

Son Üç Ayda En Az On Mülteci İşçi Yanarak Can Verdi!

ANKARA YANGIN YERİ

Ankara'da Ocak ayında Siteler'de 5 mülteci işçi yaşamını yitirmişti. Ardından Ankara İSİG Meclisi'nin bu durumla ilgili hazırladığı raporun 2 gün sonrasında 5 Afgan mülteci atık kağıt işçisi İskitler'de yaşamını yitirdi.

16 Ocak 2019'da, Ankara Siteler Şenkal Sokak'taki bir mobilya fabrikasında elektrikli ısıtıcıdan kaynaklanan yangın sebebiyle 5 işçi yaşamını yitirmişti. 4 katlı binanın alt katında 18:00 civarında çıkan yangının dumanından etkilenmemek için üst kata çıkan işçiler yangının yukarı ulaşması sonucu dumanın etkisiyle hayatlarını kaybetmişlerdi.

Bölgedeki incelemede atölyelerin neredeyse hiçbirinde yangın merdiveni bulunmadığı görüldü.

29 Mart 2019'da ise yine Ankara Altındağ İskitler Ata Sanayi Bölgesi'nde sabah saatlerinde belirlenemeyen bir sebepten çıkan yangın sonucu kağıt ve plastik toplayıcısı 5 Afgan işçi hayatını kaybetti. Olaya tanıklık edenler metruk binada birilerinin olduğunu geç fark eden itfaiye görevlilerinin geç müdahale ettiklerini aktardılar. 5 geri dönüşüm işçisi yaşamını yitirirken 11 işçi ise yaralandı. **Haber: Zişan Kürüm >> S. 8**

Yaşadığımız şehre dair hayallerimizi gerçekleştirme zamanı (mı?)

Sema Alpan Atamer >> s. 2

Dünyadan Güzel Şeyler: Paylaşmanın Sürdürülebilirliği

Sine Çelik >> s. 4-5

Anafartalar Çarşısı nedir, neyimiz olur?

Bir Kentin Bilinmeyen Hazinesi Anafartalar Çarşısı

Akın Atauz >> s. 10

Çorba: Adalet ve Kalkınma Çorbası-

İçimizdeki İrlandalı >> s. 11

İklim Değişikliği ve Yurttaşlar

Alper Öktem >> s. 14

Başka Kentler: VALENSİYA ve FALLAS Festivali..

Bülent Atamer >> s. 16-17

Bir Düşman Yaratmak

Bürkem Cevher >> s. 18

Nazlı Eray, Ankara'yı bütün samimiyetiyle seven edebiyatçı

Akın Atauz >> s. 19

23. Uluslararası Ankara Caz Festivalinde Düetler Yılı...

Z. Ömür Yılmaz >> s. 24

İstanbul Yazarı Ankara'ya Bakıyor: Sait Faik'in Kayıp Aranıyor Romanı

Önder Şenyapılı>> s. 25



Fotoğraf: Evrensel Gazetesi

İlçemizin daha yaşanabilir bir geleceğe taşınabilmesi için
ÇANKAYA KENT KONSEYİNE DAVET

Çankaya Kent Konseyi'nden yapılan açıklamada tüm Çankayalılar Kent Konseyinin Genel Kuruluna davet edildi: "Sizleri yaşadığımız kente sahip çıkmaya, ortak çözüm bulmak için Kent Konseyimize katılmaya çağırıyoruz. "

Çankaya Kent Konseyi 5. Olağan Genel Kurulu 25-26 Mayıs 2019 tarihlerinde Çankaya Belediyesi Yılmaz Güney Sahnesi'nde yapılacak. Genel Kurul Çağrısı ve Gündemi ile ilgili detaylar >> s. 9

Doğru olmanın göz alıcı parlaması ve el etek öpenlerin utanç verici sefaleti
ODTÜ BAHAİR ŞENLİĞİ

ODTÜ, Ankara'nın anlam kurucularından biridir.

ODTÜ Ankara'dır; hatta Ankara'nın parlayan, saygın ve övünç veren yüzü ve ruhu gibidir. Onun orada olduğunu bilmek, bütün ülkenin geleceğinin üzerine serpilen serin bir su gibidir.

Direnişin/direncin kutup yıldızıdır. ODTÜ, bütün ülkenin umudunu besler...

Akın Atauz. >> s. 3

#NasılBirAnkara diye Sormaya Sokaklarda Devam Ediyoruz!

Yakında sokaklarda bu etiketlerle karşılaşacaksınız. Karekodu okutun, keçiyle konuşun, fikirlerinizi paylaşın:





“Perdeyi aç, sesin sarsın dünyayı!”

Uluslararası İşçi Filmleri Festivali 14’üncü kez Ankara’da

1-8 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşecek 14. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali, Ankara, Diyarbakır, İstanbul ve İzmir’de eş zamanlı olarak seyircisiyle buluşacak. “Perdeyi aç, sesin sarsın dünyayı!” diyen festivalde bu yıl 32’si kurmaca, 39’u belgesel ve 3’ü canlandırma olmak üzere toplam 74 film gösterilecek.

Festivalin Ankara açılışı, 2 Mayıs Perşembe günü, saat 19.00’da, Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi’nde gerçekleşecek. Açılış gecesini oyuncu Hazal Türesan sunacak. Festival açılışını İspanyol yapımı “Zeytin Ağacı” (El Olivo) filmiyle yapacak. Anchorus Çoksesli Korosu ve Çankaya Belediyesi’nin temizlik işçilerinin kurduğu “Grup Teneke Temizliğin Ritmi” orkestrası ise festivalin açılış gecesine müzik dinletileriyle eşlik edecek.

Festival, bu yılki film seçkileri arasında Türkiye’de farklı ülkelerden birçok filmin ilk gösterimlerini gerçekleştirecek. Ankaralı sinefillere de güzel bir program sunacak. Festivalde daha önce “Yağmuru Bile” (También la lluvia) filmiyle tanınan İspanyol yönetmen Iciar Bolleín’in yönettiği ve Paul Laverty’nin senaryosunu yazdığı “Zeytin Ağacı” (El Olivo) filmi, Türkiye’deki ilk gösterimini Ankara açılışında gerçekleştirecek.

Her yıl yer alan Japonya sinema tarihinden seçilen filmler arasında ise bu yıl Kaneto Shindo’nun yönettiği 1960 yapımı “Çıplak Ada” (Hadaka No Shima) filmi seyirci ile buluşacak. Meksika’dan

Javier García’nın yönettiği 2017 yapımı “Umudun Mutfağı” (La Cocina de Las Patronas), Ken Loach’ın yönetmenliğini gerçekleştirdiği “Mcliftira” (Mclibel) ve Öberg ve Ramos’un “Antifaşist”i de (Antifascisterna) Türkiye’de ilk defa gösterilecek filmler arasında. Ayrıca daha önce gösterime giren ancak izlemeye fırsatı olamayan Ankaralı sinefiller için Tolga Karaçelik’in “Kelebekler”i, Ender Özkahraman’ın yönettiği “Zor Bir Karar” filmi, Şükrü Alaçam’ın “Locman”ı ve Süleyman Arda Eminçe’nin yönettiği “Suç Unsuru” filmleri de festivalde yer alan Türkiyeli filmlerden birkaçı.

Festivalin Ankara ayağı, bu yıl da birçok etkinliğe imza atacak. Sinema tarihinin ilk deneysel filmi olarak kabul edilen Fransız yapımı "Bir Endülüs Köpeği" (Un Chien Andalou), 5 Mayıs Pazar günü, saat 17.45’te Çağdaş Sanatlar Merkezi’nde, Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon, Sinema Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Deniz Tansel İliç’in film okuması, Ziya Özsökmenler’in perküsyon ve Utku Benli’nin Mörin Khuur doğaçlama performansı ile gerçekleşecek canlı film müziği eşliğinde gösterilecek. Ayrıca, 5 Mayıs Pazar günü, saat 15.30’da Mülkiyeliler Birliği’nde gösterilecek Ankara Kısaları seçkisinde ise kısa filmcilerle bir söyleşi gerçekleşecek.

Festivalde, 6 Mayıs Pazartesi günü 18.00’da ise Çağdaş Sanatlar Merkezi Gülten Akın Salonu’nda,

çocuk işçileriyle ilgili hazırlanan kısa film seçkisi “Oyun” Değil gösterimi ve hemen ardından Türkiye’nin çocuk işçiliği sorunu üzerine bir söyleşi gerçekleştirilecek. Söyleşiye FISA Çocuk Çalışmaları Merkezi’nden Ezgi Koman, Kalkınma Atölyesi’nden Uluslararası İlişkiler Uzmanı Sinem Bayraktar ve Türk Psikologlar Derneği’nden Uzm. Psk. Ebru Ergin katılacak.

İki yıldır kapanış gününü Pembe Hayat Kuir Fest’e ayıran festivalde bu yıl yine birbirinden güzel rengarenk filmler meraklılarıyla buluşacak. Festival filmleri, Ankara’da, Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, Mülkiyeliler Birliği ve Sinetopya’da eş zamanlı olarak gösterilecek. ODTÜ Mezunlar Derneği Vişnelik Tesisleri, Çankaya Evleri, Halkevleri Şubeleri ise belirli zamanlarda belirlenen film gösterimlerine ev sahipliği yapacak. Festival her yıl olduğu gibi bu yıl da filmlerini ücretsiz olarak gösterecek.



Yaşadığımız şehre dair hayallerimizi gerçekleştirme zamanı (mı?)

Sema Alpan Atamer

31 Mart seçimlerini geride bıraktık. Şimdi çalışmaya başlama zamanı.

5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre, nüfusu 50.000’in üzerindeki belediyelerin yerel seçimlerden sonraki 6 ay içinde stratejik planlarını hazırlama yükümlülükleri bulunuyor. Belediye bu yükümlülüğünü yerine getirirken, stratejik planlama süreçlerine sivil toplum örgütlerinin katılımını da sağlaması gerekiyor. Yurttaşların kendileriyle ilgili alınan kararlara katılım hakkını hatırlatmak üzere Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) geçtiğimiz günlerde bir bilgi notu yayınladı¹. Bilgi notunda planlama sürecinin kavramsal ve hukuki çerçevesi, uygulanma aşaması, katılımı kolaylaştıracak pratik yöntemler ve dilekçe örnekleri yer alıyor. Bilgi notunun bir özeti aşağıda yer alıyor:

Katılım hakkı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının anayasal ve yasal bir hakkıdır. Türkiye’nin de taraf olduğu “Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın Yerel Yönetimlerin Çalışmalarında Yer Alma Hakkına Dair Ek Protokolü”, doğrudan yurttaşların yerel yönetimlere katılım hakkını düzenlemektedir. Ayrıca belli grupların yerel yönetimlere katılım hakkına yönelik özel düzenlemeler de bulunmaktadır. Örneğin, Avrupa Yerel ve Bölgesel İdareler Meclisi tarafından kabul edilen “Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı” gençlerin pek çok alanda kendileriyle ilgili yerel yönetim politikaların belirlenmesi ve uygulanması sürecinde yer alma hakkını içerir.

Karar verme süreçlerine katılım hakkı serbest, adil

ve düzenli aralıklarla yapılan seçimlerde, seçme ve seçilme hakkını, seçim dönemlerinin haricinde yurttaşların kendilerini ve kamuoyunu ilgilendiren tartışmalara ve süreçlere bireysel olarak veya sivil toplum örgütleri, sendikalar, profesyonel meslek örgütleri benzeri kurumlar aracılığıyla da aktif ve etkili bir şekilde dahil olmasını ve kamu hizmetlerinden herhangi bir ayrımcılık olmaksızın eşit şekilde faydalanılması öngören bir haktır. Bu haliyle katılım hakkı örgütlenme, barışçıl toplanma, ifade özgürlüğü ve bilgi edinme hakkının yanı sıra demokratik iyi yönetişimi gerektirir.

Avrupa Konseyi’nin “İyi demokratik yönetişimin 12 ilkesinden birincisi katılım ve temsiliyet ilkesidir. Bu ilkeye göre “yurttaşlar yerel düzeydeki kamu aktivitelerinin merkezinde yer alır. Bu amaçla açık bir şekilde tanımlanmış yöntemlerle kamusal yaşama dahil edilirler.”

Ülkemizde ilk kez 1930’da oluşturulan Hemşehri hukuku, yürürlükte olan 2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 13. maddesinde de varlığını korumuştur. Buna göre herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisi sayılır. Bu açıdan herkesin belediyenin karar ve hizmetlerine katılma hakkı vardır. Ayrıca yapılacak sosyal ve kültürel çalışmalara meslek kuruluşlarının, sendikaların ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı gerekir.

Türkiye Cumhuriyeti’nde yurttaşların katılım hakkını kullanabilmelerinin en önemli yollarından biri yerel yönetimlerin stratejik planlama süreçlerine aktif ve etkili bir şekilde katılmalarıdır. Yerel yönetimlerle ilgili mevzuatta stratejik

planların katılımcı bir yöntemle hazırlanması ve uygulanması esas alınmıştır.

Stratejik planın hazırlanma sürecinin başlaması için, öncelikle belediye başkanı ve belediye meclis üyeleri resmen göreve başladıktan sonra belediye başkanlığının strateji planlama çalışmalarının başladığını ve sivil toplum örgütlerinin katılımının beklendiğini açık bir çağrıyla duyurması gerekiyor. Ne yazık ki uygulamada bu yönde bir açık çağrıyla nadiren karşılaşılmakta. Bu nedenle STGM örneğin Mayıs 2019 başlarından itibaren belediye başkanlığından öncelikle stratejik plan çalışmalarının başlatılıp başlatılmadığını ve eğer başlatılmışsa hangi tarihlerde hangi çalışmaların yapılacağını öğrenmek için bir bilgi edinme başvurusu yapmayı salık veriyor. Bu başvuruda kullanılabilecek bir örnek dilekçe ve daha fazla bilgi STGM’nin web sitesindeki bilgi notunda yer almakta. İkinci aşamada eğer sivil toplum örgütlerine stratejik planlama süreçlerine katılmaları için açık bir çağrı yoksa, bilgi edinme başvurusundan elde edilen bilgiler doğrultusunda, stratejik planın hazırlanması çalışmalarına katılma talebini içeren bir dilekçeyle belediyeye başvuru yapmalarını öneriyor.

Stratejik planlama sürecine katılmak ve bunun devamında uygulamaları izleyecek mekanizmalara dahil olmak, bu süreçte yeni ortaklıklar, ağlar oluşturmak acaba forumlarda dillendirdiğimiz hayallerimize giden yolu oluşturabilir mi?

¹ <http://www.stgm.org.tr/tr/icerik/detay/belediyelerin-stratejik-planlama-sureclerine-sivil-toplum-orgutlerinin-katilimi-hakkinda-bilgi-notu>



Doğru olmanın göz alıcı parlayışı ve el etek öpenlerin utanç verici sefaleti

ODTÜ BAHAR ŞENLİĞİ

Akın Atauz

Fotoğraf: sol.org.tr

ODTÜ, Ankara'nın anlam kurucularından biridir. Gerçi kentin biraz kıyısında kurulmuş bir üniversite yerleşkesi, bir eğitim kurumu gibi durur, ama 1940'lardaki Cebeci Ankara Konservatuvarı, Siyasal Bilgiler Fakültesi (Ankara Üniversitesi değil) ve daha sonra Cebeci Kampüsü gibi, "resmi olanla" başlamış, ama daha sonra kendi özgün ve devrimci kimliğini yaratmış olan kurumlardan biridir. Bu yeni ve isyancı/dik başlı kimlikle, bütün kentle, hatta bazı zamanlar bütün ülke ile etkileşmiş, yaratıcı ve bencillikten çok uzak bir özveriyle toplumunu/kentini ha bire kucaklamaya çalışmış kurumlardır buraları... Yeniliklerin, yeni düşüncenin/yeni kuramın ve diri-genç bir anlayışın "eritme kazanı" olmuş, temel sorunlar üzerine ortaya koyduğu ciddi yorumlar/çözümler/öneriler ve denemelerle, hep parlayan bir yıldız gibi kalmayı başarmışlardır. Bu Ankara kurumları arasında sadece ODTÜ, canlı kalmayı başarmıştır.

ODTÜ Ankara'dır; hatta Ankara'nın parlayan, saygın ve övünç veren yüzü ve ruhu gibidir. Onun orada olduğunu bilmek, bütün ülkenin geleceğinin üzerine serpilen serin bir su gibidir. Direnişin/direncin kutup yıldızıdır. ODTÜ, bütün ülkenin umudunu besler...

ODTÜ, teknik bir üniversitedir ama aynı zamanda Gorki'nin üniversiteleri gibidir. Her şeyi öğretir öğrencilerine... Onurlu ve özverili/özgecili, paylaşımcı ve dayanışmacı, yeni buluşlara açık genç akılların ha bire çare yaratabildiği ortamları kurmak ve yaşatmaktaki ustalığı öğretir. Çalışmayı ve eğlenmeyi öğretir.

Atmosferin karabasanlı/rüzgarlı, olması fark etmez, fırtınalı havada özgürce yürümeyi öğretir... Bunları öğreten bir üniversiteyi, ne Türkiye'de, ne de dünyanın başka bir yerinde bulmak, kolay değildir.

Resmen böyle kurulduğu için, böyle olmuş bir üniversite değildir. Şunu da söylemek gerekir ki, ODTÜ, böyle olmayı kendi öğrencileri, akademisyenleri, çalışanlarıyla; kendi aklıyla bulduğu, bunu yaşatmayı istediği ve başardığı için böyledir. ODTÜ, kendini yeniden kurmuş, yeniden icat etmiştir...

ODTÜ öğrencileri, mucizevi bir özelliğe sahip oldukları için parlamadılar.

Başardılar, çünkü ruhları özgür ve istekleri haklıydı. Başardılar, çünkü dayanışma içinde genç ve dirençliyidiler.

Başardılar, çünkü istedikleri şeyler, o şenliği kendi bildikleri gibi yapabilmek arzusu güç verici ve yenileyiciydi.

Onları tutmak ve engellemek çabaları da, kokmuş ve kötücüldü. İnsana, insan aklına ve ruhuna ve özgürlüklerine ve onuruna aykırıydı.

Eğer böyle bir kuruluşa, egemen gücün etekleriyle ilgilenmekten başka hiçbir niteliği, becerisi, akli ve ruhu olmayan birini, ODTÜ'ye rağmen ve zorla yönetici yaparsanız, eğer mahcup olacak kadar yüzü de varsa, ona mahcubiyetten başka bir seçenek kalmaz.

ODTÜ'nün on yıllardan beri yapmakta olduğu "Bahar Şenliği"nin ne olduğunu ve nasıl tökezletilmeye çalışıldığını, bunu yapan bürokratik ve çapsiz akılların, ne kadar zavallı

olduğunu, sanırım herkes bugüne kadar, her adımda zaten izlemiştir.

Zorbalıklar, uygulayanlara, belki zalimane bir tat veriyordur. Ancak eninde-sonunda rezil olmak, ne kadar değersiz ve kötücül olduklarının gün gibi ortaya çıkması da, kaçınılmazdır. Ne zaman olacağı belli olmaz, ancak bu tür zorba güç kullanımları, yasaklıklar, ha bire engel yaratma ve durdurma çabaları, çürümüş bir bataklık gibidir...

ODTÜ öğrencileri, mucizevi bir özelliğe sahip oldukları için parlamadılar. Başardılar, çünkü ruhları özgür ve istekleri haklıydı. Başardılar, çünkü dayanışma içinde genç ve dirençliyidiler. Başardılar, çünkü istedikleri şeyler, o şenliği kendi bildikleri gibi yapabilmek arzusu güç verici ve yenileyiciydi. Onları tutmak ve engellemek çabaları da, kokmuş ve kötücüldü. İnsana, insan aklına ve ruhuna ve özgürlüklerine ve onuruna aykırıydı.

Ne yazık, kötücül yöneticilere...

Ne yazık, güce yaranmak uğruna, genç insanların neşesini karartmaya çabalarken rezil olanlara...

Ve selam, dik başlılara...



Dünyadan Güzel Şeyler

Bölüm 5

Paylaşmanın Sürdürülebilirliği

Sine Çelik

Ekonomik ve ekolojik dengeyi yeniden kurmanın en sürdürülebilir yollarından biri, daha az ve daha yavaş tüketmek olarak görülüyor. Döngüsel ekonomi, atıksız yaşamayı hedefleyen düşünce biçimlerinin başında geliyor ve birbirini takip eden beş temel prensibi var: azalt, yeniden kullan, yenile, tamir et, geri dönüştür. Tasarım, üretim ve tüketim aşamaları dahil olmak üzere, bir ürünün kullanım ömrünü atıksız olarak tamamlaması bu hiyerarşi doğrultusunda hedefleniyor. Dizinin bu bölümünde, döngüsel ekonominin ilk dört prensibinin farklı uygulanma şekillerinden bahsederek Avrupa'da paylaşım ve ortak kullanım üzerine kurulu inisiyatifleri örneklerle anlatacağım ve bu inisiyatiflerin doğru kanallarla toplumu tüketim alışkanlıklarını gözden geçirmeye nasıl teşvik ettiğinden bahsedeceğim.

Avrupa'da bir çok kuruluş, döngüsel ekonomi prensiplerini uygulamayı seçerek, insanlığın yıllardır içerisinde bulunduğu al-yap-kullan-tüket-at lineerliğini kırmayı ve gezegene verilen zararı minimize etmeyi hedefliyor. Büyük ölçekte benimsenmesi şart olan çevreci politikalar ile birlikte, toplumun üretim ve tüketime bakış açısının değişmesi de bu bütünün ayrılmaz bir parçası olarak görülüyor. Bu değişimde önemli rollerden birini, ürün, hizmet ve bilgiyi ortak kullanmaya yönelik inisiyatifler oynuyor.

Paylaşım ekonomisi veya müşterek tüketim, çeşitli varlık, servis veya becerilerin bunlara ihtiyaç duyan bireylerle paylaşılması için kurulmuş platformların genel adı olarak açıklanabilir. Paylaşımın gerçekleşme şekli kabaca üç gruba ayrılıyor: takas, ortak kullanım ve katılım. Birçok isim ve formda var olan bu platformlardan bazıları bireylerarası paylaşım olanak tanıyor, bazıları bir kolektif formunda işliyor veya bir kütüphane gibi çalışıyor. Birçoğu internet üzerinden ulaşılan platformların etki alanları, dijital olanakların gelişmesiyle giderek büyüyor.

Paylaşarak hem özümüze dönüyoruz hem de ayak izimizi küçültüyoruz

Hollanda, Avrupa'nın paylaşım ekonomisi platformlarını en çok kullanan ülkelerinden biri. Bir çalışmaya göre, nüfusun %8'i paylaşım platformlarını haftada en az bir defa kullanıyor. Bu oran içerisinde alet-edevat paylaşımı en üst sırada yer alırken, bunu sırasıyla araba, ev, bisiklet, kıyafet ve kitap paylaşımı takip ediyor. En büyük kullanıcı

grubu 20-35 arası üniversite mezunu gençlerden oluşuyor. Aynı çalışmaya göre, gençlerin paylaşım platformlarını kullanmalarının arkasındaki ana motivasyon, ekonomik olarak avantajlı olmasının yanı sıra, dünyaya kişisel olarak verdiğimiz zararı azaltıyor olması.

Aslında paylaşım ekonomisi ile binlerce yıl önce göçebe toplumlarının yaşadığı takas bazlı hayata geri dönüyoruz. İnsanlık yerleşik hayata geçmeden önce, henüz "bir şeye sahip olmak" bu kadar önemli değilken, varlık ve hatta beceri bireyden çok topluluğa aitti ve nesilden nesle aktarılıyordu. Aynı bütüncül yaklaşımla, paylaşım platformlarının arkasında bir nesneden çok, o nesneyi ortaya çıkaran kaynakların müşterekliği, idareli kullanılması, azalmadan sonraki nesillere aktarılması ve bütün bu koruma esnasında toplumun paylaşımına kucak açan değerlerinin de çoğaltılması fikri yatıyor.

Matkabınızı yılda kaç saat kullanıyorsunuz?

Şöyle bir düşünelim. Kaçımızın evinde bir matkap var? Veya kaçımız bir dikiş makinesine sahibiz? Şimdi de bir yıl içerisinde bu aletleri toplam kaç saat kullandığımızı düşünelim. Eğer bu tarz aletleri işiniz gereği her gün kullanmıyorsanız, muhtemelen cevabınız 0 ila 5 saat arasında olacaktır. Yani sizin matkabınız da tıpkı bir çok kişinin matkabı gibi yılda bir-iki kere ufak tefek tamir işleri için kullanılmak üzere, evin bir köşesinde eskiyerek atılmayı bekliyor. Peki o halde gerçekten bir matkap sahibi olmaya gerek var mı?

Hollanda'da oldukça popüler olarak kullanılan bir

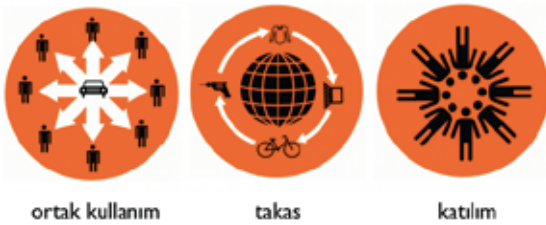
eşya paylaşım platformu olan Peerby, tam da bu soruya 'hayır' cevabını veren kişiler için kurulmuş. "Birlikte daha çok şeye sahibiz" mottosuyla, insanların düzenli kullanmayacakları eşyaları satın almak yerine, ihtiyaçları olunca yakın mesafede yaşayanlardan ödünç almaları için düşünülmüş bir platform. Bu bazen tamamen ücretsiz olabiliyorken, bazen ufak bir ücret karşılığı oluyor, bu tamamen eşyanın asıl sahibinin inisiyatifinde.

Benzer bir amacı, ama farklı bir çalışma biçimi olan bir platform da Brüksel'de yer alan Tournevie. Tournevie için bir alet kütüphanesi diyebiliriz. Üye olup, her türlü araç gerecin bulunduğu atölyeden ihtiyacınız olan aletleri kısa süreliğine ödünç alabiliyorsunuz. Tournevie aynı zamanda üyelerine yapım ve onarım konularında çeşitli kurslar sağlıyor.

Paylaşım platformlarının ana prensibi güven

Hollanda'da çok fazla yalnız yaşayan insan var ve yaşayan bilir, tek kişilik yemek yapmak çok zordur. Thuisafgehaald platformu (Türkçeye 'evden aldım' gibi çevrilebilir), o gün bir tabak fazla yemeği olan insanların, eve geç gelen, yemek yapmayı bilmeyen veya sevmeyen komşularıyla buluşturuyor. Özellikle düzensiz çalışma saatleri olan insanlar tarafından çok kullanılan bu platformda geçtiğimiz yıl yaklaşık 300.000 tabak yemek paylaşılmış. Kısaca, o gün içerisinde ne pişireceğinizi ve kaç porsiyon artacağını web sayfasında belirtiyorsunuz, yakınlarda oturan biri akşam eve dönerken bu porsiyonlardan birini belirlediğiniz bir ücret karşılığı veya karşılıksız sizden alıyor. Böylece hem yemek israf edilmemiş oluyor, hem herkes sağlıklı

PAYLAŞIM EKONOMİSİ



Paylaşım ekonomisi platformları üç ana gruba ayrılıyor

(Grafik www.rachelbostman.com adresinden alınmıştır)

Hollanda'da bir Repair Cafe

(Fotoğraf www.circulatenews.org sitesinden alınmıştır)





Thuisafgehaald platformu yemek yapmayı çok seven ama israf etmek istemeyen Marieke tarafından kurulmuş. (Görsel www.thuisafgehaald.nl)



Bugün Hollanda'da tencere görünen evlerde fazladan yemek pişiyormuş.

(Harita Thuisafgehaald'in kendi sitesinden alınmıştır)

ev yemekleri yiyor, hem de mahallenizde yaşayan insanlarla tanışmış oluyorsunuz.

Bir başka örnek ise, Camptoo platformu. Avrupa'da çok fazla insanın karavanı ve çadırı var, fakat tatilde olmadıklarında bunları kullanmıyorlar. Camptoo, sahip olunan kamp eşyalarını ortak kullanmak üzere kurulmuş. Sadece tatile giderken değil, festival gibi daha kısa süreli seyahatler için de sık sık kullanılıyor.

Bu sistemlerin arkasında herhangi bir kontrol

mekanizması bulunmuyor. Tamamen güvene dayalı platformlar olduklarını söyleyebiliriz. Üyelerin hijyen koşullarına, mutfak alışkanlıklarına, kullandıkları malzemeye ve ev ortamına güvenmediğiniz takdirde çalışacak sistemler değil. Rachel Botsman, What's mine is yours (Türkçe'siyle: Benim olan senindir) adlı kitabında, bu platformların arkasındaki görünmez kontrol mekanizmasının üyeler hakkında bırakılan yorumlar olduğunu yazıyor ve platform çağında, inşa ettiğimiz sosyal ilişkilerin en önemli varlığımız olacağını anlatıyor.

Yaraları altınla sarmanın sanatı: Kintsugi

Kintsugi, ismini bilmesek de çoğumuzun aşına olduğu bir Japon sanatı. Kırılmış bir objenin parçalarının, örneğin bu bir vazo olabilir, altın tozuyla yapıştırılarak onarılmasına deniyor. Yani kırıklar saklanmaya çalışmak yerine vurgulanıyor. Bu sanatın özünde, aldığımız yaraların, başımızdan geçenlerin, bizi güçlendirdiği felsefesi yatıyor. Aynı zamanda, tamir edilen eşya ile, tamir eden arasında bir bağ oluştuğu, bu nedenle tamir edilmiş vazunun sahibi için eskisinden daha değerli hale geldiği düşünülüyor.

Lineer al-yap-kullan-tüket-at modeli, bize bozulan eşyalarımızı tamir edip ömürlerini uzatmaktansa, atıp yenisini almayı diyor. Çünkü çoğu ürün, o kadar ucuza imal ediliyor ve yenisine erişim o kadar kolaylaştırılıyor ki, tamir etmek bir dezavantaj konumuna giriyor. Dünyada 'Maker Movement' olarak bilinen, Türkçesiyle 'kendin yap hareketi', çevreci hareketle birleştiğinde, yenilemek ve tamir etmek doğal döngünün bir parçası haline geliyor.

Dünyanın bir çok yerinde uygulanan Repair Cafe (Türkçesiyle 'tamir kafe') konsepti, insanları bozulan



Kintsugi ile onarılmış bir kase

(Fotoğraf www.lifegate.com sitesinden alınmıştır)

eşyalarını atmak yerine tamir ederek ömürlerini uzatmaya davet ediyor. Avrupa'nın neredeyse her şehrinde bulunan bu onarım kafeleri, ya içeride temel gereçler bulunduran yerleşik mekanlar oluyor yada gönüllülerin getirdiği aletler ve makinalarla geçici bir süre hizmet veren mekanlar şeklinde çalışıyor. Kahve makineniz mi bozuldu? Atıp yenisini almak yerine en yakın Repair Cafe'de gönüllüler ve diğer tamir-severlerle birlikte buna bir çözüm arayabilirsiniz. İstanbul Kadıköy'de bulunan Yeryüzü Repair Cafe bu akımın yerli bir örneği.

Paylaşım ekonomisi platform kapitalizmi mi?

2007 yılında San Francisco'da düzenlenen bir tasarım konferansı sırasında, uzaktan gelen konuşmacıların konaklayabileceği nitelikte ve nicelikte otel bulmakta zorlanan kurucular, konferansın düzenlendiği üniversitenin hocalarından bazılarını evlerindeki misafir odalarını konuşmacılara tahsis etmeye ikna ediyorlar. Son on yıldır seyahat alışkanlıklarımızı yeniden şekillendiren Airbnb böyle kuruluyor ve bugün insanların boş odalarını ve evlerini kiraladıkları bu şirket 2.5 milyar dolar değerinde.

Bu tür paylaşım platformlarının eleştirildiği en büyük nokta ise platform kapitalizmi. Yani, masum bir paylaşma adı altında para karşılığı bir alışveriş yapılıyor olması ve buna ek olarak, kullanıcı ile sağlayıcı arasındaki ilişkinin kurulması için verilen servise ödenen ücret üzerinden sağlanan kazanç. Airbnb ve Uber gibi yeni modellerle klasik üretici, tüketici, servis ilişkisinin yeniden tanımlanmasıyla, iş güvencesi ve çalışan haklarının sistemin bir parçası olmaktan çıkması da eleştiriliyor. Bu tür platformların, etki alanları büyüdükçe, müşterek yapılarını ve ortaya çıkış nedenlerini muhafaza etmeleri şart görünüyor. Öte yandan, paylaşım pratikleri, para karşılığı olsun veya olmasın, sadece daha az atık üretimine sebep oldukları için bile tercih edilebilir.

Türkiye'de paylaşım ekonomisi platformları, kooperatifler, müşterekler, sosyal girişim, ağ tabanlı paylaşım örgütlenmesi, eşdüzey paylaşım, esnek platform gibi birçok isim alıyor. Bu terminoloji zenginliği dolayısıyla, yapılan çalışmaların oldukça dağınık olduğunu söyleyebiliriz. Paylaşım ekonomisi konusunda daha detaylı bilgi edinmek isteyenlere önerebileceğim dijital platformlardan biri Heinrich Böll derneğinin Türkiye temsilciliği, Makers Türkiye grubu ve Platform Kooperatifçiliği inisiyatifinin web sayfaları. Uluslararası alanda ise Rachel Botsman'ın yayınları, Mark Hatch'in meşhur Maker Manifestosu, Nick Srnicek'in Platform Kapitalizmi adlı kitabı, Elinor Ostrom'un çalışmaları konunun meraklıları için iyi birer başlangıç olacaktır. Yeşil kalın!



Tournevie alet kütüphanesinde sıradan bir gün (Fotoğraf www.tournevie.be)



Belgeselci, Video Aktivist Oktay İnce Arşivini Geri İstiyor: "Devlet, Arşivime Babasının Malıymış gibi Elkoyamaz!"

Söyleşi: Mehmet Onur Yılmaz

Belgeselci, Video Aktivist Oktay İnce 16 Ekim 2018'de Kemalpaşa'daki evine yapılan polis baskınıyla el konan arşivi için hukuki girişimlerinden sonuç alamayınca önceki hafta İzmir Bayraklı Adliyesi önünde "Derdimi dinle" adıyla eylem başlattı. 20 yıllık arşivine hukuksuzca el konan Oktay İnce, görüntü arşivini geri alana dek eylemine devam edeceğini söylüyor. Eyleminin ilk haftası ardından Oktay ile eylemi, gerekçesi ve talepleri üzerine konuştuk.

Solfasol: Aylar önce polis tarafından evine bir baskın yapıldı? Nedenini ve o baskında neler olduğunu anlatır mısın?

Oktay İnce: 16 Ekim sabahı 10 gibi kapımız çalındı. Normalde sosyal medya operasyonu dediğimiz operasyonlar gece yarısı saat üçten dörtten sonra, insanların çevrelerine de korku verecek şekilde yapılıyor. Bu aslında Kemalpaşa'daki dosyanın gönderildiği savcının yasalara biraz uygun davranması sonucunda böyle oldu.

20 yıldır çekmiş olduğumuz her şey tutanak altına alındı, el koyarak götürdüler. Normalde yasalarda evdeki dijital malzemenin evde kopyalanması gerekiyor çünkü kopyalanmadan götürüldüklerinde artık o dijital malzemeye her türlü ekleme yapılabileceği için onların hukuki olarak bir kanıt olma vasfı kalmıyor. Şu anda da bizden almış oldukları görüntüler kendi gözetimimizde ve bizim avukatlarımızın gözetiminde kopyalanmadığı için hukuki delil olmaktan da çıkmış durumda. Bizim için en önemli şeylerden bir tanesi de şu: Sadece suçlanan şahsa ait olan dijital malzemeyi kopyalamaları ya da hukuki olarak işlem yapmaları gerekiyordu. Fakat dosyada yer almayan, eşime, aileme ait, özel hayatımızı ilgilendiren görüntüleri de hiçbir ayırım gözetmeksizin alıp götürdüler. Bu özel yaşamın tümüyle ihlal edilmesi anlamına geliyor. Sonra benim ifademi aldılar ve serbest bıraktılar.

Nedenine gelince, öncelikle sosyal medya operasyonlarının niteliğinden biraz bahsetmek istiyorum. Sosyal medya operasyonları iktidarın yargı eliyle siyasi operasyonlarının bir ayağı olarak görünüyor ve genellikle yazar çizer sanatçı takımını baskı altına almak için kullanılıyor. Bu sosyal medya operasyonlarının yargı tarafından kullanılan iki suç ayağı var. Bunlardan bir tanesi terör örgütü propagandası adı altında yürüyor diğer kanal ise cumhurbaşkanına hakaret ekseninde... Dikkat edersek hem terör örgütü propagandası hem cumhurbaşkanına hakaret suçlaması insanların düşünce ve bu düşüncelerini ifade etme özgürlüklerine yönelik olarak yapılan bir saldırı. Bu düşünce ve düşüncelerini ifade etme özgürlüğünün kullanıldığı mecralar da bildiğimiz gibi basın yayın, tv, yapılan filmler, belgeseller, sinema eserleri ve sosyal medya alanı. Yargı eliyle siyasi operasyonlar bu iki suçlama üzerinden devam ediyor. Yapılış biçimine baktığımız zaman HDP'ye seçim çalışması yapmak bile HDP'nin bir sloganını sosyal medyada paylaşmak bile onlar açısından terör örgütü propagandası sayılabiliyor. Teröristlik ve terörist faaliyetler alanı o kadar genişletildi ki insanların muhalif olanı söyledikleri her şey bu tabirin içine sığdırılmaya başlandı.



"Yaptığımız belgesellerin, çektiğimiz görüntülerin içeriği suç değil. ... ne devletin ne de sermayenin egemenliği bizim açımızdan herhangi bir yaptırım oluşturmaz"

Kimlere bu sosyal medya operasyonları yapılıyor diye baktığımız zaman bunun politik gündemle çok ilgili olduğunu görüyoruz. Örneğin Afrin operasyonu sırasında içerdeki sesleri bastırabilmek için, seçim zamanında baskı altına almak istediği ve zayıflatmak istediği politik odaklara yönelik diyelim HDP'ye ve HDP'yi destekleyen çevrelere yönelik operasyonlar yapıyor. Doğrudan doğruya HDP'nin il-ilçe örgütlerine her türlü seçim çalışmasını önleyebilmek için insanların sosyal medya hesapları araştırılıyor ve bu bahaneler uydurularak insanlara gece yarısı baskın yapılıyor. Örneğin ekonomik kriz eğer hükümetin o anda en çok uğraştığı meselelerden biriye ekonomik krize yönelik olarak hükümeti eleştiren şeyler söyleyen insanların, iktisatçıların evleri basılıyor. En son Mustafa Sönmez'in evi basıldı. Bunlar seçiliyor. Yani şu anda hükümetin baş konusu nedir, kendisine en fazla eleştiri yöneltilen mesele nedir bu konudaki sesleri susturabilmek için onun gözüne batan sosyal medya ya da kamusal olarak etkili olduklarını düşündükleri parti, kurum ve kişilerin üzerine seçilerek gidiliyor. O insanların sosyal medya hesapları geriye dönük suç bulununcaya kadar 5-6 yıl geriye dönük olarak inceleniyor. Bunlar son iki yıl içerisinde oluşturulan siber suçlar birimi kanalıyla rapora dökülüyor. Bazıları için terör örgütü propagandasına bazıları için ise cumhurbaşkanına hakaret propagandasına yönelik veriler toplanıyor ve insanların gece yarısı patırtılı gürültülü bir şekilde herkese korku salacak şekilde evleri basılıyor ve herkese, hepiniz en ufak bir şeyde yargılanabilirsiniz izlenimi veriliyor.

Şimdi bizler de video aktivistleriz alternatif haberler yapıyoruz. Ana akım medyanın görmediği yerlerdeki ezilen insanların seslerini duyurmaya çalışıyoruz, onları görüyoruz. Onların görmediği bakış açılarından hak mücadelesi verenlerin seslerini duyuruyoruz. Bu alanda da Seyr-i Sokak Video Eylem Kolektifi bir süre özellikle Yüksel Caddesi Direnişini kayıt altına alıp onun etkili hale gelmesine, görünür hale gelmesinde ön plana çıktı. Bu ön plana çıkma olayı devlet açısından, AKP hükümeti açısından göze batır hale getirdi. Sosyal medya üzerinden alternatif haber yapan bu video aktivistlere sosyal medya üzerinden operasyon

düzenlediler.

Geriye dönük olarak incelemeye almışlar, iki tane twit bulmuşlar Seyr-i Sokak twitter hesabından paylaşılan ve bu iki twit üzerinden terör örgütü propagandası iddiasıyla soruşturma başlatmışlar. Kimdir bu Seyr-i Sokakçılar? Kamusal olarak ön planda Seyr-i Sokak adına canlı yayın yapan, haber yapan ve yine sosyal medya üzerinden isimleri duyulan insanlar. Terörle Mücadele Şubesi şu şu kişiler olabilir diyerek ve fotokopi bir dosya ile Ankara Savcılığına işlem yapın diye gönderiyor. Ankara Savcılığı'nın işlemi sonrasında bizim de adresimiz Kemalpaşa'ya taşınmış olduğu içimn dosyamız 2018'in Haziran ayında Kemalpaşa'ya gelmiş, Haziran ayından Ekim ayına kadar hiçbir işlem yapılmamış bu dosyaya ilişkin. Ne zaman ki Seyr-i Sokak İzmir'de de yavaş yavaş sokaktaki hareketliliği, basın açıklamalarını kaydetmeye başlayıp İzmir Seyr-i Sokak olarak faaliyete geçmiş işlemsiz bekletilen dosya devreye sokulmuş.

S.: Aradan geçen zamanda el konan arşivinle ilgili ne tür girişimlerde bulundun, neler oldu?

Yapılması gereken iki şey vardı. Ya hemen sokağa çıkıp eylem yapacaktık ya da hukuki yollara başvurarak hakkımızı arayacaktık İlkin hukuki girişimlerde bulundum. Kemalpaşa Savcılığına arşivimin ve aile görüntülerimin geri verilmesine ilişkin dilekçe yazdım. Savcılık bu konuda hak verdi ve emniyete yazı yazdı ivedilikle kopyaları alınması gerekenlerin kopyalarının alınması ve orijinallerinin geri verilmesi ile ilgili. Ama bu arada Kemalpaşa Savcılığı dosyaya yetkisizlik kararı verdi ve Ankara Başsavcılığına gönderdi. Bu arada bir zaman kaybı oldu. Ankara Başsavcılığına gittim savcı ile görüşmeye. Oradan İzmir siber suçlara Kemalpaşa savcılığının yazdığı yazıya atıfla ikinci bir yazı yazıldı, daha sonra üçüncü bir yazı yazıldı. Üzerinden altı ay geçti, bu konuda hiçbir gelişme olmadı. Savcılıkların talebine rağmen İzmir İl Emniyet Müdürlüğü bürolarından birisi olan siber suçlardan herhangi bir sonuç alamadık. Bunun üzerine sesimi kamuoyuyla paylaşmaya karar verdim. İzmir Valiliğinin önünde eylem kararı aldım. "Derdimi Dinle" ana başlığı altında halka sesleniş, sesli dilekçe diyorum ben buna, yapıyorum.

Bundan sonra da farklı biçimlerde arşivlerim bana geri verilmeye kadar eylemliliğim devam edecek.

S: Arşivinin içeriğini biraz anlatır mısın? Neler vardı arşivinde?

O.İ.: Öncelikle atölyenin içeriğinden söz edeyim. 2000 yılında biz "Sokağın Belleği" olmak gibi bir girişimde bulunduk. Kamera ile kayıt yapmanın çok pahalı bir şey olmaktan çıkması, her insan için mümkün olmasından itibaren 2000 yılındaki ölüm oruçları sürecinde Ankara sokaklarında F Tipi hücrelere karşı verilen mücadeleyi kaydetmeye başladık Kare Haber Video Eylem Atölyesi olarak. O günden itibaren yetişebildiğimiz kadarıyla sokaktaki hak mücadelelerini kaydetmeye başladık. Bizim başladığımız o dönem hapishanelerdeki F Tipine geçişe karşı mücadeleler vardı, Kaos GL hareketinin başlangıç günleriydi, dernekleştiği dönemdi. Onların, feminist hareketin ortaya çıktığı, güçlendiği zamanlardı. Sonra 2003'te Irak Savaş Karşısı hareketi ve vicdani ret hareketi güçlendi. Bu hareketlerin ilk görüntüleri ve kayıtları 2000'li yılların başlangıcından itibaren bizim kameralarımız tarafından kaydedildi ve Kara Haber Video Eylem Hareketi'nin web sayfası üzerinden biz güncel olarak o kaydettiğimiz görüntüleri yayınlamaya başladık. Bunun dışında belgesel film olarak kaydedilmiş ham görüntüler de, kurgulanmış görüntüler de var. Bunlar içerisinde Sinan Köylülerinin vermiş olduğu 5-6 yıllık toprak mücadelesinin doğrudan kamera kaydıyla takip edilmesinin sonucunda çıkan Sinan Üçlemesi var. Üç belgesel film var. Ankara'da atık kağıt toplayıcılarının 10 yıllık süreçlerinin belgesele dönüşmüş ve dönüşecek olan görüntüleri var. "Ateş ve Düğün" atık kağıt işçileri üzerine yaptığımız video sergiydi örneğin, o görüntüler var. Daha sonra Haziran Gezi direnişi Ankara, Tuzluca'yı, Yüksel direnişi... Yine "Aksinden Yansı" Haziran direnişinde Ethem'in vurulduğu gün devlet tarafından görüntülenmiş ve kaydedilmiş görüntülerden oluşan bir hukuk ve imaj tartışması üzerine açtığımız bir video sergi vardı. Buna benzer sokaktaki bütün hak mücadelelerinin, bazılarının montaj aşamasına gelmiş olan çalışmaları var. Ve bütün bu anlattığımız konulara ilişkin bizim yazmış olduğumuz metinler, yapmış olduğumuz tartışmalar hepsi bu arşivin içerisinde kendi aile arşivimden zaten daha önce bahsettim. Toplamı 18 harddisk ve 41 dvd olan bir arşiv.

S.: Eylem yapma noktasına nasıl geldin?

O.İ.: Sadece habercilerin değil belgeselcilerin üzerinde de çok büyük bir baskı oluşmuştu. Çünkü biz bundan 4-5 sene önce belgesellerin festivallerde gösterilmeyerek ya da gösterim yasakları ve sansürle içeriklerine müdahale edilerek, destek verilmeyerek devletin bir sansür politikasını konuşmaya başlamıştık. Bakur belgeseli ve Yeryüzü Aşkın Yüzü Olancaya Kadar olan Gezi Direnişi'ne ilişkin olan belgeselin içeriği festivallerde çok tartışılmıştı, gösterilmemişti, sansüre uğramıştı bazı belgeseller. Ama bugün bundan 5-6 yıl sonra artık belgesel filmleri açısından sansürden değil bunu yapmanın imkansız olmasından yani muhalefeti devletin politikalarını eleştiren ve karşı cepheden söz söyleyen belgesellerin yapılmasının neredeyse imkansız hale getirilmesi söz konusu. Çünkü insanlar en küçük bir sosyal medya operasyonuyla evlerinin kapısı çalınıp bütün görüntülerine el konulacağı endişesiyle belgesel yapmaya çalışıyorlar. Görüntülerini saklamaya çalışıyorlar. Görüntülerin gündüz montajını yapıp gece bir yerlerde saklamaya çalışıyor. Bu psikolojiyle hareket ediyorlar. Belgeselciler ceza almaya başladılar. Örneğin Nû Jin'den Dicle Anter ve Veysi Altay iki yıldan fazla ceza aldılar. Bakur Belgeselinin 2 Mayıs'ta karar duruşması var.



"Eğer hep birlikte ses çıkarırsak çok açık ki devlet bu kadar pervasızca gelip bizim hem aile arşivimize hem de belgesel film yaptığımız ya da haber arşivi olarak yıllardır emek verdiğimiz görüntülere bu kadar basitçe, babasının malıymış gibi elkoyamaz."

Muhtemelen ceza alacak. Bunun dışında birçok belgeselci, belgesellerinin içeriğinden dolayı yargılanıyor. Sansürün ötesinde bu belgesel filmin yapılma koşullarının ortadan kalktığından söz edebiliriz. Bütün bunların sesli bir şekilde dile getirilmesinden yola çıkarak öncelikle İzmir Adliyesi önünde daha sonra da şimdi İzmir Valiliği önünde haftada bir gün basın açıklaması ve oturma eylemiyle insanlara seslenerek bu konuya dikkat çekmek için eylem kararı aldım.

S.: Talebin nedir? Kimden ne istiyorsun?

O.İ.: Arşivimin bütününü, orijinal haliyle geri verin, diyorum. Bunu almaya hakkınız yok, diyorum. Ama onlar kopyasını verecekler, inceleyeceğiz diyecekler. İncelemeleri sonucunda ortaya çıkacak, verecekleri ceza ya da suçlama ile ilgili hiçbir kaygım yok. Suç olmadığından eminim gibi bir şey söylemiyorum çünkü suç yaratmakta, kendi hukuklarını dinlememekte çok kararlılar. Ama eğer onlar suçlarsa biz de savunmamızı ona göre yapacağız. Yaptığımız belgesellerin, çektiğimiz görüntülerin içeriği bizim açımızdan suç değil. İnsanların haklarını ihlal etmeyecek biçimde montaj yapıyoruz zaten. O açıdan ne devletin ne de sermayenin egemenliği bizim açımızdan herhangi bir yaptırım oluşturmaz. Biz belgesellerimizi özgürlük koşullarında çekiyoruz. Eğer bunun bir bedeli varsa da öderiz ya da göze alırız.

S.: Eyleminle ilgili demokratik kamuoyundan (ya da kimden) ne bekliyorsun?

Sosyal medya üzerinden ya da basın yayın üzerinden mümkün olduğunca sesimin yaygınlaşmaya çalışmasını bekliyorum. Ben bireysel bir eylem yapıyorum. Kitleselleşelim biçiminde bir eylem çağırısı yapmıyorum insanlara. Gelin benimle birlikte eylem yapın demiyorum ama basın-yayın ve sosyal medya yoluyla sesimin yaygınlaşmasına, videoların, fotoğrafların, haberlerin daha duyulur hale gelmesine katkıda bulunabilirlerse çok sevinirim. Bir ikincisi kendi başlarına böyle bir şey geldiğinde yani sosyal medya paylaşımlarından

dolayı kendilerine baskın yapıldığında; cep telefonlarına, özel arşivlerine el konduğunda, benzer bir tepki vermelerini, bu hukuksuzluğu yapanların yanlarına bırakmalarını talep ediyorum. Böylesi bir durum yaşayan her kim varsa onlar da benzer eylemlerin aktörleri olabilirler. Eğer hep birlikte ses çıkarırsak çok açık ki devlet bu kadar pervasızca gelip bizim hem aile arşivimize hem de belgesel film yaptığımız ya da haber arşivi olarak yıllardır emek verdiğimiz görüntülere bu kadar basitçe, babasının malıymış gibi el koyamaz. Çağrım bu olabilir.

S.: Eylemin ardından sana resmî ya da sivil geri dönüş, reaksiyon var mı?

O.İ.: Devlet tarafından bana bir geri dönüş oldu. En son İzmir Valiliği önünde 16 Nisan günü eylem kararı almıştım. İzmir'e doğru geliyordum ki polis tarafından yolda Kemalpaşa Emniyeti'nden bir tebligatınız var diye arandım. Eylem sonrası oraya gittiğimde, hakkımda bir sosyal medya taraması yapıldığını öğrendim. Sosyal medya üzerinden benim olduğu iddia edilen hesaplarından cumhurbaşkanına hakaret içeren birtakım paylaşımların yapıldığını iddia eden fotokopilerle karşılaştım. Cumhurbaşkanına hakaret ettiğim ve ifade vermem gerektiği ile ilgili olarak muhtemelen bir gün önce yakalama kararı çıkarmışlar. Bunu siber suçlar yapıyor. Siber suçlar belki de doğrudan Tayyip Erdoğan'a bağlı çalışıyor, bunu bilmiyoruz. Bununla ilgili olarak ifade vermek durumunda kaldık.

Devlet kendi hukukuna kendi yasasına uymak ve filmlerimizi, arşivimizi geri vermek yerine, "Sen nasıl sesini sokakta yükseltirsin?" diyerek tıpkı diğer sosyal medya operasyonlarında yaptığı gibi insanlara baskı, muhalefetin sesini kesmek amaçlı ikinci bir sosyal medya operasyonu yapıyor. Daha önceki terör örgütü propagandası gibi bir iddia ile yapılmıştı. Bu ise cumhurbaşkanına hakaret üzerine oluşturulmuş bir dosya. Devletten aldığımız tek ses bu oldu.



Son Üç Ayda En Az On Mülteci İşçi Yanarak Can Verdi!

ANKARA YANGIN YERİ

Zişan Kürüm

Ankara'da Ocak ayında Siteler'de 5 mülteci işçi yaşamını yitirmişti. Ardından Ankara İSİG Meclisi'nin bu durumla ilgili hazırladığı raporun 2 gün sonrasında 5 Afgan mülteci atık kağıt işçisi İskitler'de yaşamını yitirdi.

16 Ocak 2019'da, Ankara Siteler Şenkal Sokak'taki bir mobilya fabrikasında elektrikli ısıtıcıdan kaynaklanan yangın sebebiyle 5 işçi yaşamını yitirmişti. 4 katlı binanın alt katında 18:00 civarında çıkan yangının dumanından etkilenmemek için üst kata çıkan işçiler yangının yukarı ulaşması sonucu dumanın etkisiyle hayatlarını kaybetmişlerdi.

Bölgedeki incelemede atölyelerin neredeyse hiçbirinde yangın merdiveni bulunmadığı görülmüştür. Birçok atölyede ısınmak için soba kullanılmaktadır ve bundan dolayı da sıklıkla yangın vakaları yaşanmaktadır.

29 Mart 2019'da ise yine Ankara Altındağ İskitler Ata Sanayi Bölgesi'nde sabah saatlerinde belirlenemeyen bir sebepten çıkan yangın sonucu kağıt ve plastik toplayıcısı 5 Afgan işçi hayatını kaybetti. Olaya tanıklık edenler metruk binada birilerinin olduğunu geç fark eden itfaiye görevlilerinin geç müdahale ettiklerini aktardılar. 5 geri dönüşüm işçisi yaşamını yitirirken 11 işçi ise yaralandı.

İskitler, Afgan ve Iraklı geri dönüşüm işçilerin buradaki metruk binaları depo ve konaklamak için kullanılan bir bölge olarak biliniyor.

Bu yangından 2 gün önce İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi bir rapor yayımlamıştı. Rapor şöyleydi:

* Ankara'da mülteci/göçmen işgücünün en yoğun biçimde istihdam edildiği ilk alan Siteler, bundan sonrakise Ostim Organize Sanayi bölgesidir.

* Suriyeli işçilerin en yaygın biçimde yaptıkları işler; mobilya imalatı, makine imalathanelerindeki vasıfsız işler, mülteci/göçmen mahallelerinde esnafılık ve sokak satıcılığı. Özellikle çocuk emeği bakımından atık kağıt vb. toplayıcılığı da en yaygın işler arasında. Afganistanlı ve Iraklı işçilerin en yoğun olarak çalıştıkları alanlar ise inşaatlar. Görüştüğümüz mülteci/göçmen işçilerin çoğunluğu ülkelerinde çiftçi ve zanaatkar. Mülteci/göçmen işçiler, Türkiye emek piyasasında daha önce yaparak dahil oluyolar.

* Mülteci/göçmen işçiler genel olarak haftalık usulü ve sigortasız çalışıyor. Mülteci/göçmen işçilerin aldıkları ücretler yaşları, tecrübeleri ve ustalıklarına göre haftalık 200 TL'den başlıyor, küçük bir azınlığın ücretleri 600 TL'ye kadar uzanabiliyor. Çocuk işçilerdeyse ücretler, atık toplama gibi işlerde günlük 20 TL, mobilya atölyelerinde ise haftalık 200-250 TL arası değişiyor.

* Çalıştıkları işlerde Türkiyeli işçilerden daha düşük ücretler alıyor, genellikle daha tehlikeli işleri yapıyorlar ve daha güvencesiz koşullarda çalışmaya mecbur bırakılıyorlar. Mülteci/göçmen işçilerin yaşadıkları en büyük problem, bu



İskitler Ata Sanayi Sitesi -29 Mart 2019

güvencesizlikleri sebebiyle ücretlerini alamamak. Çalışma izinleri olmadığı için yaşadıklarını şikayet etseler bile sonuç alamadıklarını aktarıyorlar.

* Siteler'de mülteci/göçmen işçilerin çalıştığı işletmelerin büyük çoğunluğu 1-10 kişinin çalıştığı mikro işletmeler. İşçilerin günlük çalışma saati en az 10 saatken bu çalışma saati, yapılan işin güvencesizliğine göre artıyor.

* Ankara'da, Suriyeli mülteci çocuklar işgücüne yoğun bir biçimde dahil olurken, Siteler gibi geçmişte çocuk emeğinin çok yoğun olduğu bölgelerde, bugün yerli çocuk emeği, yerini büyük oranda mülteci/göçmen çocuk emeğine bırakmış durumda.

* Ekonomik kriz, patronlar için mülteci/göçmen emeğini daha fazla sömürmek, yerli işgücünün

ücret talebini mülteci/göçmen emeğini kullanarak ya da ileri sürerek baskılamak için uygun bir işlev görüyor. Türkiyeli emekçiler bakımından özellikle krizin yoğun hissedildiği küçük işletmelerde artan işsizlikle birlikte yedek mülteci/göçmen emeği de patronlar tarafından tehdit olarak kullanılıyor.

* Hemen her işletmede en az 1 mülteci/göçmen işçinin çalıştığı Siteler'de hiçbir binada yangın merdiveni yok. İşyerleri, havalandırma ve işçilerin güvenliği için diğer bina yapı ve ekipmanlarına da sahip değil. İşçiler, Çalışma Bakanlığı'nın ara ara denetime geldiğini ancak denetimde genel olarak işyerinin içindeki unsurlara (ecza dolabı vs.) baktığını söylemekte. Bu gösteriyor ki, denetimlerde izinsiz işçi çalıştırma ya da kayıt dışı çalıştırma görmezden geliyorlar.

* İşçiler, iş kazalarının çoğunlukla atölye malzemelerini kullanırken el ve kol bölgesinde yaşanan kesikler şeklinde ortaya çıktığını söylüyor.

* Yapılan denetimlerde görülen eksiklikleri karşılığında işverene verilen cezalar da işçiye olumsuz biçimde (işsiz kalma, ücretin ödenmemesi vs.) yansıtıldığı için pek çok işçi, denetimlerin yapılmasını istemiyor.

* Bu güvencesiz koşulların en görünür çıktısı olarak, geçtiğimiz Ocak ayında mobilya atölyesinde çıkan yangında Suriyeli 5 işçi ölmüştü. Ölen işçilerin ailelerinden ve diğer görüşmelerimizden iş cinayetine ardından patronun ailelere 30 bin TL teklif ederek dava açmamalarını istediğini, ailelerinse başlangıçta 150 bin TL istediklerini ve bu konuda anlaşılamadığı için dava sürecine gideceklerini öğrendik. İş cinayetinde ölen işçilerin aileleri, ailenin maddi geçimini sağlayan çocuklarını yitirdikleri için haftalık en çok 300 TL ile geçinmek durumunda olduklarını aktardılar.

* İlkokul çağı ve daha küçük yaşta Türkiye'ye gelen çocuklar için eğitime devam etme bir

Sayfanın devamı yan sayfada >>



Ankara Siteler Şenkal Sokak -16 Ocak 2019



İLÇEMİZİN DAHA YAŞANABİLİR BİR GELECEĞE TAŞINABİLMESİ İÇİN ÇANKAYA KENT KONSEYİNE DAVET

Sizleri yaşadığımız kente sahip çıkmaya, ortak çözüm bulmak için Kent Konseyimize katılmaya çağırıyoruz.

1992 yılında, 'İnsanlık tarihsel bir dönüm noktasındadır!' tespiti ile başlayan ve Kent Konseylerinin çıkış noktasını oluşturan Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesinde; Yerel Gündem 21 başlığı altında "yerel yönetimlerin öncülüğünde, sivil toplumun ve diğer ortakların, birlikte kendi sorunlarını ve önceliklerini belirleyerek, kentleri için çalışmaları" gerektiği üye ülkeler tarafından oylanarak kabul edilmiştir.

Üye ülkelerden Türkiye'de de 13 Temmuz 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesine dayanılarak Kent Konseyleri Yönetmeliği hazırlanmış ve 8 Ekim 2006 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu çerçevede, 13 Ekim 2009 tarihinde kurulan Çankaya Kent Konseyi, yeni yönetimini seçmek ve seçilmek üzere katılımlarınızı bekliyor.

Amaç; Çankaya İlçesinin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak, kent vizyonu ile Ankaralılık ve Çankaya hemşehrilik bilincinin geliştirilmesidir. Bu anlamda Çankayalının sosyal yardımlaşması, hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınmaya dair talep ve proje fikirleriyle hayallerinin gerçekleşmesini kolaylaştırıcı, hesap sorma ve hesap verme hedeflerinin bir parçası olabilirsiniz.

İnanıyoruz ki kent öncelikle o kentte yaşayanlarıdır. Kent Konseyi de bu aidiyet ve kente sahip çıkma duygusunu üreten bir zemin olmalıdır. Çünkü kente sahip çıkma bilinci, orada yaşayanlar arasında dayanışma duygusunun geliştirilmesiyle sağlamlaşır. Çankaya Kent Konseyi de parçası olduğu bu topluluğun

dayanışma duygularının geliştirilmesinde etkin bir rol üstlenmelidir.

Çankaya Kent Konseyinin savunduğu değerler, kent hakkı ve toplumsal bir kent düşüncesini üretip yaygınlaştırmayı destekler. Kent Konseyi tüm hemşehirlilerin yaşam alanlarına sahip çıkabilme araçlarının geliştirilmesine uygun bir temsil mekanizmasıdır. Buna ek olarak kentteki yurttaşların kentsel politikaların belirlenmesindeki rolünü artırmaya yönelik çalışmalar yapar ve bu yöndeki girişimleri destekler. Çankaya Kent Konseyi de evrensel düzeyde kabul görmüş yurttaşlık anlayışı ile temsil ettiği yerelin kendine özgü değerlerinin ve kent hakkının savunuculuğunu yapmalıdır.

Çankayalılar, kente yönelik üretilecek kentsel politikaların çevre ve sağlığa duyarlı sürdürülebilir nitelikte olması gerektiğine inanır, Çankaya Kent Konseyi de bu politikaların sürdürülebilirlik açısından izleyicisi olacaktır.

Kentin insan boyutuna öncelik veren, rantı dayalı kentleşmeyi dışlayan, Çankaya Kent Konseyi; kentleşme ve fiziksel uygulamalara yönelik politikaların belirleyicisi ve bu politikalar doğrultusunda kararların alınmasının yönlendiricisi ve takipçisi olacaktır.

İlgili süreçlerde Kent Konseyi bileşenlerinin aldıkları kararların, Belediye Meclis Gündemine alınmaları zorunluluğu, Çankayalıların geleceklerine dair taleplerinin hayata geçirilmelerini kolaylaştırıcı bir fırsat olarak değerlendirmelidir.

Çankaya Kent Konseyi kentin ve kentlinin taleplerini ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde gerçekleştirmeyi hedefleyecektir.

Tüm bunların ışığında; aşağıdaki gündem ile **25-26 Mayıs 2019 tarihlerinde Çankaya Belediyesi Yılmaz Güney Sahnesi'nde** yapılacak **Çankaya Kent Konseyi 5. Olağan Genel Kuruluna** bekliyoruz.

GÜNDEM

25 Mayıs 2019 Cumartesi Saat 10:00

- 1 - Açılış ve Divan Oluşumu
- 2 - Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
- 3 - Kent Konseyi Çerçevesi konulu Uzman Konuşması
- 4 - Konuk Konuşmaları
- 5 - Önerge taslaklarının sunulması
- 6 - Paydaşların Görüş ve Önerileri
- 7 - Kararlar

26 Mayıs 2019 Pazar Saat 10:00

- 1 - Çankaya Kent Konseyi Başkan adaylarının kendilerini ifade etmeleri
- 2 - Çankaya Kent Konseyi (9 asil+9 yedek) Yürütme Kurulu adaylarının kendilerini ifade etmeleri
- 3 - Çankaya Kent Konseyi Başkan ve Yürütme Kurulu üyelerinin seçimi
- 4 - Teşekkür konuşmaları
- 5 - Kapanış

NOT: Üyeler/Bileşenler, temsilcilerinin isimlerini 17 Mayıs 2019 Cuma günü saat 17:00 ye kadar **kentkonseyicankaya@gmail.com** adresine bildirmelidirler.

Sayfanın devamı >>

seçenekken, yaşı daha büyük çocuklar eğitimini sürdürmeyip haneyi geçindiren işgücü durumuna evrilmiş durumda.

* Suriye'de nitelikli ve eğitim gerektiren işler dışında kadın istihdamının yaygın olmaması durumu Türkiye'de de sürüyor. Mülteci/göçmen kadınlar istihdamda yer almıyor. Bunun yanında erkekler ve çocuklar işte ve okulda Türkçe öğrenseler de, kadınlar işgücüne dahil olmadıkları ve karma toplumsal yaşam alanlarında çok az bulundukları için çoğunlukla hiç Türkçe bilmiyor.

* Ankara'da Suriyelilerin yoğun yaşadığı bölgeleri Altındağ'da Önder Mahallesi, Mamak'ta Hüseyingazi Mahallesi ve Solfasol. Görüştüğümüz mültecilerin büyük çoğunluğu üç dört senedir Ankara'da olduklarını belirtiyorlar.

* Mülteci/göçmen ailelerin çoğunluğu gecekondulu veya gecekondudan bozma apartman diyebileceğimiz konutlarda kalıyor. Özellikle çalıştıkları işlerden aldıkları ücretler göz önünde bulundurulduğunda, Suriyeli bir ailenin yaşamında kira giderinin önemsiz bir maliyet kalemi olduğu söylenemez. Ulubey ve Önder

mahallelerindeki kiralar giderek yükselmekte.

* Mülteci/göçmen işçiler, Siteler mobilya sitesinde kitlesel olarak çalıştıkları için çok ciddi ayrımcılığa, şiddete, nefret söylemine maruz kalmadıklarını söyleseler de mülteci/göçmen işgücü yoğunluğunun daha az olduğu bölgelerde bu durumlara maruz kalma oranının da arttığını söylemeliyiz. Bunun yanında mülteci/göçmen işçilerin haklarına sahip çıkabilecekleri herhangi bir dayanışma kanalı yok.

* Gerek mahalle yaşamında, gerekse işyerlerinde Türkiyeliler ve mülteciler/göçmenler arasındaki ilişkinin sürekli ve yoğun bir gerilim-çatışma hali barındırdığını söylemek mümkün değil. Birbirine alışma ve mesafeli de olsa bir arada yaşama kültürünün geliştiği görülebiliyor. Bunun yanında, çoğu kentsel dönüşüm alanı olan mülteci/göçmen yerleşiminin arttığı mahallelerde yerli nüfusun mahalle dışına taşındığı, kalanların da taşınma eğilimi içinde görülüyor.

* Ankara'da yaşayan Suriyelilere yardım etmek üzere kurulmuş birçok kuruluş olsa da, mülteci/göçmenlerin kendilerinin kurduğu ve yaşadıkları sorunların çözümünde özneleştikleri bir yapı maalesef bulunmuyor. Altındağ'da

faaliyet yürüten kurumlar ASAM, Mülteciler ve Sığınmacılarla Yardımlaşma Dayanışma ve Destekleme Derneği, Önder Vakfı olarak sıralanabilir. Kurumlar giyecek ve besin yardımıdan, ailelerdeki kadın ve çocuklara yönelik sosyal faaliyetlere kadar bir dizi faaliyet yürütüyor.

* Suriyeliler aylık 120 TL gibi bir miktar maddi yardımı Kızılay'dan kart ile alıyorlar. Tüm Suriyelilerin bu yardımdan yararlanıp yararlanmadığı belirsiz. Bunun haricinde doğrudan ailelere dağıtılan maddi bir yardımdan söz edemeyiz. Suriyelilerin vatandaşlığa alımları oldukça yavaş gerçekleşiyor. Ankara'da vatandaşlık alan Suriyeli sayısının 1000'den az olduğu belirtiliyor.

Yine İSİG Afgan mülteci/göçmenlerin yaşamını yitirmelerinin ardından şu göçmen işçilerin günlük 50 TL için, günde 16-17 saat boyunca ve haftanın her günü çalışan, 10-15 kişinin aynı yerde, elektrik, su olmadan yaşamak zorunda kaldığını ve biriktirebildiklerini ailelerine gönderdiklerini belirtmiştir. Ankara'da aynı biçimde çalışıp barınan 2500 kadar Afgan atık toplayıcısı işçi olduğunun altını çizmektedir.



Anafartalar Çarşısı nedir, neyiz olur?

Bir Kentin Bilinmeyen Hazinesi Anafartalar Çarşısı

Akın Atauz

Ulus bölgesi, tam olarak bir alt-üst oluş eşiğinde. Gerçi bu proje, görevinden alınan belediye başkanının projesiydi, ancak yerine atanan başkan tarafından da devam ettirilmişti ve 31 Mart'ta belediye yönetimi değiştiğinde, bu başlatılmış ve yıkımları kısmen uygulanmış projenin ne olacağı konusunda henüz bir şey bilmiyoruz. Ankara uzunca bir süredir, plan anlayışından çok, belediye başkanının aklından geçenlere göre biçimlendiği, "planlanmak" yerine "projelendirildiği" için, bu belirsizlik hâlâ ortada sayılır.

Müge Ertemli'nin kitabı* da tam, olarak bu konularla, Anafartalar Çarşısı ile ilgili. 2018'in son günlerinde yayımlanmış kitapçık, bu konu hakkında hem aydınlatıcı bilgiler veriyor, hem de tartışmanın derinleşmesini sağlıyor. Ertemli'nin kitabı üç bölümden oluşuyor ve bu bölümler şu başlıkları taşıyor:

- Anafartalar Çarşısı'nın Kent Dokusundaki Yeri,
- Anafartalar Çarşısı'nın Mimari Özellikleri ve
- Anafartalar Çarşısı Sanat Eserleri

Kitap oldukça küçük hacimli olmakla birlikte, bilgilendirildiği ve tartışmaya açtığı konular, hem genel olarak, hem de Ankara için, oldukça önemli ve şimdiye kadar da, ne yazık ki yeterince dikkatlice tartışılmamış konular.

Kitabın ilk bölümünde, Ankara'nın başkent olmasıyla kentin niteliklerinin ve kimliğinin değişiminin (ya da değiştirilmesinin) /gelişiminin başlaması, Ankara'da ve buradan yayılacak halkaların genişlemesiyle Türkiye'de, "modern" in nasıl bir anlayışla kurulacağı ve modern ile batı/batılılık ve millilik/yerellik, gelenek ve muhafazakarlık arasındaki kültür politikasının biçimlenişine, kısaca değinerek geçiliyor.

Ankara'da, özellikle Ulus'ta yapılacak küçük bir gezi ile hem kamusal alanlar, hem de mevcut yapıların mimarisi bakımından, kentin adeta canlı bir müze gibi, dönemler boyunca gelişmiş bütün farklı anlayışları nasıl sergilemekte olduğu, kolayca gözlemlenebilir. Ankara'nın, özellikle mimarlık ve diğer sanatlardaki tutumlar bakımından, neredeyse yüz yıldır devam etmekte olan bu tartışmaya, diğer kentlerden çok daha fazla ihtiyacı olduğu açıktır.

Ankara'nın, Cumhuriyet dönemi ile birlikte başlayan, modernin ne olduğu ve nasıl bir modern ("muasır medeniyet") kurulacağı ile ilgili düşünceleri kent sahnesine yansıtmasının örnekleriyle, son çeyrek yüzyılda gelişen muhafazakarlaşmanın, bu örneklerle yönelik yıkım kararları, bu defa Anafartalar Çarşısı'nda somutlaşıyor.

Muhafazakar/İslamcı yaklaşım da, Ankara'yı yeniden kurmak istiyor ve bunun için, mevcut dokudaki anlayışı, içerik olarak tersine çevirme uğraşında. Ancak bu, o kadar derme-çatma, acemi (ve belki her şeyden çok, yeni rant/haraç ve yağma kaynakları elde etmeyi ve ideolojik



"Ulus bölgesi, tam olarak bir alt-üst oluş eşiğinde. Gerçi bu proje, görevinden alınan belediye başkanının projesiydi, ancak yerine atanan başkan tarafından da devam ettirilmişti ve 31 Mart'ta belediye yönetimi değiştiğinde, bu başlatılmış ve yıkımları kısmen uygulanmış projenin ne olacağı konusunda henüz bir şey bilmiyoruz"

hegemonyayı amaçladığından), çıkarıcı ve düzensiz ki, yapılanlar sadece kente zarar veriyor. Bu nedenle, Ertemli'nin kitabı, bu tartışmayı Anafartalar Çarşısı özelinde anımsatarak, önemli ve güncel bir zemin hazırlıyor.

Kitabın ikinci bölümü, çarşının mimari özelliklerine ayrılmış. Bu bölümde, dünyada da özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında değişen akımlar ve Cumhuriyet Dönemi mimarlığında değişen anlayışlar ile ülkede gelişmekte olan inşaat teknolojisi ve inşaat malzemelerine yansımaları, bunların (Anafartalar için) cam, çelik, alüminyum kaplamalar olarak kullanılması vb. gibi konulara değiniliyor. 1950-60'lardaki modern anlayışla kitlelerin biçimleniş ve giderek ortaya çıkan standartlaşma ve bir makine mekaniği içinde kurulan mekan ve yüzeylerdeki tekrarlar ilgili soruna değiniliyor.

Bu bölümde, modern ve mekanik mekanların kentlilerle karşılaşmasında, kentin kimliği ve toplumla buluşması gibi sorunlar bakımından, diğer sanatların (özellikle seramikler ve duvar resimleri vb.) işlevi zenginleştirici katkıları ile ilgili konular tartışılıyor.

Üçüncü bölümde ise, neredeyse, her panonun ve sanatçısının tanıtılması ve çarşı için nasıl, alış-verişin yanı sıra, adeta sürekli bir sanat sergisi gibi düşünülmüş olduğu ile ilgili bilgiler, yeni/ilginç düşünceler ele alınıyor.

Kitabın üç bölümünde, üç farklı ölçekte (kent/tek yapı ve sanat eseri) tartışılan konu, aslında aynı: Bu ölçeklerle ilgili yaklaşımdaki yenilik/

modernleşme ve gelenek gibi konular, nasıl düşünülmüş ve somutlaşmış?

Bu sorunun tam olarak yanıtlanabilmesi için, bu mekanları yaşamakta ve yaşatmakta olan toplum kesimleriyle de ilişkilenecek ve kent toplumu ile plançı-mimar-sanatçı arasındaki bakış açıları, anlayış ve öngörülen/ihtiyaç duyulan işlevlerin gerçekleşmesi arasındaki ilişkilere de bakılması, yararlı olabilirdi. Ertemli'nin kitabı, ne yazık ki, kent toplumu ile ilgili her hangi bir tartışmaya girmiyor ve bu mekanları daha çok "teknik" bir açıdan ele alıyor.

Oysa benzer bir mekan olan Ulus Çarşısı için yazılmış olan "Ulus İşhanı'nın Söyledikleri" kitabı**, bu mekanı daha çok toplumun nasıl kullandığı ve işlevlendirdiği ve bu mekanda yaşamının nasıl bir anlam taşıdığı konularını anlatıyor. Gerçi Ertemli'nin kitabı, daha çok bir sanat tarihçisi yaklaşımı ile ele alınmış ve her kitabın yaklaşımı, elbette farklı olabilir. Ancak, "uzmanlarla-kent toplumunun birbirini (burada popülist politikacıları ve ideologları bilinçli olarak saymıyorum) ve taleplerini/ihtiyaçlarını ve güdüleyici temel kaygılarını anlamak ve kent mekanlarını bu anlayışa göre biçimlendirmek" konusundaki dersler üzerindeki tartışmalar da, çok gerekli.

Ankara bu tür deneyimler bakımından çok zengin ve canlı bir kentsel-kamusal alan mirasına sahip. Kentte, çeşitli farklı anlayışla ve ideolojiye göre gerçekleştirilmiş "modern" mekanların/yapıların, bugün bize neler söylediğini yeniden tartışmak ihtiyacı, her zaman geçerli... Ertemli'nin son sayfalarında, sanat eserlerini kapatacak biçimde, hatta onları hiçe sayarak/sanki onlar orada hiç yokmuşçasına davranan çarşı kullanıcılarına ait fotoğraflar, hiç tartışmadan veriliyor ve bu, sanat-toplum ilişkileri bakımından önemli bir eksiklik sayılabilir.

Yukarıda kısaca değinilen konulardan, o kadar çok tartışma alanı doğuyor ve bu alanların boş bırakılmış olması, kentin yeni kamusal mekanlarının oluşumunda ve biçimlenmesinde öylesine "vahim" durumlar/sonuçlar yaratabiliyor ki, bu alanlardaki tartışmaları yapmadan geçemeyeceğimizi, giderek daha iyi anlıyoruz.

*

Yukarıdaki paragraf, son paragraf olabilirdi. Ancak, Solfasol'un tam da bu işlevi yerine getirmek için yayımlandığını ve böylesi tartışmaların, Solfasol'de de ne kadar az ve yetersiz bir biçimde yapılabildiğini bildiğim için, çuvaldızın asıl yönlendirilmesi gereken yerin, kendimiz: okuyucusu/çalışanı/vb. ile birlikte bizler, olduğuna işaret etmemek, büyük bir haksızlık olacak.

* Kitabın tam künyesi: Müge Ertemli (2018), *Bir Kentin Bilinmeyen Hazinesi Anafartalar Çarşısı*, Gece Akademimi, Ankara

** Kitabın tam künyesi: Ali Cengizkan ve Didem Kılıçkiran (2009), *Yer'in Sesi Ulus İşhanı'nın Söyledikleri*, Arkadaş Yayınevi, Ankara

ÇORBA

-Adalet ve Kalkınma Çorbası-

* İçimizdeki İrlandalı *

1845 yılının İrlanda'sında patatesler bir anda çürümeye başlıyor. Toprakta çıktığında sapasağlam duran yumrucaklar sadece bir iki günde kokuşmuş simsiyah bir pelteye dönüyor. Ne denenirse denensin patatesler insanların elinden akıp gidiyor. Bugün sadece İrlanda büyük kıtlığını hatırlasak da Kuzey Amerika'dan Orta Avrupa'ya kadar hemen her bölgede buna benzer hastalıklar yaşanıyor o tarihte. Öte yandan ürünlerin mahvolması İrlanda adasına çok da yabancı değil aslında. 18. yüzyılın ortalarından 1845'e gelene kadar 20 ya da 25 kere İrlandalı çiftçiler ürünlerinin bir kısmını hastalıklar yüzünden kaybediyor. Ama 1845 bir başka vuruyor memleketi. Kıtlık bitene kadar bir milyon kişi ölüyor bir milyondan fazlası da adayı terk ediyor. Peki ne oluyor da neredeyse her dört yılda bir vuran kıtlık bu sefer ezip geçiyor İrlanda halklarını?

...dedikten sonra dilimin döndüğü kafamın yettiği kadar cevap vermeye çalışacaktım kendi sorduğum soruya. Yazının sonunda da o zamanlar kıt kanaat yapılan patates çorbasının tarifini verecek, tarihin o karanlık günlerini hep beraber hatırlayalım isteyecektim. Çok değil sadece iki yüzyıl önce bakın ne badireler atlatılmış, krallar sultanlar insanlıktan çıkmış insanları nasıl sağdan sola soldan sağa çarpmışlar diyecektim. Ama hepimizin kafası çorba oldu bu aralar.

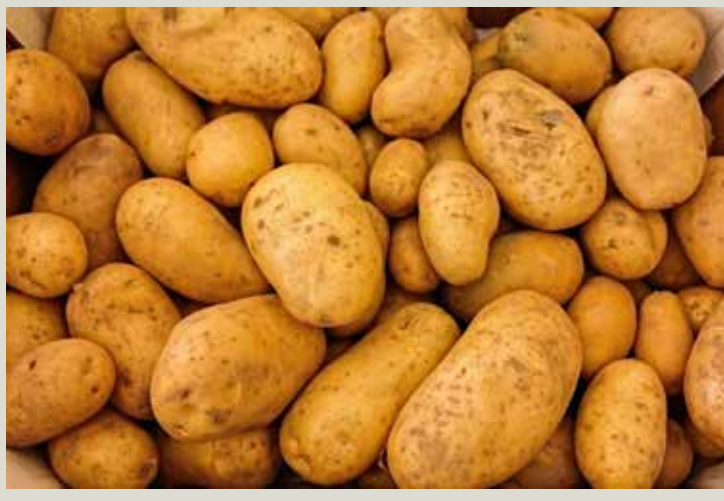
Önce kısa bir hikaye... İsmi bende kalsın her yıl yaz aylarında Orta Anadolu'nun bir köyüne giderim iş için. Çok kalmam ama yine de o kadar yıldan sonra orada büyüdüm sayıyorum kendimi. Ben büyürken köyün ahalisi aynı kalmadı tabii fantastik öykülerde olduğu gibi. Zaman içinde abiler amca ufak bebeler yanıma yoldaş oldu. Kimisinin traktörünü beraber bozduk, kimisinin buzağısını beraber doğurttuk. Bu köyde amcamın biri her daim pek bir çapkın; onun da ismi bende kalsın. Karısını gömdükten sonra iyice de azıttı aslına bakarsanız. Kendi ağızıyla anlatacak olursak eğer: "Ankara'ya giderim kendimden genç bir kadın bulur gelirim. Ama bunlar hep paramı yediler be İrlandalı."

Kadınlar iki ay kalmaz kaçır gider. Amcam biraz daha tarla satar sonra yine Ankara yollarına düşer hayatımız da son beş on senedir böyle akar giderdi. Ama son bir iki yıldır amcamın yolu Ankara'dan Azerbeycan'a dönmüştü. Yine kendi ağzından: "Onlar da yaramaz çıktı. Bu sefer de dolarlar gitti. Kalmadı tarla felan artık be İrlandalı."

Düşkünlüğünü hadi şimdilik bir yana koyalım, bu amcamız onu bildim bileli yılların reisçisiydi öte yandan. Reis ne derse o olur... reise can feda... reis yukarı reis aşağı. Kızdırmak kolaydı o yüzden. Bir taraftan da okumuşluk var bünyede şehirlilik var. Kabul etmesem de içten içe biliyorum. Bilinçaltım bas bas bağıyor: "Köylümüz çok geri kalmış. Eğitim şart ama olsun. Belki onun anlayacağı dili kullanıp demokrasinin neden çok önemli olduğu anlatılabilir belki..." Susturuyorum bu kibirli sesi her seferinde. Ama sağolsun reiste de malzeme bol. O yüzden konu konuyu açardı hep.

"Ama amca bak reis beş gün önce bunu dedi şimdi de şunu diyor. Kusura bakmazsan bu reisin bir dediği ötekini tutmuyor." Amcanın artık gelenekselleşmiş cevabı gelirdi hemen ardından:

"Resinkini tut sen"



"Kedileri asla unutmayın zorla yediğiniz her kaşıқта. Temizlenirken sık sık kıl yutar kediler. Sonra da bu kıl yumağını kusarlar hiç beklemediğiniz bir anda."

"Haydaaa! Amca manyak mısın, niye tutayım reisinkini!?"

"Hakediyon sen İrlandalı hakediyon".

Kaç yıl geçti neyi hakettiğimi hâlâ bulamadım.

Geçen yaz işleri değişmiş buldum. Amcanın surat beş karış. Neden diye sordum. Ana avrat düz gitti. Dolar çok artmış. Git gel artık astarı da yüzünden pahalıya geliyormuş. Bir şey diyemedim. Ne diyeyim?! Ama reis dedim... Susturdu hemen. Bana artık reis deme dedi.

Madem amcalardan söz açıldı devam edelim o zaman. Çorba hakkında yazarken yazının kendisi çorba oldu çoktan. Köy yine aynı köy. Öbür amcam emekli. O da reisçi. Köyün artık üç beş tane kalmış genci bir yandan ben de öbür yandan bastırıyoruz beraber: "Amca mazot oldu şu kadar. Amca gübre oldu bu kadar. Traktör yedek parçası tamiri ıvırı zıvrı bu paralar hep bizden çıkıyor" diyor gençler. Şu yaşa geldik evlenecez para birikmiyor diyorlar. Amca, olsun diyor. "Bana emekli ikramiyesi veriyor reis." Gençler diretiyor: "Para onun cebinden değil bizim cebimizden çıkıyor. Bizden alıyor sana veriyor" diyorlar ama amca nuh da demiyor peygamber de. Sadece olsun diyor, emekli ikramiyesi veriyor bana reis. Sonra da kızıp ciddi ciddi ekliyor sonunda: Terörist misiniz lan siz?

Hadi ben alışkınım bu lafı duymaya yıllardır. Ama köyün gençleri çok içerliyor bu lafa. "Ülkücüyüz biz. Bak kaç yıllık komşuyuz elinde büyüdük"

diyorlar. Sonrası saatler boyu sessizlik. Sadece ölçüm yaptığımız aletten çıkan insanın sinirlerini bozan elektronik bir ses; her iki saniyede bir bip atıyor. Hastanın nabzını ölçen makinanın çıkardığı ses gibi. Gün bitiyor. Makinayı kapatıyoruz. Hasta ölüyor.

Solfasol'e sözüm vardı. Çorba yazıları yazacaktım sözde. Sözümüzde duralım mı yine de?

Adalet ve Kalkınma Çorbası

Malzemeler

bin ölçek ikiyüzlülük
bin ölçek yalancılık
bin ölçek din istismarcılığı
bin ölçek ayrımcılık
bin ölçek mağduriyet
bin ölçek KHK
bin ölçek cemaat
bin ölçek medya

Yapılışı

İlk olarak cemaat ile birlikte yalancılık ve ayrımcılık yapın. Cemaatin suyu iyice ısınca hiç bitmeyen yalanlarla iki yüzlülüğe girişin ve mağduriyet yaratın. Bakın burası çok önemli: Kazan kaynarken içinizden yüzbeş kere "Ne istediler de vermedik" demezseniz olmaz. Bu sırada dini istismar etmeyi hiç elden bırakmayın. İçindeki malzemelerin pisliği yüzünden bu çorba sık sık kesilecektir. Bu yüzden medya paçavraları ile alttan alttan ateşi sürekli harlayın. Karıştırırken bol bol KHK eklemeyi unutmayın.

Önümüze zorla koyuldu bu çorba. Afiyet olsun herkese.

Ama kedileri de asla unutmayın zorla yediğiniz her kaşıқта. Temizlenirken sık sık kıl yutar kediler. Sonra da bu kıl yumağını kusarlar hiç beklemediğiniz bir anda.

Yıllardır yarım yamalak demokrasi ile yaşarken devletin her türlü haksızlığını ve zorbalığını sindirmek zorunda kaldı insanlar. Kimine bok yedirdiler kimisinin evini bastılar gecenin bir yarısı. Beyaz bereleri ile arkalarından vurdular. Ölmüş çocuğun üstünden yuh çektiler. Barış için toplananları bombaladılar. Bombalayamadıklarını hapse attılar. Otel odalarında yaktılar. Hayat gasp ettiler. Hayat aldılar.

Kusacağız bunu, çok iyi biliyoruz.

Çünkü hem doğaya aykırı bu olanlar, hem de insanlık tarihine.



Ankara, Yaya Dostu Şehircilik ve Süleyman Sırrı Caddesi'nin Olmayan Kaldırımları*



Giderek daha sık duyar hale geldiğimiz yeni konseptlerden biri de yaya şehirleridir. Dünyanın bir çok yerinde şehirler yayaların daha kolay kullanabileceği şekilde yeniden dizayn edilmektedir. Peki bir şehir nasıl yaya dostu olabilir?

Yaya dostu şehri bir yayanın bir yerden başka bir yere güvenli ve konforlu olarak gidebileceği, ihtiyaçlarını giderebileceği üstü açık alışveriş veya yemek alanlarının bulunacağı, dinlenme ve park alanlarına kolaylıkla erişebileceği şehir olarak tanımlamak mümkün olabilir.

Dünyanın en yaya dostu şehirlerinden biri Venedik'tir. Bunun nedenlerinden biri motorlu araçlardan (motosiklet dahil) tamamen arındırılmış geniş yaya bölgelerinin bulunmasıdır. Bu sayede şehir nüfusunun yoğunluğuna rağmen yaya alanlarının sakin ve huzurlu olmasını sağlamaktadır.

Diğer bir yaya dostu şehir ise Kopenhag'dır. Her ne kadar dar sokaklarının engel olacağı düşünülse de şehir merkezi araç trafiğinden arındırılarak yaya dostu bir hale getirilmiştir. Bunu gerçekleştirebilmek için öncelikle sokaklar yaya geçiş bölgelerine dönüştürülmüş ve motorlu araçların bu bölgelere girişi kesinlikle yasaklanmıştır. Park alanlarını aşamalı olarak azaltılmış, böylelikle şehir merkezine giren araç sayısı azaltılmıştır.

Otoparklar ise şehir meydanlarına dönüştürülmüştür. Şehir merkezinde alçak binalar yapılmış, öğrencilerin ise okullarına bisikletleriyle gidebilmeleri teşvik edilmiş, belediyeler tarafından bisikletler sağlanmıştır. Ayrıca dış mekanlar daha cazip hale getirilmiş, şehir merkezlerinde insanların keyifle vakit geçirebilecekleri rekreasyon alanları oluşturulmuştur. (kaynak: <http://www.newurbanism.org/pedestrian.html>)

Ankara yaya dostu olmaya ne kadar yakın?

Ankara'da en zor şeylerden biri yaya olmak. Şehrin en güzel yürüme alanlarından biri olabilecek Atatürk Bulvarı batçıklar yapılmak suretiyle otobana dönüştürüldü. Bundan yaklaşık 20 yıl önce geniş ve ağaçlı kaldırımlar, araçlara şerit açılın diye daraltıldı.

Diğer yandan toplu taşıma etkin kurgulanmadığı için insanlar şehir içi ulaşımında otomobil tercih etmekte. Bunun sonucunda da şehir içinde araç sayısı her gün daha çok artmakta ve bu da park sorunu yaratmaktadır. Ankara'da yayaları en çok zorlayan şeylerden biri de trafiğe kurban verilmek suretiyle daraltılan kaldırımların üstüne araçların park etmesidir.

Araç park etmemişse dükkan sahiplerinden biri kaldırıma enlemesine reklam tabelası koymuştur. O da yoksa yine kaldırıma enlemesine kaplayan ve Ankara Büyük Şehir Belediyesine ait olan reklam panoları vardır. Reklam panosu da yoksa 1 metre yarıçaplı beton saksı vardır. Bazen de seyyar satıcı vardır. Netice olarak yaya olarak bir yerden başka yere giderken kendinizi her defasında yola inerken bulursunuz.

Bazen kaldırımda yürürken motosikletliler tarafından taciz edirsiniz. Çünkü motosiklet sahibi olmak, kaldırımda sürme izni tanıyormuş gibi bir durum söz konusu.

Bazen ise kaldırım yoktur, sadece. Bunun da en güzel örneklerinden biri Süleyman Sırrı Caddesidir. Kaldırım tamamen olmadığı için yayalar çift sıra park eden araçların arasından yürümeye çalışırlar.

Yaya olmanın en zor olduğu ama aslında harika bir yaya bölgesi olmaya örnek olabilecek yerlerden birisi de Tunalı Hilmi Caddesidir. Kaldırımlar yine ilave şerit için daraltılmış ancak araçlara feda edilen alanlar sadece araçların park etmesi için kullanılmaya başlanmıştır. Şehrin en kalabalık ve en güzel caddelerinden birinde

ikişer kişi karşılıklı birbirlerine doğru yürüyorsa kaldırımın alanı bu kişilerin geçişlerine yetmemektedir.

Zaten ağaçlar da binaların manzarasını engellediği için kesildiği için yazın insanlar kaplumbağa gibi bina dibindeki gölgelerden yürümeye çalışıyorlar. Yorulunca insanların bir ağaç gölgesinde oturup dinlenebileceği park vb alanlar da yeterli değil.

Avrupa şehirlerinde dönüşüm yaşanabilmişse Ankara'da da dönüşüm mümkün. Küçük ama etkili adımlarla şehir, yayaların daha kolay kullanabilecekleri, araçlarına ihtiyaç duymadan bir yerden bir yere gidebilecekleri, ses ve hava kirliliğinin daha az olduğu huzurlu bir şehir olabilir. Ankara bunu hak ediyor.

* Bu yazı Twitter hesabımızdan yaptığımız çağrıya cevap veren bir okurumuz tarafından isimsiz yayımlanmak kaydıyla gönderilmiştir.

Mahallede çocuk şenliği var!

100 Yıl İnisiyatifi 23 Nisan'da Berkin Elvan Bostanına komşu yeşil alanda yakan toptan çuval oyununa, ip atlamadan futbola bol oyunlu, neşeli çocuk şarkıları ile dolu bir şenlik düzenledi. Çocuklar gelecek haftalarda bostana dikilecek fidelerin tohumlarını çimlendirdi. Çocuklarla birlikte yetişkinler de sohbet ederek, oyun oynayarak Ankara'nın güneşli bahar gününün tadını çıkardı. Madem bahar geldi her fırsatta güneşli mekanlarda bir araya gelelim.





GÜVENPARK GÜVENPARK

Oradaki parkın varlığını sürdüreceğine ne kadar güvenebiliriz?

Akın Atauz

Ankara/Ankaralı için, Güvenpark'ın çok özel bir anlamı var. Güvenpark, başlangıçta, "hükümet kartiyesi" için bir yeşil alan, bir park olarak düşünülmüştü.

Hükümet Kartiyesi...

Sonra "Emniyet Abidesi" de oraya dikildi. Nazi dönemi Avusturya'sının atölyelerinde dökülmüş, ellerinde/kucaklarında balta sapı gibi sopalar tutan kaslı-ürkütücü erkekler...

Emniyet Abidesi...

Daha ilk satırlar bile, nerdeyse ürkütücü olmaya başladı. Güvenpark, neden önemli olsun Ankaralılar için? Bu soruyu yanıtlamak gerekiyor.

Çok uzun bir yanıt vermeye gerek yok aslında, hepimiz biliyoruz ki/bütün Ankaralılar bilir ki, Güvenpark, küçücük bir yeşil alan, kentin merkezinde mendil kadar bir park ve orda toprak var, yeşil yapraklar var, hâlâ biraz kalmış kuşlar var. Ve belki, bin bir türlü börtü-böcek ve mikro-organizma, betona, asfalta, müdür beyin "park içine""park ettiği" özel aracına, dolmuşun egzozuna, zehirli havaya, binlerce koşuşturan insanın ayaklarının altında ezilmeye, tahammül ediyor ve bunlara karşı direniyor.

Giderek ölüyor ama... Hem küçülüyor, hem ölüyor. Gerçi, "bilerek ve umursamazcasına öldürülüyor" demek daha doğru. Sanki kent yönetimi, nerdeyse 40 yıldır, üzerine çullanmış, ellerini boğazına sarmış ve boğazını sıkıyor parkın...

Ama neden yapıyor bunu?

Sanırım, kent yönetimi, daha açık bir ifade ile geçmiş 40 yılın belediyesi, zavallılığından, kentin sorunlarına çözüm bulabilmekteki aczinden, bilgisizliğinden, kuralsızlığından, plansızlığından

ve kötücüllüğünden, kötücüllükten nemalanmak istediğinden yapıyor...

Çok kötü bir şey bu...

*

Ankara başlangıçta, kararlıydı ve rasyonel olanı sistematik bir biçimde uygulama iradesine sahip olduğu sanısına sahipti.

Sonra Jansen gitti.

Sonra, Kızılay'da bir Macar şatosu gibi evi olan Ubaydin de, gitti. Ankara "plansız" gelişmekte olan bir kent olmaya adım adım yaklaşmaktaydı. Ama temel bazı kararları hâlâ güçlüydü ve iyi uygulanmıştı. Kızılay, öyle öngörülmediği halde, bir kent merkezine dönüştü ve Güvenpark da, "Hükümet Kartiyesi" olmak yerine, alışverişe gelmiş Ankaralıların biraz dinlenebildikleri, çocuk bahçesinde bebekleri ve çocukları uygar bir biçimde oynamaya bıraktıkları güzel ve bakımlı bir yer oldu...

Heykeller de erkeksi Nazi gücünü hatırlatmak yerine, başka hiçbir kentte olmayan değişik bir kent süsü, ilginç figürler oldu. Kimse, kafasını "Neden Emniyet?", "Nereden çıktı güvenlik ve Güvenpark?" filan sorularına takmadı. İşte kentin merkezinde, her uygar kentte olduğu gibi, Londra'da görülen, Berlin'de görülen, Paris'te görülen, New York'ta görülen kent merkezleri parklarının yanında, küçücük de olsa, bir park vardı ve iyiydi. Çiçekler parlak, ağaçlar bakımlı, park ve havuzlar temizdi...

Derken belediye başkanlarının aklına, yeşil alanların/parkların, kendi çözemedikleri problemler için, çözemedikleri sorunlar için saklanmış "rezerv alanlar" olduğu düşüncesi düştü. Kapitalist, sosyal demokrat, İslamcı, hiç fark etmez, son 40 yıldır bütün belediye başkanları,

Ankara'nın yerleşik parklarını, Ankaralılarıdan çalışıyorlar.

Önce, "ucundan azıcık" ve "geçici" ve "asla bir tek ağacın yaprağına bile zarar vermeyeceğiz" diyerek, parkın bir bölümünü, otobüs ve minibüs terminali yaptılar. O "geçicilik" hâlâ kökleniyor... Sonra, nasıl bir akılsa, özel araçlara park yeri bulmak için, Güvenpark'ın altını oymak ve üzerine saksı içinde bir park yapmak istediler. Ama Ankara direndi ve yapamadılar. Sonra (görelî en affedilebilir olanı) Güvenpark'a metro ağızları için çıkışları ve havalandırma bacaları yerleştirdiler. Sonra saldırıyı daha da güçlendirip, emniyetçilerin özel araçları ve polis araçları/panzerler için, Güvenpark'ı yıllarca otopark gibi kullandılar. Şimdi de, AKM'den yer altına girmiş olan "köstebek" Zaferpark'ın kurtarılmış yarısının altına girip, Güvenpark'a doğru ilerlemeye devam ediyor...

Soru şu: Ankaralılar, artık tam olarak perişan edilmiş olan Güvenpark'ın kalanını kurtarmak, kaybettiklerini de geri almak için harekete geçebilecek mi? Eğer bu davranışı gösteremezse, Güvenpark'a egemen olan o kadar çok "çıkar" odağı, güçlü, homurdanan makine-motor, taşıt ve "köstebek" var ki, umursamaz ve miskin bir bürokrasi elindeki Güvenpark düşecek.

Sonra Kızılay düşecek.

Sonra Ankara düşecek.

*

"Yeni bir yönetim", kent için yeni bir başlangıç yapar mı? Teknik elemanların, meslek odalarının çırpınışı bir etki yaratır mı? Kent halkı, bir refleks gösterip parka biraz sahip çıkar mı?

Bunlar, henüz "bilinmeyenler" kategorisinde.

Yok mu, mendil kadar Güvenpark için silkinecek?

SOLFASOL'DA ŞEFFAFLIK

Solfasol yasal zorunluluklar sebebiyle bir ticari yapı kimliği altında çıkıyor olsa da bu kimliği onun kâr odaklı olması anlamına gelmiyor. Ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan Solfasol olarak 2011'de, 1 Mayıs alanında Ankaralılarla buluştuğumuz ilk günden bu yana elde ettiğimiz tüm geliri yine Solfasol için kullanacağımızı defalarca deklare ettik. Bir süredir de bunun gereklerinden birisi olan mali şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak üzere aylık gelir-gider tablosu yayımlamaya başladık.

Bu tabloyu ve mali şeffaflığımızı gelecek öneriler ve isteklere göre geliştirmek istiyoruz. Bu sebeple görüş ve önerilerinizi bilgi@gazetesolfasol.com adresine göndermenizi rica ediyoruz. Solfasol'un bu hamlesinin sivil oluşumlar ve yayın organları için öncü olması umuduyla.

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Mayıs 2019

83. Sayı

Ayda bir yayımlanır.

Sahibi ve Sorumlu

Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak, No: 44/4,

06680 - Kavaklıdere / ANKARA

Tel - Faks: 0 312 437 76 41

bilgi@gazetesolfasol.com

Abonelik: abone@gazetesolfasol.com

0 536 956 64 26

Basım Yeri:

Şen Matbaa

Özveren Sok. 25/B Demirtepe/Ankara

Tel: 0 312 229 64 54 - Fax: 229 64 54

E-Mail: senmatbaa@gmail.com *

WEB: www.senmatbaa.com

Basım Tarihi: 30.04.2019

ISSN: 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

2.000 adet basılmıştır.

GELİR - GİDER TABLOSU

GENEL BİLGİLER (1.4.2019 itibarıyla)

Toplam abone sayısı: 929

Toplam kurumsal abone sayısı: 10

DÖNEMSEL BİLGİLER (1.3.2019- 31.3.2019)

Abonelik yenileme sayısı: 5

Yeni abone sayısı: 1

Kurumsal abonelik yenileme sayısı: 0

Yeni kurumsal abone sayısı: 1

GELİRLER (1.3.2019 - 31.3.2019)

Yeni abone ve abonelik yenileme: 1.320,00 TL

T-shirt, elden ve bayiden gazete satışı: 120,00 TL

İlan - reklam: 1.000,00 TL

GELİRLER TOPLAMI: 2.440,00 TL

GİDERLER (1.3.2019 - 31.3.2019)

Matbaa Gideri: 5.580,00TL

Postalama Gideri: 450,00 TL

Kira ve Ofis Giderleri: 1.250,00 TL

İdari Giderler: 830,00TL

Resmi Giderler (vergi, stopaj, harç vb.): 440,00 TL

GİDERLER TOPLAMI: 8.550,00 TL

BORÇLAR (31.3.2019 itibarıyla)

Matbaaya Borç: 14.320,00TL

Kişilere Borçlar: 39.635,00 TL

Diğer Borçlar (vergi, muhasebe, kırtasiye, kira..):

10.800,00 TL

BORÇLAR TOPLAMI: 64.665,00 TL

SOLFASOL'UN BİR UCUNDAN DA SİZ TUTUN!

* Gazete Solfasol'da yer almasını istediğiniz yazı, haber ve çizgilerinizi her ayın 25'ine kadar **icerik@gazetesolfasol.com** adresine gönderebilirsiniz. Abone olmak için adınızı, açık adresinizi, e-mail ve telefon numaranızı **abone@gazetesolfasol.com** adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin.

Yıllık Abonelik: 100 TL,

Yıllık Destekçi Abonelik: 200 TL

Yurtdışı Abonelik: 200 TL,

Öğrenci Aboneliği: 50 TL

Dijital Abonelik: 50 TL

Abonelik Ödemesi için Banka Hesap Bilgileri:

TÜRKİYE İŞ BANKASI - KÜÇÜKESAT ŞUBESİ

IBAN: TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87

(Hesap Sahibi: Mehmet Onur Yılmaz SOLFASOL)



İklim Değişikliği ve Yurttaşlar

Alper Öktem

Güneş Gönüllüsü

Otonom Enerji /Yurttaşın Enerji Santrali (Y.E.S.)

Güneş enerjisi rüzgar enerjisi vb yenilenebilir enerjilerden yararlanmak yaygınlaşırken iktisadi ve toplumsal anlamda yepyeni olgular gelişti. Bu noktada Dünya çapında bir fenomen ile karşı karşıyayız. Yurttaşların enerji üreticisi olması, öztüketim için enerji üretimi, yerinde üretim yerinde tüketim gibi yepyeni olgular. Yurttaşlar; yenilenebilir enerji kaynaklarından, bilhassa güneş enerjisinden elektrik üretiminde çok ağırlıklı bir rol oynuyor. Güneş enerjisinden elektrik ve ısı üretmek için gereken üretim araçlarına herkes sahip olabiliyor; büyük fabrikalara, santrallere, büyük sermayeye filan gerek yok.

Kendi elektrik tüketiminizin tümünü ya da hiç olmazsa bir kısmını çatınızda üreterek karşılayabilirsiniz. (Madagaskar'da yardım kuruluşları güneş enerjisinden elektrikle pişiren tencere dağıtıyor! Odun ateşinde pişirmesinler diye. Cep telefonunuzu şarj edecek kadar bir solar cihazı dahi önemsemek lazım). Kooperatif kurmak en önemli yol. Kooperatif hissesini birkaç yüz lirayla sınırlı tutarsınız; çok üyeniz olur. Ama kooperatif olmadan da birlikler mümkün. Konu komşu bir araya gelir; imkanınız varsa tüm ihtiyacınızı karşılayacak bir santral kurarsınız çatıya. Bizzat kendim üreteceğim dersiniz ve paranız sınırlı ise, ihtiyacınızın bir kısmını karşılayacak kadar, mesela balkon tipi bir fotovoltaik santral kurarsınız. Sosyal projeler geliştirebilirsiniz; örneğin başarılı bir öğrencinin evine bir mini GES hediye edersiniz (mahalleye bilim geldi derler).

Pazar için üretimin, şirketlerin ve kapitalist organizasyonların dışında kalan bu alanı, Yurttaşın Enerji Santrali (Y.E.S.) diye adlandırıyoruz. Enerji üretiminde yurttaş elinde ciddi kapasiteler gelişti. Enerji otonomisi veya otonom enerji pratiği insan bilincine ve enerji politikalarına etki ediyor. İklim değişikliğini önlemek yahut durdurmak için fosil yakıtların kullanımına son vermek gerektiğini düşünen ve buna doğrudan katkı yapmak isteyen milyonlarca vatandaş (başka ülkelerde) Y.E.S. için seferber oldu. Bunu Türkiye'de de yapabiliriz. YES! Biz de yapabiliriz.

Almanya'da 2013 yılında yapılan yenilenebilir enerjilerin kurulu gücünün mülkiyet analizi,

enerji şirketlerinin payının %12 (9 GW), kurumsal yatırımcıların %41 (30 GW) ve yurttaş enerjisinin % 47 (34GW) oranında olduğunu gösterdi.

Görüldüğü gibi 2012 yılı itibarıyla yenilenebilir kaynaklardan enerji üretiminde kurulu gücün, kapasitenin neredeyse yarısını yurttaşlar kurmuştu.

Enerjiyi nerelerde kullanıyoruz? Yurttaş olarak neyi değiştirmeliyiz?

1. Fosil yakıtları yakarak **elektrik** üretiyoruz ve bunu aydınlatma ve elektrikli cihazları çalıştırmak için kullanıyoruz. Fosil yakıtlar yanınca iklim değişikliğine yolaçan karbondioksit gazı çıkıyor.

Yurttaş enerjisi, tanımı ve pazar analizi" 2013 yılında yapılan bir çalışma yurttaşların enerji dönüşümünde oynadığı önemli rolü gösterdi. Yenilenebilir enerji üretimini önemli ölçüde yurttaşlar gerçekleştiriyor. Mülkiyet analizi: enerji şirketleri %12(9GW), kurumsal yatırımcılar %41 (30 GW), yurttaş enerjisi%47 (34 GW).



Fosil yakıtların yakılması ile elektrik üretilmesine son vermek istiyorsak, elektriği yenilenebilir kaynaklardan **üretmeliyiz**. Kendi çatımızda fotovoltaik paneller ile mini Güneş Enerjisi Santrali (GES) kurmak. Yenilenebilir Enerji Kooperatifleri kurmak, ortak olmak....

İhtiyacımızı üretemiyorsak -örneğin kirada oturduğumuz için- dağıtım şirketlerinden elektrik almak zorunda isek, tüketici olarak **temiz elektrik** sevkeden bir dağıtım firmasına abone olabilmeliyiz. Şimdilik bu yok Türkiye'de. (Almanya'da elektrik abonelerinin % 20'si temiz elektrik dağıtım şirketlerine abone. Tüketiciler için temiz elektrik arzı diğer ülkelerde talebi artırdı.)

2. **Isınma- soğutma, ulaşım- taşıma** için de fosil enerjileri kullanıyoruz. Doğalgaz ve kömürle (hatta kömür yakıp ürettiğimiz elektrikle) ısıyoruz; faturayı iklim ödüyor. Arabaya benzin, trene yine kömür santrallerinde filan üretilen elektrik gerekiyor. Faturayı yine iklim ödüyor.

Isınma-soğutma yenilenebilir enerjilerle yapılabilir. Kaloriferde dolaşan sıcak suyu, doğalgaz yahut kömür yakarak ısıtıyoruz. Halbuki bu suyu güneş ile ısıtmak mümkün. (Güneş Enerjisinden yararlanma konusunda önemli bir başarıımız var: Günısı yani güneş enerjisi ile banyo ve mutfak için su ısıtmak. Günısı kullanımında dünyada ikinci sıradayız.)

Trenleri, metroları temiz elektrikle yürütebiliriz. Isı pompasını da belirtelim. Havadan topraktan ısıyı alıp evi ısıtmak!

3.Ama önce **enerji verimliliğine** bir göz atalım. Binaların enerji ihtiyacını azaltmakla başlayalım: Mesela mantolama....

İsrafta eşitliğe hayır! Apartmanlarda, sitelerde üşüyenler; kaloriferi çok yaksın, ama üşümeyenler de pencere açık oturmak zorunda kalsın. Dairelerdeki kalorifer radyatörlerini herkes kendisine göre ayarlayabilmeli.

Elektrikli araba tartışmasından önce toplu taşımayı tercih edelim. (Taşımacılıkta fosil yakıtların terkedilmesinin bir faydası var: Hava kirliliğini önleyorsunuz.)

Olmuş gibi yazayım yapmamız gerekenleri:

- Fosil kaynaklardan gelen elektrik yerini, kentte yurttaşlar, kooperatifler, belediye, OSB ve benzerlerinin genellikle çatılarında kurulu güneş enerji santralleri Y.E.S. lerde üretilen temiz elektriğe bırakmış. Kentin insanları; kendi ürettikleri yetmezse, ekocereyan tedarik eden firmalara abone oluyor. Yerinde üretim-yerinde tüketim- öztüketim, enerji otonomisi kavramları yerleşiyor.

- Binaların ısı (ve soğutma) gereksinimi azaltılıyor ve sıfır enerjili evlerin yapımı destekleniyor. Günısı tesisatı geliştirilmiş; güneşin ısıttığı (solartermi) su hem kullanım için hem de kalorifer için kullanılarak doğalgaz=fosilyakıt tasarrufu sağlanıyor. Solarair heater var bir de. Güneş gören duvarda kolektör içindeki hava ısınınca; odaya, salona, her nereye isteniyorsa oraya üflüyor.

- Belediyenin otobüs filosu elektrik-motorlu; kısmen de biyogaz ile çalışıyor. Toplu taşıma çok daha çekici hale gelirken araba paylaşımcıları (car sharing) bedava park ediyor. (devamı gelecek)

Yurttaşın Enerji Santrali yahut Yurttaş Enerjisi

Yenilenebilir enerjilerin üretiminin hızla artırılmasını, fosil yakıtların kullanımının ise bir an önce terkedilmesini istiyoruz. Güzel... Bunu dünyanın her yerinde devletlerden, hükümetlerden istiyoruz. Peki sonuç? Sonuç; yetersiz. Peki bunu kendimizden de istesek? Az veya çok, tek başına yahut konu komşu ve daha da iyisi kooperatiflerle bunu kendimiz yapsak? Kendimiz üretilen kendimiz tüketsek. Hem şirketler, hükümetler fosil yakıt kullanmayı bırakmıyorlar diye eleştireceksiniz; hem de kömür ve doğalgazdan üretilen elektriğe müşteri olmayı



sürdüreceksiniz!!!! Olmaz. Müşteri olmayın, otonom olun. Ayrıca solar panelden elektrik üretimine yapacağınız yatırım kendisini kurtarır-kurtarmaz diye hesap yapmayın o kadar. Siz şirket misiniz? Konumuz: İklim değişikliğine karşı mücadele. Ayrıca güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üretimi „kurtarıyor“, her şeyin fiyatı artarken yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektriğin maliyeti sürekli düşüyor. Yeni bir şey yapın, yenilenebilir enerji kooperatifi kurun. Ankara'da bir kooperatifle başlar, sonra Ankara'nın ilçelerinde, sonra sokaklarında kooperatifler kurulur.

Almanya'da çatılara santralleri Bayan Merkel kurdu sanılıyor. Hayır! Yurttaşlar kurdu. Bayan Merkel'in son yıllarda esas çabası, enerji üretiminde yurttaş payının daha da hızla artarak enerji tekellerinin cirolarının daha da azalmasına yol açmasını engellemek. Çünkü Yenilenebilir enerjilerin elektrik arzında payı arttıkça; kömür, petrol, doğal gazdan elektrik üretimi geriliyor.

Yenilenebilir enerjilerin özellikle güneş enerjisinin payının artmasında esas rolü yurttaşların enerji üretimine girişmeleri oynamıştır. Hem kurulu güç olarak hem de enerji politikaları/iklim değişikliği konusunda milyonlarca insanda hızla bilinç değişikliğine yol açarak.

Yurttaşın Enerji Santrali (Y.E.S.) sektörü sadece kooperatiflerden ibaret değil... Bu iyi anlaşılmalı. Kooperatiflerin en çok geliştiği yer galiba Almanya. Almanya'da bireysel olarak çatısına fotovoltaik santral kuranların sayısı, yenilenebilir enerji kooperatiflerinin toplam üye sayısının kat kat üstünde.

Türkiye gibi bir ülkede mesela 1 milyon yurttaş santrali olmalı ki bunun enerji politikaları üzerine ağırlığı olsun. Bireysel GES alanını geliştirmek, etki yapacak düzeylere ulaştırmak kolay değil. Türkiye'de ortadirek yurttaşların çatılarına ihtiyacın tümünü karşılayacak bir GES kurmalarını düşünmek maliyetler nedeniyle zor. Az da olsa ihtiyacın bir kısmını karşılayacak mütevazı bir güneş enerji santrali modeli yahut modelleri geliştirmeliyiz. İlk adım fotovoltaik panellerin her yerde görünür olması. Ayrıca ilk adımlar, ilk yurttaş santralleri öyle olmalı ki, toplumun geri

kalanını özendirme etkisi olsun.

Yurttaş Enerjisinin Türkiye'de durumu nedir? Ne yapmalı? Nasıl yapmalı?

Yenilenebilir enerjilerle ilgili yasal düzenlemelerden sonra Türkiye'de rüzgar ve güneş enerjisi alanında hızlı bir gelişme oldu. Ancak burada yurttaşın enerji santrallerinin payı yok denecek kadar az. Yurttaşlar üretici olamadılar. Bunun bir sebebi, yasal düzenlemeler ve teşviklerle ilgili. Yurttaşlar için çok sayıda engelle başladık, düzeltmeler yapıldı, yapılıyor ama eksik bir şeyler var. Çatısına bir mini GES koyan yurttaşın üretim fazlasını şebekeye basması ve üretim olmayan saatlerde (geceleri) şebekeden alması ve aldığı ve verdiği miktarların birbirine mahsup edilmesinde vatandaş zarar görüyor. Mahsuplaşma yönteminin gerçek aldı-verdi rakamlarını yansıtmaması için değişiklik yapılması gerektiğini uzmanlar söylüyorlar.

Kösteğin çok olduğu yerde bizim tutup yurttaşların güneş enerjisinden yararlanmaları desteklenmiyor, teşvik edilmiyor dememiz abes kaçır. Bu alandaki teşviklerin yurttaşların küçük birikimlerini yatırıma dönüştürerek ekonomiye gaz vereceğini, mütevazı KDV indirimlerinin hazineye kat kat geri döneceğini anlatmam da gereksiz. Bu alanda diplomam yok zaten.

Enerjiyi depolamak bir çare olabilir ama pil-batarya kullanmak ayrı bir maliyet.

Üreticiler arasında diyelim bir mahallede fazlayı ve eksiği katılımcılar arasında dağıtmak, bilgisayarla optimize etmek de ilginç ama...

Ancak yaratıcı çözümler bulmak mümkün ve bu konuda Türkiye'de yurttaşların günısı ile gösterdiği bir başarı hikayesi var. "Günısının başarısının altında devletin ve siyasetin düzenleyici olmaması yatıyor" denilir. Bence bir başka faktör daha var. Günısı fiyatları yurttaşın ödeyebileceği fiyatlar oldu her zaman.

Yurttaşların yenilenebilir kaynaklardan enerji üretmeye teşvik edilmesinde belediyeler ne yapabilir? Belediyelerin teşvik imkanlarını

önemsiyorum. Örnekler var. Belediyeler kurumsal olarak yapamasa da "belediyecilerin" öncülük yapabileceğini düşünüyorum. Belediye-halk işbirlikleri mümkün. Burada yaratıcı ve girişimci insanlara görev düşüyor. (İklim değişikliğinin yıkıcı sonuçları önce büyük şehirlerde yaşanacak, yaşanıyor. Bu nedenle fosil yakıtların terk edilmesi için şehirlerin ve şehirlilerin üretici olmaya soyunması lazım.)

Güneş enerjisi santrallerinin şehirlerde görünür olması gerekiyor. Kamuya ait binalar ve özel mülk binaların çatılarında görünmeli. Belediye yatırımları, kooperatif yatırımları dışında tek tek yurttaşların ödemeye gücünün yeteceği mini GES'ler geliştirilmeli, piyasaya çıkmalı. 1 kW kurulu gücü olan GES'lerin yaygınlaşması daha kolay. Bunun dışında balkon tipi GES'ler düşünülebilir, Hollanda'da bunların sayısı yüzbinden fazla...

Sosyal projeler gerçekleştirmek üzerinde de durmalıyız. Bu tür girişimlerin başış ve finansman bulmaları mümkün. Çadırlarda yaşayan mevsimlik işçilerden yoksul öğrencilere bir çok yerde mütevazı GES'ler kurulabilir.

Küçük işyerleri için, esas olarak gündüz kullanılan kapalı alanlar için aslında olgunlaşmış bir teknoloji var. İlgi, tanıtım ve görünür kılınmayı bekliyor. Duvarı ısıtan güneş duvara astığınız bir kolektörde toplanan havayı da ısıtıyor, bunu içeriye veriyorsunuz (Solar air heater). Banyo suyunu ısıtan güneş, çatıda kalorifer suyunu da ısıtabilir, hepsini değilse de bir kısmını (Solarthermie).

Hani doğalgaz, kömür yakarak üretilen elektrikten biraz tasarruf etsek diye düşünüyorum.

Damlaya damlaya göl olur derler ya...

Kaynaklar:

<https://sosyalekonomi.org/turkiyede-yenilenebilir-enerji-kooperatifleri/>

<https://yesilgazete.org/blog/2018/02/12/turkiyede-ilk-kez-bir-enerji-santrali-kooperatif-bunyesinde-uretim-yapacak/>

<https://yesilgazete.org/blog/2016/09/16/avustralyanin-catidaki-gunes-enerjisi-kurulumu-5-gwi-asti/>

<http://www.troyacevre.org/wp-content/uploads/2018/07/sonuc%CC%A7-kitab%C4%B1.pdf>

TMMOB Şehir Plancı Odasından Yerel Yönetimler Raporu

TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, Ankara'da yerel ve merkezi yönetimlere, kente yönelik çalışmalar için kentin ve kentlinin ihtiyaçları doğrultusunda görüş ve talepleri sunan bir rapor hazırladı. Planlama mesleğinin her şeyden öte kamu yararını, hukukun üstünlüğünü ve temel insan haklarını esas alan bir meslek olduğunu vurgulayan ŞPO Ankara'da 19, 20 ve 26 Ocak 2019 tarihlerinde "Yerel Yönetimler ve Ankara Çalıştayları" yaptıklarını belirtiyor.

Bu çalıştaylarda, merkezi ve yerel yönetim politikaları sınırlarında, kentte oluşan mekânsal, iktisadi ve toplumsal sorunlar tartışılmıştır. Rapor, çalışmaya katılan 50'nin üzerinde sivil toplum temsilcisi, akademisyen ve meslek insanının katılımıyla ortaya çıkan fikirleri içermektedir.

Çalıştay başlıklarına paralel olarak hazırlanan raporda ilk olarak, benimsenen inşaat temelli ekonomik büyüme paradigmasının Ankara'da nasıl yansıdığına işaret edilmiştir. Ardından bu durumun Ankara'yı nasıl tehdit ettiği detaylandırılmış ve bunun ortadan kalkması için neler gerektiğini aktaran talepler sıralanmıştır. Ankara'daki ulaşım ve altyapı faaliyetlerinin eksikliklerini ve bu yönde alınacak kararlara ilişkin talepleri, ulaşım ve altyapı başlığı altında ortaya koyan rapor, Ankara'nın başkent olmasının verdiği tarihi ve karakteristik özelliklerini, yitirilenleri ve yapılması gerekenleri ise kent kimliği başlığında ele almıştır. Ayrıca planlama meslek alanının dönüşümünü ele alan ve bu alanın getirdiği sorunları tespit eden son bölümle rapor tamamlanmıştır. Seçim dönemlerinde dile getirilen kimi zaman gerçeklikten uzak, kimi zaman popülist önerilerin ötesinde ayakları yere basan, ihlal edilen hakların geri kazanılmasının önünü açan, sürekliliğin nasıl sağlanacağını önerilerini getiren, bir yerel yönetimler programı niteliği taşıyan rapor uzun zamandır ihmal edilen başlıklara ışık tutar özelliğe sahiptir.

Rapora SPO.ORG.TR web adresinden ulaşılabilir.

Solfasol artık PATREON'da!

- 1- Yandaki karekodu okutun.
- 2- Aylık destek miktarınızı seçin.
- 3- Ödemenizi yapın!





Başka Kentler **VALENSİYA ve FALLAS Festivali**

Bülent Atamer

Ankara'dan kalkıp görmeye ve yaşadıklarını anlamaya gittiğimize göre merak etmişiz. Gezmek, insanın gözlerini ve hatta tüm duyargalarını gördüğü yerin özgünlüklerini farketmeye, başka yerlerle karşılaştırmaya yönlendiriyor. İspanya her yıl tekrarlanan festivalleri ile ünlü: domates, fallas, muhtelif müzik, davul, boğa güreşi, çiçek vb temalı onlarca turist çekmek yanı sıra, benim burada bahsetmek istediğim özellikleri de barındırıyor.

Valensiya İspanya'da, Akdeniz sahilinde, İzmir ile aşağı yukarı aynı enlemde yer alan bir kent. Tarihi boyunca Akdeniz kültürlerinin tümünün uğrak yeri olmuş. Bizim Ege kasaba ve şehirleri ile derin tarihsel kardeşliği var. Foça bunların başında yer alıyor, Fokailer Marsilya ve Foça yanı sıra Valensiya'da da yerleşmişler. Sonrasında Grek ve Roma kardeşliklerimiz de var. Yani doğa, beslenme kültürü ve yaşam tarzı olarak benzerliklerimizin çok olduğu bir kent. İspanya'da konuşulan hakim ve dolayısıyla resmi dil Kastilya dili. Valensiya'da tüm işaret tabelalarında bu dil de kullanılıyor ancak yerel dil Valensiyaca ve her tür işaretlemeye ana dil mutlaka kullanılıyor. Festivalin geleneksel terimleri de Valensiyacadaki şekliyle anılıyor. Valensiyacanın, Katalan diline yakın olduğu ama tam aynısı olmadığı söyleniyor; bu da köklü bir rekabetin olduğuna işaret ediyor.

Fallas festivalinin törensel niteliği oldukça baskın, yani yılların içinden gelen kurallar çerçevesinde ve gelenekleri sürdürerek yaşıyor. Her yıl 15-19 Mart'ta yaşanan festivalin görünen bölümünün öncesinde dışardan görünmeyen uzun hazırlıklar ve çalışmalar olduğu anlaşılıyor. Kentin nüfusu 1 milyonun altında. Burada yaklaşık 750 kadar mahalle derneği var ve bunlar Fallas festivallerinin altyapısını oluşturuyor. Kent nüfusunun %25'ini temsil eden bu örgütler, bir önceki festivalin bitiminin ardından hemen bir sonrakine hazırlıkla başlıyorlar işe. Mahalle olarak nasıl bir tema üzerinde çalışacaklarını, bunun somut ürününün ne olacağını, üretim giderlerini hangi kaynaklarla karşılayacaklarını, dış kaynak ihtiyacı olacaksa bunun için bulacakları sponsorluk imkanlarını araştırıyor, kararlaştırıyor, final sahnesinde çok önemli rolü olacak Casal Faller (mahalle ekibini) belirliyorlar. Festival boyunca beş gün ve gece sokak partileri, şöenler, yürüyüşler, maytaplı, havai fişekli ses ve ışık oyunları, çok sayıda içecek ve yiyecek standlarında satışlar ve mahallelerdeki çadırlarda ziyafetler dur durak bilmeksizin gün ve gece boyunca devam ediyor. Gençler, yaşlılar, çocuklar tüm mahalleli hem kendi sokaklarında hem de kent merkezinde sürekli gösteri halinde. Sokaklarda Horchata



Kentin nüfusu 1 milyonun altında. Burada yaklaşık 750 kadar mahalle derneği var ve bunlar Fallas festivallerinin altyapısını oluşturuyor. Kent nüfusunun %25'ini temsil eden bu örgütler, bir önceki festivalin bitiminin ardından hemen bir sonrakine hazırlıkla başlıyorlar işe.

(yaban bademinden yapılan bir yerel içecek) ve Churro (lokma tatlısı hamuruna benzer malzemeden ama çubuklar şeklinde yapılan, yine yağda kızartılıp çikolata şerbetine batırılarak yenilen tatlı) satıcılarının tuttuğu köşe başları kenti kuşatmış oluyor.

Hemşehriler, geçit yapan komşu mahalle ekibini alkışlıyor, dışardan gelenler yol boyu dizilerek konvoyları izliyor ve bu hal gece ve gündüz devam ediyor. Yürüyüşün ritmini sağlamak üzere her ekibin bir de bandosu oluyor; burada nefesli sazlar, yerel dilde Dolçaine olarak anılan flüt ve Tabalet olarak anılan trampetler hem kentteki ses düzeyini hem de ekiplerinin yürüyüş ritmini belirliyor. Yürüyüş kolundakiler yerel giysiler içinde oluyorlar.

Festivalin belli günlerinde yerine getirilen retorik işler de var: Mart'ın 15'inde her mahallenin ürettiği Falla denen heykellerinin yerlerine dikilmesi gerekiyor. Bu sürece La Planta deniyor. Böylece bir yılın emeği ile üretilen heykeller görücüye çıkmış oluyor.

Festivalin ilk gününden başlayarak son güne kadar her akşam, eskiden sulak alan olan ve şimdilerde kurutulmuş bir yeşil kuşak haline getirilmiş bölgede havai fişek gösterileri yapılıyor. Buna Els Cestells deniyor. Son gün olan 19 Mart'ta fişek gösterisinin finali ise en uzun ve şiddetlisi oluyor, bu ise La Nit del Foc olarak anılıyor. Son gün saat 19'da kentin merkez alanlarından birisi olan Porta de la Mar meydanında gösteri şahikasına erişiyor, hem ses hem görüntü olarak kenti kuşatan şiddetli patlamalarla festivalin sona yaklaştığı ilan ediliyor; şiddetli patlamalar ve duman altında kalmış kent hali izleyicilerin alkışlarıyla kutsanıyor.

Final fişek gösterisinden sonra biraz gürültüden usanan kulaklar dinlenirken, fazlasıyla kirlenen hava da kendisini temizlemeye çalışıyor. Valensiyalılar akciğerlerinin isyanını duyacak durumda değiller tabii, bir yandan coşkuyla kutladıkları ve finaline yaklaştıkları Fallas, diğer yanda ölçü biçim tanımadan içilen bira ve şarap sağlığa dair hassasiyetleri köreltmüş durumda.

Herkes mahallesine çekilip, bir yıl boyunca emek vererek ürettikleri Fallaları yok etmenin heyecanına kaptırıyor kendisini; yakacakları heykellerinin başında şenliğin finali hazırlanıyor.

Mahallelerdeki yakma işi, kendi dillerinde La Crema, basit bir ateşe verme işi değil. Her mahallede bir çocuk Fallası bir de büyük Fallası olduğu düşünüldüğünde binin üzerinde heykel yakılıyor. La Crema her mahallede eş zamanlı, saat 22'de çocukların fallaları ile başlıyor ve saat 24'te büyüklerinkiyle devam ediyor.

Yakılacak her heykelin uygun şekilde, güvenlik tehdidi oluşturmadan yanmasını sağlamak üzere, herbirinin başında iki itfaiye görevlisi duruyor; ellerinde hortum, yakma işine nezaret ediyor. Yakma için gerekli yanıcı malzeme ve ateşlemeyi sağlayacak fitil düzeneği mahallenin deneyimli ustası tarafından döşeniyor ve her tür denetimi tamamlanmadan ateşleme başlamıyor. Mahallenin süreç boyunca temsilini yapmış ve halen yerel giysileri içinde o geceyi de idrak eden genç kadın temsilcisi (fallera), erkek temsilcinin (fallero) eline verdiği ateşi fitile dokundurarak ateşliyor. Fallero o denli ustalıklı döşemiş oluyor ki fitili, daha heykel yanmaya başlamadan önce onlarca adet havai fişek fitilin yolu üstünde fıskırıyor. İtfaiye elemanları





... Mahallelerdeki çadırlarda ziyafetler dur durak bilmeksizin gün ve gece boyunca devam ediyor

heykelin tümünün güvenlik içinde yanması bitene kadar ellerinde hortumları bekliyor ve ateşin tamamen sönmesine nezaret ediyor. O sırada alev alev yanan, tüm yılın emeğinin ürünü olan ve yanmakta olan heykelin önünde mahalle ahalisi fotoğraflar çekiyor, selfiler yapıyor, biralara kaldırılıyor şerefe. Son köz söndükten sonra birlikte yemek yeniyor Falla çadırında, sökülmeden önce. Sonrasında ahalinin gücü dermanı kalmış olan Belediye Meydanındaki en büyük Fallas'ın yakılacağı gece 02'de orada olmak üzere yollara düşüyor. Son yakma töreni aynı usullerle kentin en büyük meydanında, tüm hemşehrilerin önünde gerçekleştiriliyor.

Artık herkes evine dönecek, Belediye çalışanları hariç. Çünkü onlar kenti, ertesi gün normale dönecek hayatın mekanı olarak hazırlamak zorundalar. Gerçekten de yüzbinlerce insanın ölçsüz şekilde kirlittiği kent ertesi gün, sanki geçen bir hafta boyunca hiçbir olağanüstü hal yaşanmamışçasına normale dönüşüyor.

17-18 Mart günlerinde tüm mahalle konvoyları kent merkezindeki koca Aziz Bakire heykeline çiçekler sunuyor ve heykeli çiçeklerle donatıyor. Bu faaliyet iki gün sürüyor. Festival boyunca yaşanan inanç temelindeki en kapsamlı eylem ve gösteri bu oluyor.

Aynı günlerde kentin Kuzey istasyonu yanındaki Torres'de (boğa güreşi stadyumu) birkaç seans güreş gösterisi yapılıyor. Dışardakiler de tribünlerdekinin tezahüratlarından hem matadorun performansını hem de boğanın halini tahminen izleyebiliyor.

Bunca tantana, gürültü, hava kirliliği, uykusuz gecelere dayanamayan Valensiyalılar da yok değil. Onlar da festivale birkaç gün kala kenti terk ediyor, başka yerlerde tatillerini yapıp, festival bittiğinde geri dönüşüyor; böylece festival kirliliğinden kendilerini korumuş oluyor. Festivale dair itirazların merkezinde kirlilik ve gürültü yatsa da, festivalin körüklediği tüketim fetişi, inanç referanslı retorikler, pazarlama alanına dönmüş meydanlar kimi Valensiyalıyı içine çekmiyor. Yakın zamanlara kadar evdeki eskiler ve atıkların yakılmasıyla yaşanan festival artık teknolojik ürünlerle oluşturulan heykellerin yakılmasına dönüşmüş durumda. Günümüzde polistiren kullanılıyor, bunu sağlayan bir endüstri



O sırada alev alev yanan, tüm yılın emeğinin ürünü olan ve yanmakta olan heykelin önünde mahalle ahalisi fotoğraflar çekiyor, selfiler yapıyor, biralara kaldırılıyor şerefe.

var, sağlayıcılar ortaya dökülüyor, yarı/tam-profesyonel tasarımcılar, heykelticiler festivallerin yarış arenasına dökülüyor. Yanma sonucu çıkan emisyonlar itirazlara neden oluyor.

Fallas'ın uzun bir geçmişi var: En az beşyüz yıldan beri süregeldiği söyleniyor. Orta çağlarda marangozların işliklerini aydınlatmak için kullandıkları ahşap kandilleri, marangozhane atık ve kırpıntılarını, baharın gelmesi ve günlerin uzamasıyla birlikte, bir yığın haline getirip yakmalarını festivalin köklerinden sayan anlatılar var. Kilisenin, İsa'nın marangoz babası Joseph'in anılmasıyla Fallas'ın birleştirilmesi yönünde baskı oluşturduğu ve buradan çıkarak Saint Joseph

Mart'ın 15'inde her mahallenin ürettiği Falla denen heykellerinin yerlerine dikilmesi gerekiyor.

anmalarının Fallas'ın kaynağını oluşturduğunu ileri süren anlatılar da var.

Ateşi harlamak için evlerden eski halı ve kilimlerin ateşe atılması, festivalin parçası haline geliyor. Pagan kültürlerin, nesneleri yakarak baharı karşılama törenleri, dünyada birçok yerde olduğu gibi, İspanya'nın muhtelif yörelerinde de görülüyor.

Zaman içinde heykellerdeki figürlerin, tanınan kişiliklere atıfla oluşturulduğu ve onlara yönelik hiciv ve eleştiri içerdiği görülüyor. Festival sonunda, sözkonusu figürlerin yakılarak, hicvin sonlandırılması toplumsal eleştiri enerjisini boşaltmaya yaradığı ileri sürülüyor. Geçmişte yaşamış kişilerin ve yaşanmış öykülerin yakılarak ortadan kaldırılmasının sağlayacağı manevi baskıdan kurtulmak ve unutmaya pratiği festivali oluşturan öğeler arasında yer alıyor.

Doğu kültürlerinde baharın karşılanması, doğanın uyanması, yeni bir yaşamın gelmesi anlamlarını içeren Newroz ve diğer bahar festivalleri de benzer tarihselliğe ve geleneklere sahip, muhtemelen.

1936-39 arasında süren iç savaş sırasında ve sonrasında faşist yönetim sürecinde festival figürlerinin aktüel, politik kimlikleri ve onlara yönelik hicivci yaklaşımlar baskılanıyor.

Franko rejimi festivalin özgün ve özerk yapısını baskılamaya çalışsa da tarihsel geçmiş faşizm karşısında da toplumsal sahiplikle devam ediyor.

Şenlik havası dışarıdan giden bizleri fazlasıyla içine çekiyor ve öykündürüyor. Başegmeyen eleştirel yanı hayranlık uyandırıyor. Piyasaya kaptırılmış kolunun olması hüznün ve acı veriyor.

Sahi bizim kentin, Ankara'nın, bizim yaşadığımız mahallenin, Ayrancı'nın, Fallas'ı neden yok sorusu insanın aklını kemiriyor.

Daha kötü kemiren ise şu soru oluyor: peki hadi bakalım bulun kendinize bir festival ve yapın, herşey benden diyen bir güç olsa, tüm Ayrancılar, tüm Ankaralılar biz nasıl bir festival yapmak, onu nasıl örgütlemek, onu nasıl kutlamak isteriz? Biz neyi kurarız, neyi yakarız?



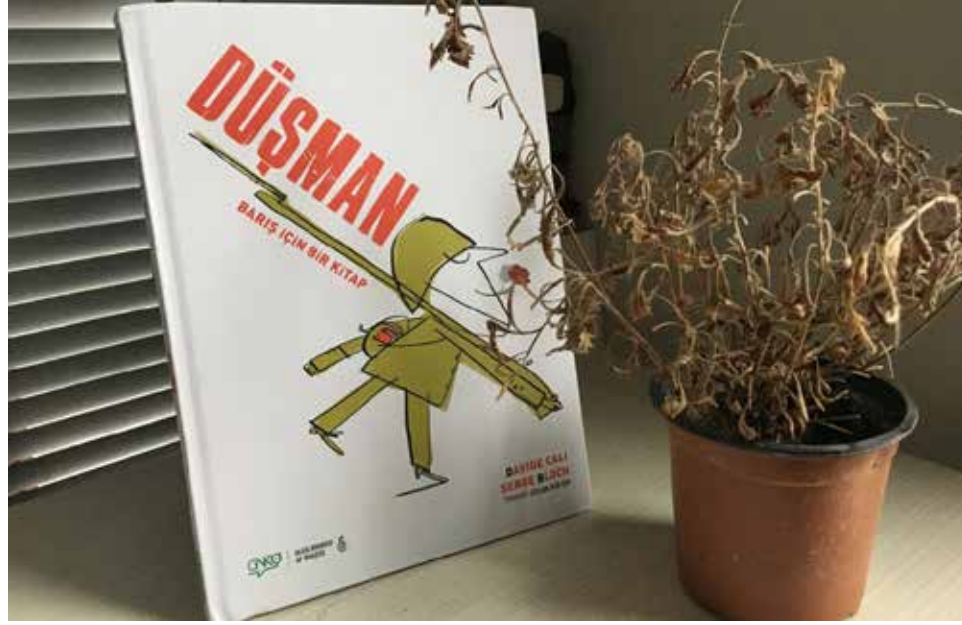


Bir Düşman Yaratmak*

Bürkem Cevher

Çölün ortasında iki yapayalnız gencecik asker; ikisi de siperlerinde düşmanın bir sonraki hamlesini anlamaya çalışıyor, ikisinin de tek derdi diğerini öldürüp artık evine ve çocuklarına kavuşmak. Öldürmeleri gerekiyor çünkü düşman kötü, kadınları ve çocukları öldürüyor, yetmiyor hayvanları öldürüyor, suları zehirliyor, ormanları yakıyor. “O, vahşi bir yaratık.”... Gerçekten öyle mi?

Barış istemenin dahi suç sayıldığı bu günlerde, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin katkılarıyla ve Ginko Kitap etiketiyle yayınlanan 'Düşman: Barış İçin Bir Kitap' hem çocuklara hem de yetişkinlere savaşın getirdiği yıkımı ve barışın aslında herkesin yararına olduğunu anlatıyor. Çizgilerin gücü, kelimelerin tasarruflu kullanımı ile ön plana çıkan 'Düşman: Barış İçin Bir Kitap'ın öyküsü çocuk kitapları yazarı Davide Cali'ye, çizimleri ise ödüllü çizer Serge Bloch'a ait. Ceylan Ekin Işık'ın başarılı çevirisiyle yayınlanan kitabı elinize aldığınızda bırakamıyorsunuz. “Bu gencecik iki asker savaşın anlamsızlığını anlayabilecek mi,” diye merak ediyor, bir an önce kitabın sonunu öğrenmek istiyorsunuz.



“... bu koca ıssızlıkta her iki asker de ölmek için çukurlarından çıkamıyor, öldürmek için ayın gökyüzünde görülmediği zamanı bekliyor. Oysa yeni ayda keşfedilecek pek çok gerçek var. En basitinden düşmanın da insan olduğu, bir ailesi olduğu, hatta savaşın bitmesini en az kendisi kadar çok istediği gerçeği.”

İlk durduran

“İşte Savaş...” diye başlıyor 'Düşman'. Savaşın bize vurdulu kırdılı yanını göstermiyor kitap. Bir çöldeyiz, çölde iki çukur ve her çukurda birer asker var. Onlar düşman. Biz okurlar, bu iki çukurda ötekinin hamlesinin ne olacağını merak ederek bir yandan hayatta kalmaya çalışan, diğer yandan da diğerini öldürerek savaşı bitirmeye çalışan iki askerden birinin gözünden bakıyoruz savaşa. Her iki asker de kısıtlı yiyeceklerle tek başlarındalar bu koca çölde. Uzun süredir top sesi duyulmuyor, belki de savaş bitti; belki bu iki asker orada unutuldu ve savaş başka cephelerde devam ediyor. Bilinen tek şey bu iki askerden biri diğerini öldürürse oradan kurtulabilecek, hatta belki öldüren savaşın galibi olacak. Aylardır o çukurda yaşam savaşı veren bu asker savaşa ilk katıldığında kırmızı bir el kitabı verilmiş ona. Bu el kitabında düşmanın ne kadar vahşi, gaddar ve merhametsiz olduğu anlatılmış. “Düşman seni öldürmeden, sen onu öldürmelisin,” denmiş ona. Ölmek ya da öldürmek, işte tüm mesele!

Oysa artık savaş alanı demeye bin şahit isteyen bu koca ıssızlıkta her iki asker de ölmek için çukurlarından çıkamıyor, öldürmek için ayın gökyüzünde görülmediği zamanı bekliyor. Oysa yeni ayda keşfedilecek pek çok gerçek var. En basitinden düşmanın da insan olduğu, bir ailesi olduğu, hatta savaşın bitmesini en az kendisi kadar çok istediği gerçeği. “Savaşı ilk durduran ben olamam, çünkü o zaman beni öldürür. Savaşı ilk o durdurmamalı. O zaman tetiğe basmam. Çünkü ben bir insanım.”

Öl ya da öldür!

Minimalist bir dil ve etkileyici çizimleriyle savaş gerçeğini öylesine başarılı anlatıyor ki 'Düşman', kanlı savaş sahnelerine ihtiyacımız kalmıyor. Yıllar önce izlediğim 'Er Ryan'ı Kurtarmak' filminin başlangıç bölümü geliyor aklıma. Savaşı tüm dehşeti ile yaşamıştım yaklaşık on dakikalık o bölümde. Savaşın yıkıcılığını, ölümün gencecik

oğlanları, hatta çocukları nasıl da yakaladığını ve bu kadar gencin ulvi kavramların peşinde ölüme gitmesini o kısacık bölümde görmüş ama anlamamıştım. Gençleri savaşa ve ölüme yollayanın da savaşın bitmesini sağlayanın da aynı sistem ve aynı mekanizmalar olması ise yaşamın en çirkin yüzü. Çukurlarında diğerini öldürmeyi bekleyen bu iki asker de yaşamın bu çirkin yüzünü idrak edebilecekler mi, o muammayı her okur kendisi çözmeli.

Elbette söz konusu savaş oldu mu ister istemez aklımıza Nobel ödüllü yazar Svetlana Aleksiyeviç'in savaşın dehşetini anlattığı, savaşın savaşan insanlara neler yaptığını anlattığı iki kitabı geliyor: 'Çinko Çocuklar' ve 'Kadın Yok Savaşın Yüzünde'. 'Çinko Çocuklar', Afganistan Savaşı'nda savaşmış ve evlerine dönmüş askerlerle, evlerine çinko tabutlarda dönmüş askerlerin hikayelerini anlatan bir kitap. Aleksiyeviç yüzlerce asker ve asker yakını ile röportaj yapmış ve bu röportajları damıtıp savaşın anlatılmayan yüzünü okurların önüne sermiş 'Çinko Çocuklar'da. Devletin Afganistan Savaşı'nı büyük bir kahramanlık destanı olarak anlatmasına karşın savaştan çinko tabutlarda dönmeyecek kadar şanslı(!) olan askerlerin savaşın kanlı yüzü nedeniyle nasıl da benliklerini kaybettiklerini okuyoruz.

'Düşman'da iki askerin de kendi çukurlarındaki yaşam savaşını okurken aklıma 'Çinko Çocuklar'ın giriş bölümünde anlatılan bir hikaye geldi: “Otobüs terminalinde yarı yarıya boş bekleme salonunda seyahat çantasıyla bir subay oturuyordu, yanında ise içinde kuru incirler olan bir kutunun dibini elindeki çatalla kazımaya çalışan, asker tıraşı olmuş, çok genç ve çok zayıf bir delikanlı vardı. Köylü kadınlar art niyetsiz bir şekilde yanlarına oturup sormaya

başladılar: Nereye gidiyorlardı, niçin gidiyorlardı, neciydiler, kimdiler? Subay çıldırmış olan askeri evine götürüyordu: “Kâbil'den beri eline ne geçerse onunla kazmaya çalışıyor: Kürekle, çatalla, sopayla, kalemle.” Çocuk başını kaldırdı: “Saklanmak lazım... Ben çukur kazıyorum... Çabucak kazıyorum. Biz onlara kardeş mezarları diyorduk. Ben herkes için kocaman bir çukur kazıyorum...”

Ya da askerlerin ölmek için öldürmeleri gerektiğini okurken, savaştan sağ dönmüş genç bir üsteğmenin sözlerini hatırlıyorum: “Ben öldürmeye gitmemiştim oraya, ben normal bir insandım. Bize orada savaşanların haydut olduğunu, bizim ise kahraman olacağımızı, bize teşekkür edileceğini söylemişlerdi.” Savaştan dönen askerlerin artık eskisi gibi olamadıklarını, hayata uyum sağlayamayıp savrulduklarını, kiminin aklını yitirdiğini, kiminin hiç yoktan katil olduğunu görüyoruz. Sonuçta savaş demek yıkım demek, savaş demek ölüm demek, cinayet

demek.

'Düşman: Barış İçin Bir Kitap' okurlarına savaşın anlamsızlığını gösteren oldukça güçlü bir kitap. Çocuklarla birlikte okumak, kitap hakkında konuşmak ve çocukların zihninde barışın önemini inşa etmek gerekiyor. Ama yetişkin okurlara 'Düşman'la birlikte Aleksiyeviç'in kitaplarını da hararetle tavsiye ederim. Bu kitaplarda savaşan askerlerin akıbetini, savaşın getirdiği sosyal ve ekonomik yıkımı okumak elbette zor bir deneyim. Ancak savaş tamtamlarının böylesine yüksek sesle çalındığı bir zamanda savaşın gerçek yüzünü bilmek çok önemli. Savaşın askerlerini nasıl insanlıktan çıkardığını yine hikayesi 'Çinko Çocuklar'da yer alan keskin nişancıdan okuyalım: “Gece yarısı uyandığımda burada mı yoksa orada mı olduğumu ayırt edemiyorum. Burada dışarıdan bir gözlemci gibi yaşıyorum... Bir karım ve bir çocuğum var. Onlara sarıldığımda hiçbir şey hissetmiyorum, öpüyorum, yine bir şey hissetmiyorum. Eskiden güvercinleri severdim... Sabahı severdim... Mutluluğumu geri alabilmek için her şeyimi veririm...”

Düşman

Barış İçin Bir Kitap

Davide Cali ve Serge Bloch
Çeviri: Ceylan Ekin Işık
Ginko Kitap
64 sayfa.

Çinko Çocuklar

Svetlana Aleksiyeviç
Çeviri: Fatma ve Serdar Arıkan
Kafka Kitap
392 sayfa.

* Bu yazı ilk kez Agos Gazetesinde yayımlanmıştır.



Nazlı Eray, Ankara'yı bütün samimiyetiyle seven edebiyatçı

Akın Atauz

Nazlı Eray, hiç kuşkusuz, Ankara'yı en çok seven edebiyatçılardan biridir.

Şimdi diyeceksiniz ki, Yakup Kadri'den başlayarak, nice edebiyatçı bulundu Ankara'da... Mahmut Şevket Esendal da bu kenti yazdı. Sevgi Soysal var. Adalet Ağaoğlu var, yaklaşık bir sonraki kuşaktan Enis Batur var... Bu arada birçok şairi de atlamış olabilirim. Orhan Veli'nin Ankara günlerinden başlayarak, birer bürokrasi prangalı olarak burada bulunmuş Melih Cevdet Anday'dan Cevdet Kudret'e, birçok şair de gelmiş-geçmiş Ankara'dan.

Ankara'da çıkartılan şiir dergilerinin bolluğunu biliyoruz. Arif Payaslı'dan önce ve sonra, birçok "Mülkiyeli" şair olduğunu biliyoruz. Şairleri bilmek, hele hangisinin Ankaralı olduğunu, Ankara'yı sevdiğini bilmek daha da zordur. Ve son yıllarda Ankara birçok genç edebiyatçı yetiştirdi. Yine de, Ankara'yı Nazlı Eray gibi seven, ya yoktur, ya da çok azdır.

20 Nisan 2019 Pazar günü, Birgün Gazetesi'nde Öykü Özırat'ın yazdığına göre, Eray'a "Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı'nca düzenlenen 30. Ankara Uluslararası Film Festivali tarafından, 'Sanat Çınarı Ödülü' verilmiş. Eray ödülü alması hakkında, Özırat'ın 'Sinemacıların bir edebiyatçıya ödül vermesi çok hoşuma gitti' başlığıyla yazdığı yazı, çok ilginç:

Eray diyor ki: "Ankara'dayken pat diye bir telefon geliyor, ben bir sebzedeyim, avokadoları bakıyorum. Ödülü kazandınız diyorlar. İşte ben bunu seviyorum. (...) Sinemacıların bir edebiyatçıya ödül vermesi enteresan, o da hoşuma gitti." Ama ödülü kimden almış? Onu da

şöyle anlatıyor: "Farabi Sokak'ta onlara komşu yaşamışım. Evin arka bahçesinden bir takım çalışan insanlar görürdüm gece gündüz. (...) Bu ödül bana o güzel zakkumlu, şakayıklı, laleli ve menekşeli arka bahçeden gelmiş bir ödül."

Nazlı Eray "Ankara da sevicecek bir yer mi?" demez. Öylesine sevebilir Ankara'yı. Başka kentleri, Bodrum'u da sevebilir. Ama bilirsiniz ki, Ankara'nın yeri bir başkadır Nazlı Eray'ın gözünde...

Aynı yazıda, Nazlı Eray, Ankara hakkındaki düşüncelerini de anlatıyor. Özırat'ın yazısından alıntılıyorum:

"Ankara'yı yazdığım, Ankara'yı tanıttığım, Ankaralı bir yazar olduğum için, Ankara'da yaşadığım ve satırlarımda Ankara'yı dile getirdiğim için, (Sanat Çınarı Ödülü'nün) bana verilmiş bir ödül olduğu için, bu şehirle daha da bir bütünleştim. Bu bana Ankara'nın aslında bir armağanı. İstanbul'u çok seviyorum. İstanbulluyum. Ailem İstanbul'da. Fakat Ankara'da yaşamayı seçtim. Çok genç yaşta Ankara'ya geldim, bir gece treniyle. Tuhaf bir

öyküm var. Bir hafta için geldiğim Ankara'da 40 yıl kaldım. Bütün hayatımdaki olaylar Ankara'da oldu. Güzel olaylar, değişik olaylar, beni buraya bağlayan olaylar. Onun için bu kara kuru kent beni kendine kelepçeledi, hapsetti. Ben hep İstanbul'a kaçarım. İzmir'e, Mardin'e, New York'a kaçarım. Ama benim tekrar dönüş yerim, hangarım Ankara'dır. Tutkulu bir kız kurusu gibi beni bırakmaz, kollarını boynuma dolar. Bu bozkırın bana verdiği en güzel şey, bir demli çay, bir simit o bozkırın görünüşü, sonsuz Ankara'nın o Hüseyin Gazi tepeleri ve dünya kadar güzel insan..."

Ankara'da düzenlenen bir film festivalinin/ sinemacıların, bir edebiyatçıya, hele Nazlı Eray gibi bir edebiyatçıya "Sanat Çınarı" ödülü vermesine, bütün Ankaralıları sevinmez mi?

Kuşkusuz sevinir.

Ödülü de, Ankara Uluslararası Film Festivali'ni de, Nazlı Eray'ı da, kutluyoruz.

Çok seviniyoruz işte...



**30. ANKARA
ULUSLARARASI
FİLM FESTİVALİ**
30th ANKARA INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
18 - 28 NİSAN / APRIL 2019





SOLFASOL KULLANMA KILAVUZU

"Acaba, bu gaste nası çıkıyo?"cular, "Ben ne yapabilirim?"ciler

"Hep görüyorum, bir şeyler yapmak istiyorum ama nereden başlayacağımı bilmiyorum"cular için bir kılavuz denemesi

Mayıs 2011'de yeni bir Ankara baharı için bir araya geldik. Adımız "Solfasol"; hem Ankara'ya ait hem de inadına sol olduğumuz için. Sekizinci yılında okumakta olduğunuz 83. sayısında ilk yola çıkışında iddia ettiği gibi her biri Solfasol'un bir ucundan tutan gönüllüler sayesinde okuyucusunun yazarı çizeri olduğu "Ankara'nın gayriresmi gazetesi" olmak... Nedir bu işin yolu yordamı dedik ve bu kılavuzu yıllardır dile getirilen bir ihtiyaç için hazırlamaya başladık. Solfasol'un yazıların hazırlanmasından okuyuculara ulaşmasına kadar bitmeden bir döngü halinde devam eden aşamalarını her sayıda artan bir grupla yürütmek için yazılı bir izlek olsun istedik, gazetenin süreçlerini kaleme almaya başladık. Başladık diyorum çünkü bu yazının sonuna geldiğimizde kılavuzu tamamlamış olmamız mümkün değil. Ancak yaşayan, her adımda yenilenen bir kılavuza taslak oluşacak bir yazı olacak elimizde. Hangi ucundan tutsak diyenlere bir selam olsun...

İletişim

Gazete Solfasol'un tüm çevresine ulaşan iletişim yolu gazetenin kendisi. Gelecek sayıları ya da gelecek aylarda birlikte yapılacak faaliyetleri öncelikle gazeteden duyuruyoruz. Dosya çalışmaları, geziler ve abonelik çağrıları gazete yapılan duyuruların başlıcaları. İkinci bir iletişim kanalı ise isteklilerin gazetesolfasol@googlegroups.com'a bir eposta yazarak dahil olduğu e-grup. Bu ortak eposta ağı özellikle grubun ilgisini çekecek yakın tarihli etkinliklerin duyurulması, gazetenin hazırlık aşamasındaki yazı toplantıları, yazı hazırlayanların yazar-çizer-fotoğrafçı desteği ihtiyaçları, redaksiyon, paketleme ve dizgi gibi güncel işler ve ihtiyaçlara yönelik çağrılar için kullanılıyor. Bu haberleşme olanağı daha sık ve güncel ihtiyaçlara yönelik hızlı planlarlar yaparak bir araya gelmemize yardımcı oluyor. Solfasol'ü ayrıca facebook üzerinden "Solfasol: Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi" adı ile takip etmek mümkün. Solfasol çevresindeki aktivitelerden güncel olarak haberdar olmak istiyorsan e-gruba dahil ol en kolay yol.

Yazıların hazırlanması

Solfasol'a yazılar birkaç şekilde ulaşıyor. Dosya konularında genellikle birkaç kişinin birlikte ön çalışmasını yapıp hazırladığı yazılar var. Bu yazıların hazırlıklarını dosya için yapılan geziler, röportajlar, etkinlik katılımları ardından yazının ve fotoğraf ve çizimlerinin tamamlanıp e-posta ile Solfasol'e gönderilmesi olarak özetleyebiliriz. Düzenli olarak hemen her sayıya yazmasına alıştığımız yazarların yazıları var. Bu yazıların bazıları Ankara'daki kültür sanat etkinliklerinin tanıtımı gibi aynı temadaki, bazıları ise her ay değişen konularda yazılar. Ve tabii ki her sayının olmazsa olmazı sürpriz yazılar: icerik@gazetesolfasol.com adresine gönderilen daha önce yazıları yayınlanmış ya da yayınlanmamış yazarlardan gelenler. Sayı öncesinde bu ay Solfasol'da neler var? temalı toplantı ya da yazışmalar ile gazete şekilleniyor.

Yazıların hepsi gönüllü bir grup tarafından okunarak gerekli dil bilgisi düzeltmeleri yapılıyor. Redaksiyon için Dil Derneğinin kılavuzu ve sözlüğünü temel alan Solfasol'da Redaksiyon İşleri başlıklı bir yönergemiz var. Ayın ilk haftasında gazeteyi basabilmek için yazıların ideal olarak

önceki ayın ortasında tamamlanmış olması gerekiyor.

Solfasol'a yazmana, fotoğraf çekmene, haber göndermene, mektubuna, karikatürlerine, çizimlerine, desenlerine ihtiyacımız var. Basit, gündelik ve olağan şeylere... Senin için önemli, ya da bir nedenle anlamlı olan şeyleri gazeteye getirmene...Solfasol'u gönüllü emekle 83. sayıya ulaştıran bu.

Tasarım

Her aşaması gönüllü olan Solfasol'un tasarımı da az sayıda gönüllü ile yürüyor. Tüm yazılar tamamlandığında gazetenin tasarımı başlıyor. Tasarım sadece dizgiden ibaret değil tabii. Eğer yazılarla beraber görsel materyal de seçilmemiş ise çizimler ve fotoğraflar ile gazetenin görsel gücünü arttırmak tasarımın bir parçası. Bu aşama yaklaşık 4-5 gün sürüyor. Tasarım tamamlandığında gazete matbaaya gönderilmeden önce e-grup aracılığı ile son kontroller için gönüllülere ulaşıyor. Bu aşamadaki düzeltmelerden sonra sıra baskıda Tasarım işlerinden anlayanlar, öğrenmeye gönüllü olanlar bir adım öne çıksın.

Baskı

Baskı aslında derin bir nefes alıp, "yaşasın gazete hazır artık" deme aşaması. Ancak her zaman böyle bir solukta olmuyor derin bir nefes almak. Bazen gazetenin matbaya olan borcu Solfasol'un zamanında basılıp, Ankara sokakların, posta kutularımızda, uğradığımız kafelerin masalarında yerini almasına izin vermiyor. Eğer herşey yolunda ise tasarımın tamamlanmasından birkaç gün sonra Gazete Solfasol hazır.

Paketleme ve postalama

Paketleme Solfasol'ün şenlikli işidir. Bir nevi bağbozumu... Bir bakarsınız e-postanıza yarın öğleden sonra Solfasol matbaadan geliyor mesajı düşmüş. Bazı aylar kalabalık bir ekip olarak, bazı aylar birkaç kişi buluşulur. Dost sohbetleri arasında ustalıkla ikiye katlanan gazete poşetlenir, adres bilgileri yapıştırılır. Tek sayı olarak abnelere gidecekler, yurt dışı abonelerin gazeteleri, kurumlara ve kurumsal abonelere giden çoklu paketler ayrıştırılır. Çuvallara yerleştirilip postanenin yolu tutulur. Eğer bugüne kadar paketlemeye gelmediysen önümüzdeki ayı sakın kaçıрма.

Elden dağıtım

Solfasol'ü uğrak adreslere gönüllüler dağıtıyor. Bu adresler arasında giderek azalan sayıda kitabevleri, artan sayıda kafeler, sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, odalar var. Şehir merkezindeki mekanlara yürüyerek gazete götürürüm diyenler, araç buluruz daha uzak mekanlara birkaç paket de ben götürüyüm diyenler iş başına.

Arşiv

Solfasol'un ilk sayısından itibaren tam bir koleksiyon peşinde olanlar için hala bir fırsat var. Eski gazeteleri 8-10 kişilik çılgın bir ekiple düzenledik, paketledik. Hem meraklılar için hem de okuma alanı olan mekanlar için çok güzel bir arşiv oluşturduk. Sınırlı sayıda toplu koleksiyon meraklılarını bekliyor.

Dijital arşiv

Dijital arşivde öncelikle eski sayıların dijital halleri var (<http://arsiv.gazetesolfasol.com>). Bildiğiniz gibi Gazete Solfasol tercih eden abonelerine dijital halde ulaşıyor (bakınız dijital abonelik). Ayrıca Gazete Solfasol Youtube kanalında dijital video arşivimiz var. Gazetede okuduğumuz söyleşilerin, haberini gördüğümüz sergilerin, konserlerin video çalışmalarını gönüllü birkaç Solfasol dostunun çabası ile bu ortamda biriktiriyoruz. Geçen yıl başladığımız Ankara Gezilerinin tanıtıcı videolarına da yakın zamanda bu ortamda yer vermeyi istiyoruz. Bu çalışmaları yapacak gönüllü sayımız arttıkça dijital arşivimiz çeşitlenecek.

Solfasol Ankara Gezileri

Bir yıl kadar önce "Var mısınız Ankara ile arkadaş olmaya?" sorusu ile başlattığımız Ankara gezileri, Galat Ankarasından Cumhuriyet Ankarasına farklı dönemlerini izlemek, konuşmak, tatışmak üzere düzenlediğimiz yarım gün ya da tam günlük yürüyüş ağırlıklı geziler. Bu gezileri hazır bahar da gelmişken tematik programlarla da zenginleştirerek devam ettirmek istiyoruz. Ankara gezileri bir yandan kenti farklı şekilde görmemizi sağlarken diğer yandan geziye katılanları Ankarayı yazıları fotoğrafları ile anlatan Solfasol yazarlarına dönüştürmekte pek etkili. Gezilere katılım ücretsiz, ancak katılanların Solfasol'a abone olmalarını istiyoruz. Gezi tarihlerini not alın, sosyal medyadan ve e-gruptan mutlaka takip edin (detaylar için bakınız Solfasol 78. Sayı).

Abonelik işleri

Solfasol'un yayım hayatını sürdürebilmesi için şimdiye kadar olduğu gibi yeni aboneler kazanılması ve süresi geçmiş aboneliklerin bir an önce yenilemesi gerekiyor. Farklı kanallarla abonelik ücretinin ödeyen aktif abone sayısını arttırmaya çalışıyoruz. Gazete ve sosyal medya kanalları aracılığı ile okurları abone olmaya davet ediyoruz. Abonelik süresi geçmiş abonelere hatırlatma amaçlı eposta gönderiyor ve telefon ediyoruz. Bu iletişim ile sadece abonelikleri yenilemeyi değil aynı zamanda gazetenin abonelere zamanında ulaşip ulaşmadığını da öğrenmiş oluyoruz.

Kurumsal abonelikler için kurumları son sayımızı koltuğumuz altına alıp ziyaret ediyoruz. Henüz tanışmayan kaldıysa Solfasol ile tanıştırap, kurumsal aboneliğin hem daha çok kişiye Solfasol'un ulaşması hem de gazetenin düzenli olarak basılabilmesi için ne kadar önemli olduğunu anlatıyoruz. Yeni abonelerin abone listesine eklenmesi, takip eden sayıda bu aboneler için adres etiketleri oluşturulması gibi işler de yine bizleri bekliyor.

Olmazsa olmaz: Doğum günü 1 Mayıs

Ankara'nın gayriresmi gazetesi Solfasol'un ilk sayısı 1 Mayıs 2011'de miting alanında idi. İşte bu nedenle her yıl 1 Mayıs sayısı ile meydana bir araya gelip Solfasol'un doğum gününü gazete dağıtarak kutlamak olmazsa olmazlardan. Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın Solfasol!

HAYDİ GELİN, SOLFASOL'UN BİR UCUNDAN 'DA SİZ TUTUN!

bilgi@gazetesolfasol.com



Otizm Vakfı ve Otizm Spektrum Cafe

Herkes içi İyi Bir Yaşam için Hep Birlikte

Söyleşi: Zişan Kürüm-Mehmet Onur Yılmaz



Şule arkadaşımızın orada çalışmaya başlamasıyla haberdar olduk Otizm Spektrum Cafe'den. İncek Loft Caddesi'nde küçük bir kafe hemen yakınında koca bir dünyanın kapısını araladı: Otizm Vakfı. Kızılay Atatürk Bulvarı'ndan 193-194 numaralı otobüsle gitme alternatifi olan kafenin mesafesini kısaltan şey dayanışma ruhu olacaktır. Kafeye gitmişken vakfı da görme şansımız oldu. 2010 yılında kurulan vakıf 2013'te spor-eğitim bölümünün de eklenmesiyle gündelik yaşam merkezi halini almış.

Z.: Otizm Vakfı'ndan ve genel olarak yaptıklarınızdan, projelerinizden bahsedebilir misiniz kısaca?

Berat Çelik (Otizm Vakfı Özel Eğitim Koordinatörü): Otizm Vakfı otizmlili çocuğu olan anne-babalar tarafından kurulmuş bir vakıf. Kuruluş amacı otizmlili bireylere daha yoğun eğitim verebilmek ve gerçekten onları hayata hazırlamak. Çocuklarımız için rehabilitasyon merkezlerinin verdiği eğitim yeterli olmuyor. Bunun yanı sıra spor eğitimi yok işin içerisinde. Buradan doğan yetersizlik otizmlili ebeveynleri bir biçimiyle bir araya getiriyor ve bu vakıf kuruluyor. Otizmlili bireylerin erken yaştan itibaren hem daha yoğun bir eğitim almaları gerekiyor hem de spor eğitiminin hayatlarında olması gerekiyor. Biz buraya Yaşam Merkezi diyoruz. 0-3 yaştan başlıyoruz en ileri yaşlara kadar; oyun temelli programdan spora, gündelik faaliyetlerden mesleki eğitimlere kadar pek çok alanda destek sağlıyoruz.

Bizim hedefimiz bu öğrencilerimize mesleki beceriler kazandırmak. Çocuklarımızda özellikle yetişkinliklerinde, bir şeylerle uğraşmadıkları takdirde takıntılar baş gösteriyor. Zaten takıntı geliştirmeye müsaitler. Evde bir huzursuzluk ve ciddi bir kriz başlıyor. Halbuki bu çocuklarımıza mesleki eğitim verilse (ahşap atölyesi, boya-seramik, pastacılık kursu vs. gibi) ve basit düzeyde iş yerlerinde (kafeler, fabrikalarda basit bölümlerde, sabit iş yapılan basit bölümler veya bilişim yeteneği olanların bilişim alanında) istihdamı sağlansa, sosyallikleri olsa... Takıntı geliştirmek yerine hayata dahil olmuş olacaklar, üretime katılmış olacaklar. Aksi takdirde otizm kuyusu hem onları hem de ailelerini içine çekmeye başlıyor. Aileyi işinden gücünden ettiği gibi kendisini de mahvetmiş oluyor.

Bununla beraber yaşanan anne-babaların içine bir korku düşüyor. Devamında "Bizden sonra



çocuklarımıza ne olacak" sorusu gündeme geliyor. Biz de buradan yola çıkarak bir "yaşam evi" projesi oluşturmaya çalıştık. Henüz bitirmedik projemizi. Örnek veriyorum koordinatörler eşliğinde bir ev ya da bir apartman dairesinde yaşayacaklar. Oradan sorumlu olacaklar. Kahvaltısını yapacak, kıyafetini düzenleyecek, çamaşırını yıkayacak, alışverişini yapacak... Gündüz mesaisini yapacak, gece orada kalacak. Ailesi çocuğunu orada görecektir ve "Çocuğum huzurlu bir biçimde yaşama dahil olmuş" diyebilecek. Ama bu yapılmadığı takdirde var olan gerçekler: Aile çocuğuyla baş başa kalıyor, iyice yaşlanıyor, vefat ediyor, çocuk ortada kalıyor. Kimse bakmak istemediğinde bir bakımevine gönderiliyor. Klasik bakımevlerinde otizmlili bireylerin şansı yok. Klasik bakım evlerinde olmuyor çünkü takıntıları, davranış örüntüleri çok farklı bu çocukların. O yüzden bu projeyi geliştiriyoruz.

Z.: Bir yurt gibi aslında...

Hülya Saygı (Vakıf Sekreteri-Kafe İşletme Müdürü): Aslında baya kapsamlı, bir yurt gibi değil bir yaşam köyü olarak düşünüyoruz, her şeyiyle. Şurada gördüğünüz alana yaşam merkezi diyoruz. Sabah servisten başlamak üzere çocuklar hayata katılmış oluyor burada. Nasıl oturulur, merdivenlerden nasıl inilir çıkılır, yemek nasıl yenir, derse nasıl girilir vs. bunların her biri birer eğitim. Önce düzgün komut almayı öğreniyor, yukarı çıkıyor üstünü değiştiriyor. Yemek yedikten sonra dişlerini fırçalıyor. Bu sayede günlük yaşam pratikleri de geliştirilmeye başlanıyor. Sadece akademik eğitim değil... Yaparak öğreniyorlar, yaşayarak öğreniyorlar. Burası bütünleştirici bir eğitim merkezi gibi. Akşam kendi evinde kaldığını, eğlence merkezinin, kafenin, sinemanın, minik bir çiftliğin vs. olduğunu düşünün. Biz günlük yaşamda neler yapıyorsak otizmlili bireylerin de onları yapabildiği bir yer... Bu gözetim, denetim altında yapılırsa rahat ederler. Bizim yaptığımız aslında bir model sunmak ve yaygınlaşmasını sağlamak. Temel felsefemiz, misyonumuz bu aslında. Öncelikle yaz okulu ile başladı sonrasında mesleki eğitim bölümü ile gelişti. Mesela pastacılık eğitimi ile kafe denk geldi. Burada üretip kafede satış yapar hale geldik. Sloganımız "Otizm Vakfı Hayata Hazırlar!" yapmaya çalıştığımız şey tam da bu. Günlük Yaşam Merkezi diğer kurumlardan farklı olarak sürekli eğitim veriyor.

Günlük Yaşam Merkezini gezdikten sonra kafeye geçiyoruz.

Z.: Kafeye gelmişken buradan bahsetmemek olmaz...



H.S.: Otizm, aileleri de eve kapatır bir hale getiriyor. Dışarıdaki tepkiler bir biçimiyle içe kapanık bir dünya oluşmasına yol açıyor. Bu kafe, bu anlamda bir sosyalleşme biçimi oluşturmak amacıyla açıldı aslında. Kafeye gelen insanlar belli bir bilinçle geliyor buraya. İnsanlar otizmlilerle karşılaştıklarında nasıl davranacaklarını öğreniyor burada. Otizmliler de burada sosyalleşmeyi, çalışmayı vs. deneyimliyor. Aralık ayında açtık. Vakfın bir kuruluşu bu kafe. Bir sosyal sorumluluk projesinin ürünü oldu burası. Kafenin dizaynı da otizmlili çocuklara uygun bir biçimde hazırlandı.

M.O.: Devlet kurumlarından yeterli desteği görebiliyor musunuz?

Aydın Çayan (Vakıf Başkanı): Biz ne kadar uğraşırsak uğraşalım tek başına bizim yapmamız zor. Bizden sonra da devam edebilmesi, sürekliliği için devlet ve kamu arkasında olmalı bu tür kurumların. Devlet bir şekilde kaynak ayırmalı bu projelere. Yasal düzenlemeler yapılmalı: Vergi muhalefeti, çalışanın sigortası vs. Ticari amaç gütmeyen kuruluşlara destek olmalı ki yaygınlaşsın bu tip kurumlar. Eğitim merkezlerinin temel olayı dikkat çekmek aslında. STK'ların en önemli sorunu koltuk ve ego savaşı. Bütçesi olmayan, yasaı olmayan eylem planları yapılıyor. Dolayısıyla pek bir şey olmuyor. Bunun yanı sıra çeşitlendirilmeler de oluyor. İşin ticareti yapılıyor çünkü. Alternatif tedavi denilen yöntemler, bu işin eğitimini veren kurumların çoğunun bunu rant haline getirmiş olması vs. Türkiye'de özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri eğitimleri seans üzerinden veriyor. Fakat bu çocuğun durumunda çok etki etmiyor. Bazı çocuklar aileden ayrılınca daha çok ilerleme gösterebiliyor. Seanslı işten bizim vazgeçmemiz lazım. Çocuğun ihtiyacına göre belirlemek gerekir zamanı. Fakat bu kurumlar daha kalabalık oldukları için lobi yapabiliyorlar. Bu işin en iyi örnekleri Avrupa'da. Bu örneklerle bakmak lazım.

M.O.: Sizin gördüğünüz yurtdışı örnekleri ve ihtiyaçlarınız üzerinden bakarsak yerel yönetimler ne yapabilir?

A.Ç.: Kurumla Milli Eğitim, Aile ve Sağlık Bakanlıkları ilgilenirse de esasen yerel yönetimlerin de bir bütçesi var. Sınırlı bir bütçesi olsa da belediyeler meclisi toplanıp karar alıp uygulamada bakanlıklardan daha hızlı ve güçlüler. Önemli olan işin yapılmasından ziyade sürekliliğinin sağlanması ki bunu sağlayacak olan belediyeler olacaktır.



Faruk Bildirici: Bilgi her zaman akacak kanal bulur

Söyleşi: Elif Şahin Hamidi

Gazetecilik yapmak, dünyanın her yerinde, her devirde zor bir iş olmuştur. Önce insan, sonra gazeteci olduğunun bilinciyle işini yapan, haber değeri adına insanın değerini harcamamak için çırpınan sahici gazeteciler içinse çok daha zor bir meslektir ve ne yazık ki çoğu zaman bir bedel ödemeye mecbur bırakır gazeteciyi. Eğer gazetecinin asıl görevi, yok sayılanların, görmezden gelinenlerin, hakları ihlal edilenlerin, sesini duyuramayanların sesi olmak, insan haklarını korur şekilde işini yaparsa tüm baskılara ve engellere rağmen cesur olmak zorundadır. Bugün gazeteciliği, içinde bulunduğu çıkmaz sokaktan çıkaracak olan da asıl görevinin ne olduğunu unutmamış, cesur gazetecilerdir. Bertolt Brecht'in dediği gibi "Köklü değişiklikler, çıkmaz sokaklarda gerçekleştirilir" ve gazeteciliğin köklü bir değişikliğe ihtiyacı olduğu açıktır. Az sayıda da olsa "insanlaşma" yolculuğunda önemli adımlar kat etmiş ve dolayısıyla işini "akla ve erdeme uygun" bir şekilde icra eden gazetecilerin hâlâ var olduğunu bilmek, gazetecilik adına insanın umudunu diri tutmasını sağlıyor. Yaklaşık 40 yıldır gazetecilik yapan Faruk Bildirici de bu umutta yeri olan isimlerden biri. 27 yıldır Hürriyet Gazetesi'nde farklı görevler üstlenen ve son dokuz yıldır da gazetenin ombudsmanlığını (okur temsilciliği) yapan Faruk Bildirici, geçtiğimiz günlerde bu görevinden ayrılmak zorunda bırakıldı. "Ben 12 Eylül koşullarında başladım gazeteciliğe. O zaman da inandım, bugün de inanıyorum; suyun akıp yolunu bulması gibi bilgi de her zaman akacak kanal bulur. Gazeteciler tek tek saf dışı edilseler de son sözü her daim gazetecilik söyler," diyen Bildirici ile gazeteciliğin içinde bulunduğu açmazı ve mesleğin geleceğini konuştuk.

İlk olarak Hürriyet'teki ombudsmanlık görevinizden ayrılmanızla ilgili detayları öğrenebilir miyiz?

Demirören Grubu'nun Doğan Medya'yı satın almasının ardından bu grupla uzun süre devam edemeyeceğimin farkındaydım. O günden itibaren 27 yıldır çalıştığım gazetemden kopmaya ve yavaş yavaş odamı toplamaya başladım. Daha önce izlediğim çizgiden taviz vermeden yazmaya da devam ettim. Kasım ve aralık aylarında sonradan kişisel web sitemde de yayınladığım üç ayrı yazım kullanılmadı. Bunun sonucu olarak 15 Aralık'ta İstanbul'a çağırıldım. "Bundan sonra Hürriyet'i eleştiren yazılar yazma. Sadece genel medya yazıları yaz" denildi. Ben de bunu kabul edemeyeceğim karşılığını verdim. Okur Temsilcisi (Ombudsman) olarak benim görevim gazetemi eleştirmek, hatalardan gazetem ve gazetecilik için artı değer üretmek, bu yolla okur ile gazetenin güven ilişkisini güçlendirmek. Eleştirmeyen yazılar yazmak görevimi yapmamak demekti. 39 yıllık bir gazeteci olarak bugüne değin izlediğim çizgiye ihanet edemedim. Bunları söyledim. İsrar ettiler, "Okur temsilciliğini bırak, köşe yazıları yaz" dediler. Ben de "O zaman da şunu yazma, bunu yazma" diyeceksiniz. Siz en iyisi beni atın, siz de rahat edin ben de karşılığını verdim. Ben ertesi gün Ankara'ya döndüğümde veda yazımı yazıp beklemeye başladım. Ama hemen atmadılar. Mart ayı başına kadar beklediler. "Polis tacizi" başlıklı yazımdan sonra arayıp "Okur Temsilcisi köşesinin kaldırılmasına ve benimle de yolların ayrılmasına karar verildiğini" bildirdiler. Veda yazısı yayımlama isteğimi kabul ettiler. Böylece Hürriyet ve ombudsmanlık dönemim kapanmış oldu.

9 Nisan 2010'da bu görevi devralmıştınız. "Günahlarımızda Yıkandık/Örneklerle Gazetecilik Meslek Etiği" isimli son kitabınızda, "Okur Temsilcisi olarak pusulam her zaman gazeteciliğin evrensel etik kuralları oldu" diyorsunuz. Hak gözetmek, insan onurunu korumak, etik ilkelerle hareket etmek ve doğruyu söylemek her devirde olduğu gibi bugün de tehlike arz ediyor sanırım, ne dersiniz?

Kesinlikle evet. Maalesef biz gazeteciler egoları hayli yüksek insanlarız. Hatalarımızın yüzümüze karşı söylenmesinden pek hoşlanmıyoruz. Ama gazetecilik şeffaf yapılması gereken bir meslek ve hatalarımız zaten milyonların gözünün önünde sergileniyor. O nedenle hata yaptığımızda açıkça düzeltmemiz, özür dilememiz ve bir daha tekrarlamamak için önlem almamız gerekli. Benim yapmaya çalıştığım buna aracılık etmek, yüksek kaliteli ve evrensel gazetecilik değerlerine uygun gazetecilik yapılmasına katkıda bulunmaktır. Fakat engellerle karşılaştım. Birinci engel, gazete sahipliğinin evrensel gazetecilik ilkelerine uymak konusundaki isteksizliyi. Ki bu, Doğan Grubu zamanında da böyleydi.

Demirören Grubu'nun Doğan Grubu'ndan temel farkı, bu grubun siyasi iktidara koşulsuz olarak biat etmesi, asıl kaygılarının gazetecilik değil Saray'ı memnun etmek olması. İkincisi de maalesef bazı



meslektaşlarımızın gazetecilik ilkelerini çiğneme konusundaki hevesleri ve bunu oldukça doğal hakları görmeleriydi beni engelleyen. Benim bütün bu sorunlara, ilkesizliklere karşı gücüm, güçsüzlüğümden kaynaklanıyordu. Bir partim, grubum, şirketim, takımım vs. gibi hiçbir bağlantının olmaması, bu ilkeleri meslek hayatım boyunca uygulamaya çaba harcamış olmam da beni güçlendiriyordu. Sırtımda yumurta küfesi yoktu. Birini eleştirdiğimde sen de şunu yaptın diyemiyorlardı.

Kitapta, editoryal kadroyla ilişkilerde zorluklar olduğundan ve gazetede ki yanlışları açıklama, eleştiri yöneltme, etik ihlalleri denetleme misyonunuzun kabullenilmesinin zaman aldığından bahsediyorsunuz. Yaşadığınız zorluklardan ve bu zorlukların üstesinden nasıl geldiğinizden bahsedebilir misiniz?

Aslında Okur Temsilciliği denilince benden beklenen okur ile gazete arasında hep denge gözetken, çoğunlukla gazeteyi ve gazetecileri haklı çıkaran, daha çok bir Halkla İlişkiler görevlisi gibi çalışan biri olmamdı. Ben böyle davranmayıp, doğruya doğru, haksıza haksız demeye ve ağırlıklı olarak gazeteyi eleştirmeye başlayınca tahammülsüzlükler ortaya çıktı. Kimi meslektaşlarım bu tavrımı hazmedemedi. Zaman zaman gerginlikler de yaşadım. Ama her seferinde sertleşmemeye, kavgaya ortamı yaratmamaya dikkat ettim. Bazen üzerime gelindiğinde derin bir nefes alıp geri çekildim, biraz bekledim karşı tarafın da sakinleşmesini. Ondan sonra yeniden üzerine gittim konunun. Zamanla sanırım tavrım daha iyi anlaşıldı. Büyük yazar/küçük yazar, yazı işleri müdürü/muhabir, bölüm şefi/editör, siyaset/dış haberler ya da spor/magazin ayrımı yapmadan her birimi, her arkadaşımı aynı ölçekte eleştirdiğim kabul edildi. Adil olmaya, herkese eşit davranmaya özen gösterdiğim görüldü. Bu, işimi biraz kolaylaştırdı ama maalesef hataların düzeltilmesinde, kaliteli gazetecilik konusunda amaçladığım kadar yol alamadım. Elbette her şeyin benim elimde olmadığını, benim çabama bağlı olmadığını biliyorum ama yine de bu duruma üzülüyorum. Zaten gazeteden koparılmak değil, yanlışları ve gazetecilik ilkelerini çiğnemeyi alışkanlık edinenlerin, bunu doğal hakları görenlerin hâlâ el üstünde tutuluyor olmasını görmek, asıl kahreden...

Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın verilerine göre 10 bin basın çalışanı işsiz, 145 gazeteci hapiste. Ayrıca 889 gazetecinin basın kartı iptal edildi; yasaklar, sansür ve otosansür de cabası. Ne var ki "tek sesli medyada" her şey yolunda gibi, hayat devam ediyor. Bunca işsiz gazeteciyi de hesaba

katarsak gazetecilik nereye gidiyor sizce?

Türkiye'de medya bugünlere kolay gelmedi. Az önce verdiğiniz sayılar, siyasi iktidarın medyaya karşı yürüttüğü diz çöktürme mücadelesinin göstergeleri. Tek tek gazeteciler ve gazetelere, televizyonlara karşı yürütülen sistematik baskılar yıllardır sürüyor. Bunların yanı sıra medya kuruluşları devşirildi, sahiplikleri değiştirildi. Sonuç olarak bugün geldiğimiz noktada medyanın büyük bir bölümü siyasi iktidarın kontrolüne girdi. Sorunun bir yanı bu, diğer yanı da geleneksel gazeteciliğin dijital devrimin karşısında bocalama içine girmesi. Ama gazeteciliğe yeni olanaklar da getiriyor dijital devrim. Gerçekleri aktarma ve eleştirel yaklaşma misyonunu yerine getiremeyen ama teknolojik olanakları genişlemiş bir medya durumundayız. Geçmişteki hatalarımızı da katarsak Türkiye'de medya tam anlamıyla bir çöküş yaşıyor, çöküş... İnsanların haber ve bilgi alma hakkı tükenmeyeceğine göre elbette yeniden ayağa kalkacak medya. Ama yeniden ayağa kalkıldığında bugün iktidar kontrolüne giren medya kuruluşlarıyla devam edilmeyecek. Yeni, yepyeni bir medya doğacak. Habercilik anlayışıyla da, dijital devrime uyum sağlamasıyla da yeni olacak. Ben 12 Eylül koşullarında başladım gazeteciliğe. O zaman da inandım, bugün de inanıyorum; suyun akıp yolunu bulması gibi bilgi de her zaman akacak kanal bulur. Gazeteciler tek tek saf dışı edilseler de son sözü her daim gazetecilik söyler.

Sendikal hak arayışına giren basın çalışanlarının kapı önüne konulduğu, sarı basın kartına sağlanan olanakların kaldırıldığı ve basın kartlarının gazetecilerin ellerinden alındığı bir ülkede yaşıyoruz. Bugün gazeteciler kendi hakları için neler yapabilirler?

Gazetecilik, sessizlerin sesidir, mağdurların savunucusu, kamu yararının bekçisidir deriz. Ama bugün geldiğimiz noktada maalesef gazeteciler bırakın başkalarının hakkını hukukunu savunmayı, kendi haklarını bile koruyamaz hâldeler. Gazeteciliğin ve medyanın içinde bulunduğu durum, tekelleşme, medyanın sahiplik yapısı, Türkiye'de demokrasi ve hukukun geldiği noktayı bir kenarda bırakırsak, bunun asıl nedeni gazeteciliğin örgütsüz olması. Hem mesleki örgütlenmeler zayıfladı hem de sendikal örgütlülük. Sanırım ilk yapılması gereken hem meslek kuruluşlarımızı, cemiyetleri güçlendirmek hem de sendikal yapıları yeniden ayağa kaldırmak. Tabii insan hakları ve katıksız demokrasi için mücadeleyi ihmal etmeden. Zira gazetecinin de, gazeteciliğin de oksijeni demokrasidir. Demokrasinin boğulduğu yerde gazetecinin de gazeteciliğin de sıkıntıya girmesi kaçınılmazdır.

Gazeteci İrfan Aktan, bir yazısında "Biz gazetecilerin en büyük gücü sorudur. Evet, sadece soru" diyor ve şunları ekleyerek bir soru soruyor: "Fakat tuhaf bir biçimde, hiçbir sorunun sorulmadığı tahakküm ortamının kendisi bir soru işaretine dönüşebilir. Bir süre sonra biz gazeteciler, mesleğimizi yapamadığımız için soru soramasak bile, insanlar 'neden' diye soracaklar. Peki o zaman



ne yapacaklar?" İnsanlar böyle bir soru sormaya ne zaman gerek duyarlar/cesaret ederler, yani bıçak ne zaman kemiğe dayanır? Bu soru sorulduğunda gazeteciler ne yapacaklar sizce?

Madem bıçaktan ve gazeteciliğin soru sorma işlevinden söz ettiniz, ben de Elias Canetti'den alıntı yapayım. Canetti, "Kitle ve İktidar" kitabında "Soru sormak zora dayalı bir müdahaledir. Bir iktidar aracı olarak kullanıldığında, kurbanın etini kesen bir bıçak gibidir" der. Bunca yıl gazetecilik yapmış, kimi zaman soruların muhataplarını nasıl zor duruma soktuğunu görmüş biri olarak bu tanıma katılmamam mümkün mü? Bence de soru sormak iktidar sahibi olmaktır. Gazeteci karşısındaki kim olursa olsun özgürce soru sorabildiği oranda iktidarını kullanabilir. Soru soramıyorsa da iktidarını kaybetmiş demektir. O durumda iktidar karşı tarafa geçer; bugün Türkiye'de olan da –üzüntüyle değil kahrolarak söylüyorum– budur. Gazeteler ve gazeteciler soru sorma yeteneklerini değil, asıl olarak iktidarlارını kaybettiler.

Sorunuza dönersem, bıçak kemiğe dayandı zaten. Buradan nasıl çıkılacağını bilen olduğunu sanmıyorum. Ben de bilmiyorum, elimde bu hastalığı şıp diye tedavi edecek bir reçete yok ne yazık ki. Ama bıçağı teninde hisseden bütün arkadaşlarımızın çare aradığını görebiliyorum. Bu ülkede medya kuruluşları teslim alınmış olabilir ama gazetecilik ölmedi, ölmeyecek de. Teslim olmayan arkadaşlarımız eninde sonunda çareler bulacaklar, mesleklerini layıkıyla yapabilmek için. Kaldı ki, dijital mecrada ve eleştirel kimliğini kaybetmeyen gazete ve televizyonlarda, radyolarda enerjisi, mücadele azmi dipdiri meslektaşlarımız var. Kenarda köşede kalmalarına rağmen vazgeçmeyen arkadaşlarımız var.

İşlerinden edilen gazetecilerin bir kısmı Scope ya da Youtube gibi teknolojinin sunduğu imkânlar üzerinden seslerini duyurmaya devam ediyorlar. Teknolojinin içine doğan yeni nesil gazeteciler ya da gazeteci adayları için bu mecralar bir umut olabilir mi? Bu gibi mecraları/ platformları ve burada yeşeren gazeteciliği nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yeni teknoloji yeni olanaklar getiriyor; üstelik de gazetecilik mecralarını değiştiriyor. İlerleyen yıllarda basılı gazetelerin azalacağı dijital ya da görüntülü mecralara kayacağı açık belli bu mesleğin. Şimdilik işinden edilen meslektaşlarımız bu mecralarda öncü rolleri üstleniyorlar ve içlerinde son derece başarılı olanlar var. Bu mecraların, bu platformların bence en önemli niteliği, -büyük çoğunluğunun- herhangi bir güç kaynağına, reklamverene dayanmamaları. Doğrudan izleyici ya da okurun desteği ile ayakta kalabilmeleri. Bu da haberciliklerini tamamen bağımsız hâle getiriyor; onları özgürleştiriyor. Bu özgürlük ve bağımsızlık, toplumun haber alma hakkı açısından çok değerli. Her ne kadar bizim kuşağımız bu platformlarda öncü rolü üstlense de sanırım bu yollarda asıl ustalaşacak ve yeni ufuklara doğru yol alacak olanlar genç, yeni gazeteciler olacak. Bizim kuşak, mesleki deneyimlerini onlara aktaracak ama dijital evrene uyumlu gazeteciliği asıl onlar geliştirecek.

Teknolojinin sunduğu farklı platformlar, gazeteciliğin varoluş mücadelesini devam ettirebilen bir meslek olmasını sağlayabilir mi?

Bence evet. Az önce de söylediğim gibi, çıkar ilişkilerinin dışına çıkabildikleri, reklam ya da sponsorluk gibi maddi desteklere ihtiyaç duymadıkları oranda bağımsız ve özgür gazetecilik yapabilecekler. Büyük sermayenin bu işin dışına çıktığı, tekelleşmelerin yok olduğu bir gazetecilik ortamını düşünsenize. Tekelleşme koşullarında gazetecilik yapan ve mesleki örgütleri, sendikal örgütleri darmadağın edilen bizim kuşak için hayal gibi... Güç odaklarından ve çıkar ilişkilerinden bağımsız olmak, ifade özgürlüğünde sınırların alabildiğine genişlemesine ve halkın haber alma hakkının önündeki engellerin kaldırılmasına yardımcı olur. Tabii ülkemizdeki demokrasi

koşullarının yasal ve siyasal engellemeler ve baskıların da ortadan kalkması koşuluyla.

Teknolojinin akıl almaz imkânlar sunduğu bu yüzyılda haberciliğin, gazeteciliğin engellenemeyeceğini söyleyebilir miyiz? Gazetecilik yapmanın muhakkak bir yolu bulunur diyebilir miyiz?

Elbette gazetecilik yapmanın bir yolu bulunur. Teknolojik gelişmeler bu yolların çeşitlenmesini sağlıyor. Ama topluma ulaşmasında engeller, sıkıntılar olabilir. Nitekim günümüz Türkiye koşullarında dijital teknolojiye rağmen gazetecilik engellemeler ve baskılarla karşı karşıya.

Ioanna Kuçuradi, "Gazetecilik kendi 'dışındaki' nedenlerden dolayı değil, kendi içindeki nedenlerden dolayı 'özgür' değildir: Gazete sahiplerinin ve yazarlarının kafa ve etik özgürsüzlüğünden dolayı" diyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Ben zaten gazeteciliğin günümüzde Türkiye'de hakkıyla yapılamamasının tek nedenini, siyasal iktidarın baskısı ve demokrasi eksikliği olarak görmüyorum. Elbette bunlar çok önemli, belirleyici nedenler. Ama bunun yanı sıra Türkiye gazeteciliğinin yapısal sorunları var. Bu yapısal sorunlara ilaveten bir de gazetecilerin mesleki örgütlenmeleri yok, o nedenle birey olarak haklarını savunabilecek güçleri yok. Ayrıca gazetecilerin eksiklikleri ve yanlışlıkları var. Bunların başında da etik ilkelerin yeterince bilinmemesi, bilinse de benimsenmemesi, umursanmaması ya da içselleştirilmemesi geliyor. Böyle olunca da evrensel etik ilkelere dikkat edilen bir gazeteciliğin gerçekleştirilememesinde önemli etkenlerden biri hâline geliyor etik. Kendi hakkını savunamayan, çıkar grupları karşısında direnme gücü olmayan, etik ilkelerine dikkat etmeyen bir gazeteci mesleğini nasıl özgürce icra edebilir ki? Tabii ki, özgür olamaz.

Hangi alanda haber ürettiğine ya da gazetecilik yaptığına bakmaksızın her biri gazetecinin asli görevi, yok sayılanların, görmezden gelinenlerin, hakları ihlal edilenlerin, sesini duyuramayanların sesi olmak, insan haklarını korur şekilde işini yapmaktır aslında. Bugün bu sorumluluk "hak gazeteciliği" başlığı altında yerine getiriliyor. Günümüzün tek sesli medyası karşısında bu alternatif habercilik anlayışı önemli bir boşluğu kapatıyor elbette, ama gazetecinin asli görevinin başka kavramlarla dile getirilmesi, bu görevin/ sorumluluğun gazetecinin ikincil işiymiş gibi bir algı yaratmıyor mu?

Hak gazeteciliği ve buna benzer kavramların ortaya çıkması aslında medyadaki eksikliklere dikkat çekiyor. Çünkü gazetecilik sizin de belirttiğiniz gibi zaten hak ihlallerine karşı çıkmalı, insan haklarına aykırı uygulamaları izlemeli. Ama bunlar yeterince yapılmıyor. Yeterince yapılmadığı için de hak haberciliği başlığı altında bu eksiklikler giderilmeye çalışılıyor. Gazetecilik dışından nasıl görünüyor bilemiyorum ama bence bu tür kavramlar gazeteciliğin de hakkının verilmesini sağlıyor.

Sesleri duyurulmayan farklı grupların seslerini duyabilmek ve hak ihlallerini önleyecek şekilde gazetecilik yapabilmenin yolu nereden geçiyor sizce? Bu noktada insan hakları ve etik bilgisinin rolü nedir?

Öncelikle medyanın editoryal bağımsızlığının olması gerekli. Herhangi bir çıkar grubu karşısında güçsüz ya da ilişkili olan bir medya organı, ayırım gözetmeksizin bütün hak ihlallerini önleyebilmek için çaba harçayamaz. Editoryal bağımsızlığı olan bir medya kuruluşunun da hak haberciliğini benimsemesi ve muhabirler başta olmak üzere tüm editoryal kadrosunu bu doğrultuda donatması gerekir. Donanımlı ve vicdanlı gazeteciler olmadan hak haberciliği olmaz.

Gazetecinin temel görev ve ilkelerini uygulamaya koymak tek tek kişilere, her bir gazetecinin kendisine düşüyor. "Kişi olarak gazeteci" neler

yapabilir ya da yapmalıdır?

Elbette etik ilkelerin kâğıt üstündeki varlığı her sorunu çözmeye yetmiyor. Malum Türkiye'de harika yasalar da var sorunları çözmez, çünkü özenle uygulanmaz. Partilerin müthiş tüzükleri, programları vardır; partinin yöneticileri bile bakmaz. Etik ilkeleri de uygulamak kuşkusuz tek tek kişilerden önce medya kuruluşlarının sahip ve yöneticilerine düşer. Genel yayın yönetmenleri başta olmak üzere bütün birim yöneticileri etik ilkeleri benimsemez ve uygulanması için ödünsüz tavır sergilemezse ilkeler havada kalır. Muhabir ve tek tek gazetecilerin ilkeleri benimsemesi ve bu yönde çaba harcaması da önemlidir. Onların da bütün zorluklarına rağmen ilkeleri benimsemeleri ve yöneticilerini zorlamaları gerekir. Ancak ortak çabayla sonuç alınabilir.

Nermin Uygur, "iyi gazeteci"den bahsederken tarafsızlığın zorluğuna dikkat çekerek şunları söyler: "İyi bir gazeteciysen: günün olaylarını yazınsal anlamlara dönüştürürken, şişirmedığın gibi budayacaksın da. Kolay görünse de, çeşit çeşit nesnel-öznel nedenlerden dolayı, çok zor bir işin üstesinden gelmeyi gerektirir gazetecilik." Bu zor işin üstesinden hakkıyla gelmeyi nasıl başarabilir gazeteci?

Tarafsızlık elbette zordur. Çünkü gazetecinin de siyasi düşüncesi, dünyaya bakışı vardır; kimi olaylar ve kişilere karşı önyargıları, nefreti ya da sevgisi de vardır kuşkusuz. Bütün bunların içinden çıkıp yalın gerçeği bulup aktarabilmek için veriler karşısında tarafsız olması gerekir. Bu da bilgiyi kutsal görmesi, onu doğru biçimde topluma ulaştırmayı da her şeyin üzerinde tutması gerekir.

Aynı zamanda bir tarihçi olan Polonyalı gazeteci Ryszard Kapuściński, "Bir tarihçi önsezisine sahip olmak, bir gazeteci için olmazsa olmaz bir özelliktir" der ve iyi ve kötü gazeteciliğin birbirinden kolayca ayırt edilebileceğini belirtir: "İyi gazetecilikte olayların aktarılmasının yanı sıra onların niçin meydana geldikleri de açıklanır; kötü gazetecilikte ise sadece olaylar aktarılır, arkasında yer alan herhangi bir tarihsel ilişkiye ya da bağlama yer verilmez". Bu aynı zamanda okuru önemsemektir ve sanırım gazetecilerin önemli eksiklerinden biri; ne dersiniz?

Ben olayları, nedensellik ve geçmiş/gelecek bağlantısı içerisinde vermeyen gazeteciliği "duman yeri gazeteciliği" olarak adlandırıyorum. Bir yerde yangın varsa duman görünüyorsa oraya gidip burada yangın var deyip, yangın sönünce de gitmek böyle bir gazeteciliktir. Ama asıl gazetecilik, duman çıkmayan yerlerdeki problemleri, olay ve olguları da fark edip irdelemektir. Nedenlerini araştırmak, bir sorunun kökenine inmek, tarihsel bağlamını aktarmakla kalmaz, çözüm yollarını da okura/ izleyiciye sunar. Ben her zaman okurun benden daha bilgili, daha deneyimli, daha öngörülü olduğuna inandım. Onları gözeterek, onlara saygı duyarak yazdım, çizdim. Onların eleştirileri ve destekleriyle güçlendim, yol aldım.

Gazeteci söyledikleri, yazdıkları, göze görünür kıldıkları kadar sustuğu, yazmadığı görmezden geldiklerinden de sorumludur. Bir haberi çarpıtmak kadar etik dışı, gazeteciye yakışmayan, gazeteciliğe sığmayan bir durumdur bir hakikati görmezden gelmek, bile isteye kamuoyundan gizlemek. Basını bu bağlamda değerlendir misiniz?

Bu tam da son yıllarda bizim medyamızın yaygın biçimde uyguladığı bir yöntem: görmezden gelmek. İlerde bugünlerin medyası araştırılırken yayımlananlar değil, bir de yayımlanmayan haberlerin incelenmesi gerekecek. Zira medya bugün o kadar çok olayı görmezden geliyor ki saymak çok zor. Görmezden gelerek de asli işlevlerini, yani okura bilgi verme işlevlerini yerine getirmemiş oluyorlar. Bu aslında gazeteciliğe ihanet...



23. Uluslararası Ankara Caz Festivalinde Düetler Yılı...

Z. Ömür Yılmaz

Bu yıl 26 Nisan-12 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşecek olan 23. Ankara Caz Festivali'nin programı 11 Nisan'da açıklandı. Her sene farklı bir konseptle oluşturulan konserler dizisinin bu yılki konsepti "Düetler"... Caz Derneği'nin düzenlediği festivalin küratörlüğünü, dernek başkanı Özlem Oktar Varoğlu yapıyor.

Festival programına geçmeden önce, güzel bir destek projesinden bahsetmek isterim. Bazı konserler için (Biletix'te detayını görebilirsiniz.) satın aldığınız her biletin 5 TL'si bu yıl UNICEF Türkiye'nin kız çocuklarının eğitime devamının desteklenmesi ve eşit fırsatlara kavuşması için Türkiye'de hayata geçirdiği 'Kız ve Oğlan Çocuklar Arasındaki Eşitlik' programına bağışlanacak.

Festivalin ilk konseri Ankara için çok büyük bir değer olan **Tuna Ötenel**'in yer alacağı "**Tuna Ötenel ve Dostları**" konseri... Geçtiğimiz yılın kasım ayında Ankara'da aynı mekânda ilki

(ama bana göre yakın bir coğrafyadan olmaları nedeniyle çok da ayıramayacağımız) altyapı ve müzik kültüründen gelen, her ikisi de vokal ve bas sanatçısı olan, Türkiye'den **Asena Akan**, İran'dan **Nima Houshdar**, 'An' projesiyle 4 Mayıs'ta Samm's Bistro sahnesinde olacaklar. Bu projeyle "...ülkelerinin yerel ve etnik öğeleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları bir araya getiren bir tür füzyon müzik üretiliyorlar." diye tanımlamış konser açıklaması; ilgi çekici bir konser olması muhtemel...

7 Mayıs'ta **Koray Ünsülen** (p), **Volkan Topakoğlu**(b) ve **Kerem Yüce** (d)'nin Samm's Bistro sahnesinde olacağı konserde **İpek Dinç Yüce** (v) ve **Can Bora Genç** (v), **Ella Fitzgerald** ve **Frank Sinatra**'nın seslendirdiği klasikleşmiş caz standartlarını yorumlayacaklar. Festivalin bir sonraki günü yine aynı mekânda **Esra Kayıkçı** (v/b) ve **Can Türkkkan**(v/keytar)'ın caz standartları ve kendi beste ve düzenlemelerinden oluşan bir repertuarla, **Uraz Kıvaner**(p), **Hakan Kamalı**(g) ve **Burak Durman**(d)'in da sahnede olacağı bir konser gerçekleşecek.

son ve festivalin de kapanış konseri, **Dilek Sert Erdoğan** (v) ve **Ömür Göksel** (v)'in düeti ve **Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Deniz Yıldızları Hafif Müzik ve Caz Orkestrası**'nın eşliğiyle MEB Şura Salonu'nda gerçekleşecek.

On üç günlük konserler dizisi ile Ankara'nın caz müziğe yılın geri kalanından daha çok tanık olacağı aşikâr. Keşke daha çok mekân olsa, daha çok imkânla, farklı ülkelerden daha çok müzisyen ve caz müziğe farklı bakışları görebileceğimiz daha çok müzik, şehri renklendirebilse... Yine de Ankara'da böyle bir festival olması çok güzel ve önemli tabi ki. Caz severlere çok keyifli bir festival dilerim.

Türk pop müziğinden rock and rolla, cazdan bluesa kadar birçok türde müziği yorumlayan 1938 doğumlu değerli piyanist ve şarkıcı **Şevket Uğurluer** 22 Nisan'da aramızdan ayrıldı. Yıllarca TRT ekranından evimize güzel müziklerle konuk olan sanatçıyı her zaman gülümseyerek hatırlayacağız.



İpek Dinç Yüce ve Can Bora Genç

gerçekleştirilen konser, festivalin ilk günü, **Tuna Ötenel** (tp/p), **Emin Fındıkoğlu** (p), **Melisa Kırıl**(v), **Hakan Behlil**(b), **Murat Verdi** (d) ve elbette diğer müzisyen dostlarının katılımıyla Samm's Bistro'da gerçekleşecek.

30 Nisan'da festivalin olmazsa olmazı **Hava Kuvvetleri Komutanlığı Cazin Kartalları Orkestrası**, **İlham Gencer** ve **Ayşe Gencer**'le birlikte MEB Şura Salonu sahnesinde olacak. 1 Mayıs'ta ise **Meltem Ege** ve **Çağrı Yılmaz**'ın vokallerde olacağı konserde, **Onur Aymergen**(g), **Ozan Musluoğlu**(b) ve **Serkan Alagök**(d) şehrin yeni konser mekânı Gaga Play sahnesinde yer alacaklar.

Bu yıl festival sahnesine Türkiye dışından konuk olacak ilk isimler **Sanne Rambags**' **Mudita Üçlüsü**, **Sanne Rambags**(v), **Sjoerd Van Ejick** (p) ve **Koen Smits**(tp/Efektler), Hollanda Büyükelçiliği'nin katkılarıyla Ankaralı müzisyen **Can Somel**(v) ile birlikte 2 Mayıs'ta, Galeri Siyah Beyaz sahnesinde dinleyiciye farklı bir deneyim sunacaklar.

3 Mayıs'ta Yılmaz Güney Sahnesi'nde art arda iki konser dinleyebileceğiz. İlk konserde, festivalde de ilk defa yer alacak olan Lüksemburglu müzisyenler **Sascha Ley**(v) ve **Laurent Payfert** (b/v) saat 20.00'da sahnede olacak. Saat 21.30'da ise sahneye **Buket Bengisu**(v), **Doğan Kospançalı** (v) ve **Uraz Kıvaner**(p) çıkacaklar. Tek biletle bu iki güzel konseri dinleyebileceğiz.

Festivalin bir sonraki konserinde ise farklı



Sibel Köse ve Hayati Kafe

Deborah Davis(v) ve **Allan Harris** (v) festivalin Türkiye dışından gelen diğer önemli konukları... Konser, MEB Şura Salonu'nda, Polonyalı piyanist, besteci, eğitimci **Janusz Szprot** (p) ve Ankaralı müzisyenler **Murat Ulus** (b) ve **Serkan Alagök**(d) ile birlikte 9 Mayıs'ta gerçekleşecek.

Kaçırılmaması gereken bir diğer konser ise İstanbul doğumlu, İsveçli vokal sanatçısı **Hayati Kafe** ve Türkiye'nin önde gelen caz vokal sanatçısı ve eğitimci **Sibel Köse**'nin düeti ile gerçekleşecek konserde, değerli müzisyenler **Engin Recepoğulları**(ts), **Kürşad Deniz** (p), **Hans Andersson**(b) ve **Cem Aksel** (d) 10 Mayıs'ta Samm's Bistro sahnesinde olacaklar.

11 Mayıs tarihinde festival, renkli bir konsere tanıklık edecek: Çok yönlü bir insan ve aynı zamanda perküsyon sanatçısı olan **Ayhan Sicimoğlu**, Latin All Stargrubu ve iki özel sese sahip vokalle birlikte Sheraton Otel Balo Salonu sahnesinde olacak. Vokallerde **Şelale Şehnaz Sam** (v) ve **Jose Maikel Brina Utra** (v/tp), diğer enstrümanlarda **Ayhan Sicimoğlu** (Kongo/Bongo), **Okan Duman** (d), **Serj Can Mısır**(d), **Mehmet Alper Kılıç**(b), **Taşkın Akarsu** (tb), **Meriç Öztürk**(tp) yer alıyor.

Festivalin son günü olan 12 Mayıs'ta, sabah saatlerinde 'Kahvaltıda Caz' konseriyle **Şenay Ocak**(v) ve **Aydın Kahya**(v) düetiyle, **Ümit Eroğlu**(p), **Murat Ulus**(b) ve **Serkan Alagök**(d) Samm's Bistro sahnesinde olacaklar. Günün



Tuna Ötenel ve Emin Fındıkoğlu

Şevket Uğurluer'in Kısa Özgeçmişi ¹



25. İstanbul Caz Festivali Yaşam Boyu Başarı Ödülü sahibi olan Uğurluer müziğe ilkökul sıralarında mandolinle başladı. İlk profesyonel çalışmalarını 1955 yılında yaptı. 1961 yılına kadar çeşitli orkestralarda çalıştıktan sonra, kendi orkestrasını kurarak İstanbul gece kulüplerinde çalışmaya başladı. Aynı yıllarda İstanbul Teknik Üniversitesi'nden yüksek mimar olarak mezun oldu. 60'lı yıllarda Türkçe sözlü hafif batı müziği dalında plakları basıldı. Bir ara müziği bırakıp mimarlık yaptı. Daha sonra yeniden müziğe döndü. 1991 yılında, Türkiye'yi Eurovision Şarkı Yarışması'nda temsil eden "İki Dakika" adlı şarkının bestecisidir. TRT'de 17 yıldır aralıksız devam etmiş olan "Anılarla Müzik" adlı programı hazırlayıp, sunmuştur.

Albümleri: Anılarla Müzik, Anılarla Müzik 2, Best of Lounge, Jazz Lounge 56 Songs

bunlarhepcaz.blogspot.com
E posta: bunlarhepcaz@gmail.com
Instagram: @bunlarhepcaz
Twitter:@hepcaz
Facebook: Bunlar Hep Caz

¹ Özgeçmiş Wikiwand uygulamasından alınmıştır.



İstanbul Yazarı Ankara'ya Bakıyor Sait Faik'in *Kayıp Aranıyor* Romanı

Önder Şenyapılı

Sait Faik öykü yazarıdır. “Roman” olarak nitelenen üç uzun öyküsü var: *Kumpanya*, *Bir takım insanlar*, *Kayıp Aranıyor*.

Kayıp Aranıyor’un bir özelliği var. Öykülerinde İstanbul’u anlatan Sait Faik’in bu “roman”ı hem İstanbul’da, hem de başkent Ankara’da geçer. Romanın kahramanı Konsolos Vildan Bey’in kızı Vildan, babasının mesleği gereği Avrupa görmüş, görmekle kalmayıp yurt dışında eğitim görmüştür. Vildan Bey emekli olunca Ankara’ya yerleşmiştir. Gazeteci Özdemir ile evlenmiş olan Nevin’in İstanbul’da bir vapurun rüzgâr tutmayan dış kanapelerinde oturmuşken Ankara’daki bir soğuk geceyi anısıyla başlar *Kayıp Aranıyor*.¹

“Hep kuru soğukların nadir görüldüğü şehirlerde yaşamıştı. Yalnız Alplerde bir küçük Fransız şehrinin gecesini, bir de bir Ankara akşamını hatırlıyordu. Bir kış günüydü, ama şıkır şıkır güneşli bir kış günüydü Ankara’da. Zehir gibi acı bir rüzgâr, bütün gün yüzünü didiklemiş, durduğu zaman temiz ve kadın, sıcak ve kınalı bir Anadolu orospusu elleriyle, altınlar içinde, şalvarlar içinde, elde örülmüş kırmızı konçlu yün çoraplar, abalar, tezgâhta dokunmuş çullar içinde biraz ağırca insan kokulu bir kasaba kahpesi elleriyle her tarafını yoklamıştı. Güneşle, bu hünsa güneşle oynaşmaların en sürüp gideni yarım dakika bile sürmemiş, ısırıcı soğuk yeniden onu çimdiklemeyi, sonra ağrıtabak kadar sıkımayı ihmal etmemişti.

İş gün batınca çatallaşmıştı. Bozkırların üstüne yangınlar, kınalar, rujlar, kırmızı kadın parmakları, pembe çocuk tenleri serperek altını, kehribarı bol; kanı, celladı bol bir güneş, kiremitleri altından kerpiç binaları ateşleyerek batmıştı. Batar batmaz da gündüz yine bir parça nemli şehrin buğusu uçmuş, kuru soğuk bastırırvermişti. Rüzgâr kesildiği halde bile dayanılmaz bir soğuk çıkmıştı. Kim bilir civa sıfırın altında nerelere büzülmüştü. Ne olursa olsun, demiş, kadınlığına bakmadan, ayaküstü erkeklerin bira içtiği bir yerde iki kadeh konyak içmişti. Sonra ıssız bir lokantaya girip yemek yemiş, iki kadeh de orada içmişti. Lokantadan çıkar çıkmaz soğuk sanki boğazına atılmıştı. Böğrünün iki tarafından bir demir korsa gibi sıkılmıştı. Oteline kadar varamıyacağını sanmıştı. Sonra yarı yolda ferahlamıştı, değişivermişti. Hiç bu kadar sıhhatli olduğunu bilmiyordu. Otelin kapısından dönmüş, Yenışehir’e doğru yürümek arzusuna kapılmıştı.” (s. 2-3)

Sait Faik, bu romanı yazmadan önce Ankara’ya gelip gitmiş midir, Ankara’da bulunmuş mudur, bilemiyorum. Çok da önemli değil. Önemli olan, rüzgârın, -- Ankara rüzgârının; güneşin, -- “bozkırların üstüne yangınlar, kınalar, rujlar, kırmızı kadın parmakları, pembe çocuk tenleri serperek altını, kehribarı bol; kanı, celladı bol bir güneş, kiremitleri altından kerpiç binaları ateşleyerek batan Ankara güneşinin; soğukun, -- Ankara’nın insanın

boğazını sıkın soğukunun böylesi betimlenmiş olması.

Kayıp Aranıyor 1953 yılında yayınlanmış. İlk basımı o yıl Varlık Yayınları’nda yapılmış. Nevin’in otelinin kapısından dönerek Yenışehir’e doğru yürümek arzusuna kapılması, otelinin Ulus’ta olduğu yargısına vardırıyor. Bu da doğal. Çünkü o sıralar başkent merkezi hâlâ Ulus. Nitekim, romanın kahramanı Nevin bir otobüs yolculuğu sonunda “*Ulus Meydanı’nı zor buldu. Otobüsten indi Ne güzel bir bahar günüydü. Meydanda bir elma çiçeği kokusu duydu.*” (s. 19)

O sıralar Ankara’da çiçek kokuları duyumsanabiliyormuş demek. Öykünün bir başka yarında şöyle yazmıştır Sait Faik: “*İçini bir keder, bir bahar akşamı kederi sardı. Ankara mor, kokulubir*

görevli olanlar için “*İş çok karışık. Önce bir vekili göreceksin. Sonra İnhisarlar’da bir küçük memuru ziyaret gerekiyor. Oradan Milli Eğitim Bakanlığı’na, bir lise müdürüne, bir profesöre; son olarak bir de doktor görmelisin.*”

Program uygulanabilir mi? Öngörülen süre içinde ziyaretler, görüşmeler gerçekleştirilebilir mi? Yanıt olumsuzdur:

“*Halbuki saat on ikiydi. Vekil gelmemişti. İnhisarlı’da görmesi gereken küçük memurun başını kaşımaya vakti yoktu. Hem ne söyleyeceğini bilmiyordu. ‘Kendisi gelsin, kendisi gelsin. Şimdi işim var, sonra geliniz, şimdi işim var. Hanım kızım elimdem gelmez. Müdür Bey’e sormak lazım. Dur bakalım, dur bakalım,’ demiş, kaybolmuştu.*” (s. 34)

Gazeteci Özdemir ile evli olan Nevin, eşinden ve görevli olduğu gazeteden ayrılır ve İstanbul’a dönmek üzeredir. “*Şimdi kendisini sahiden hür hissediyordu. Gazeteyle vazifesini bitirmişti. Özdemir’le ilgisini kesmişti. Bu akşam büsbütün kesecekti. Ankara’yı, stepin ortasındaki bir Avrupa küçük şehrine benzyen bu güzel şehri bırakacaktı. Birdenbire Ankara ona pek sevimli, pek cici geldi. Sanki onu cebine almış gibiydi. O Avrupa’da da böyle küçük şehirlere delicesine bağlanırdı. Halbuki Paris’ten korkardı. Babası da öyleydi. Konsolosluk ettiği büyük şehirden kaçiverir, kalkar İsviçre’nin bir köyüne, bir oteline gider kapanırdı.*” (s.53)

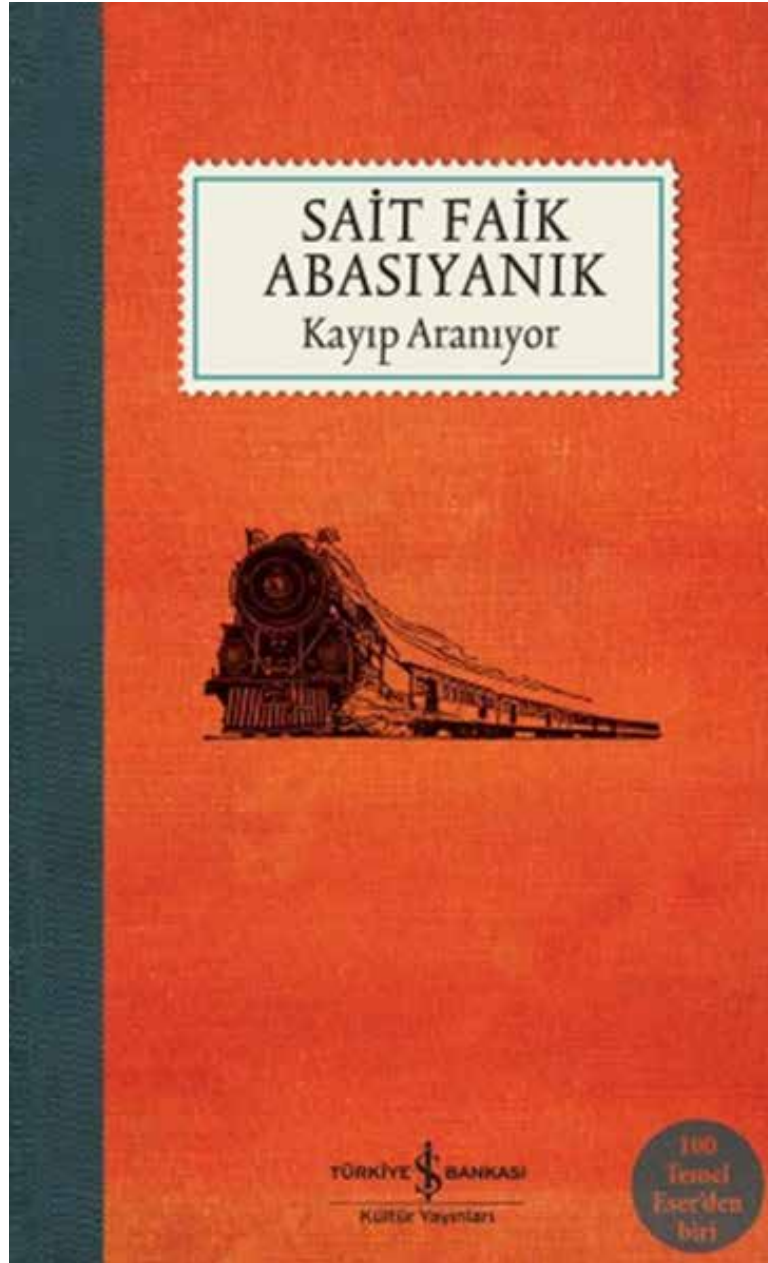
Nevin gazetesinden ayrılacağı için yerine genç bir muhabir gönderilmiştir. Nevin, İstanbul Pasthanesine yerine gelen çocuğu görünce, öğleyin o çocuğa söylediklerini anımsar: Söyledikleri Ankara’da nelerin yapıldığı, nelerin yapılamayacağıdır:

“... Ona neydi sanki? Çocuk nasıl isterse, ne isterse yapardı. Ne diye hevesini kırmıştı. Niye mesela ‘Daha çok cinayetleri, kavgaları, yaralamaları, ırza geçmeleri, yol kesmeleri, hırsızlıkları, doladıcılıkları tahlil etmeli. Bunlarda bol bol roman malzemeleri vardır. Onun için büyük şehirler bu bakımdan daha verimlidir. Ankara’da muhabirlik siyasi nutuk, meclis zaptı, antant haberi, siyasi ve içtimai külltürel haberden öteye geçemez. Bunlar da roman için tuğla vazifesi görmezler,’ demişti.

Belki genç adam bu senelerin bir siyasi romanını yazacaktı.” (s.56).

Sait Faik, o dönemin Ankarasını “küçük” bir yerleşim olarak görmektedir. 1950’li yıllar düşünülünce, İstanbul ile kıyaslandığında bu yargısını olumlamamak zor. Ne var, Başka yazarlar gibi Ankara’yı yaşanmayacak bir yerleşim olarak görmek yerine, çiçek kokuları duyumsanan bir küçük kent olarak değerlendirmiştir. Dahası, İstanbul yazarı olarak kimliklendirilmiş oluşuna karşın bir uzun öyküsünün başrollerinden birini Ankara’ya vermiştir.

¹ Sait Faik Abasıyanık: “>Kayıp Aranıyor”, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Eylül 2017 (Alıntılar bu kitaptan yapılmıştır.)



“**U**lus Meydanı’nı zor buldu. Otobüsten indi Ne güzel bir bahar günüydü. Meydanda bir elma çiçeği kokusu duydu.”

gecenin içine gömülmüştü.”

Nevin, Gar Lokantasında yer yemeğini. (s.25).

O sıralar, 1950’li yıllar, Ankara’da bugünkü gibi otomobil bolluğu yok. Kentin bir yerinden başka bir yerine otobüsle ulaşıyor. Bakanlıklar’a otobüsle gidiliyor. Ankara’da gazeteci olarak



ankara

23. uluslararası ankara caz festivali

23. international ankara jazz festival



DÜETLER ~ DUETS

26 Nisan 12 Mayıs	10:00-18:00	Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Sergi: Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Grafik Bölümü Öğrencileri Ankara Caz Festivali Afiş Tasarım Yarışması
26 Nisan-Cuma	21:30	Samim's Bistro	Tuna Ötenel ve Dostları
28 Nisan-Pazar	19:30	Samim's Bistro	33-1/3 Devirde Caza Devam
30 Nisan-Salı	10:00-18:00	Atılım Üniversitesi Kadriye Zaim Salonu	Sergi: Almanya'da Caz Tarihi
30 Nisan-Salı	15:30-16:30	Atılım Üniversitesi Kadriye Zaim Salonu	Söyleşi: Cinsiyet Eşitliği
30 Nisan-Salı	20:00	MEB Şura	Dünya Caz Günü Konseri: Hava Kuvvetleri Komutanlığı Cazın Kartalları Orkestrası Solistler: Ayşe Gencer & İlham Gencer
01 Mayıs-Çarşamba	21:30	Gaga Play	Meltem Ege Quartet feat. Çağrı Yılmaz
02 Mayıs-Perşembe	21:30	Galeri Siyah Beyaz	Sanne Rambags' Mudita & Can Somel
03 Mayıs-Cuma	20:00-21:00	Çankaya Belediyesi Yılmaz Güney Sahnesi	Sascha Ley & Laurent Payfert
03 Mayıs-Cuma	21:30	Çankaya Belediyesi Yılmaz Güney Sahnesi	Buket Bengisu & Doğan Kospançalı
04 Mayıs-Cumartesi	21:30	Samim's Bistro	Asena Akan & Nima Houshdar 'AN'
07 Mayıs-Salı	21:30	Samim's Bistro	İpek Dinç Yüce & Can Bora Genç "Ella & Frank"
08 Mayıs-Çarşamba	21:30	Samim's Bistro	Esra Kayıkçı & Can Türkan
09 Mayıs-Perşembe	20:00	MEB Şura	Deborah Davis & Allan Harris Sings
10 Mayıs-Cuma	21:30	Samim's Bistro	Sibel Köse Quintet & Hayati Kafe
11 Mayıs-Cumartesi	21:00	Sheraton Otel Balo Salonu	Ayhan Sicimoğlu & Latin All Stars Düetler: Şelale Şehnaz Sam & Jose Maikel Brina Utra
12 Mayıs-Pazar	11:00	Samim's Bistro	Kahvaltıda Caz: Şenay Ocak & Aydın Kahya
12 Mayıs-Pazar	20:00	MEB Şura	Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Deniz Yıldızları Hafif Müzik ve Caz Orkestrası Solistler: Dilek Sert Erdoğan & Ömür Göksel

biletix
AnkaraCazFest



ankaracazfest



AnkaraCazFest



ankaracazfest



#eşitlik #equality #yan yana #sideby side

www.ankaracazfestivali.com

Ankara Konser ve Etkinlik Programı

(Seçki: Pınar Özdemir)

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası (CSO):

3 Mayıs

Rengim Gökmen, şef
Hatice Doğan Sevinç, kemençe
Menevşe Aydoğdu, keman
Turgay Erdener, "Uğur Mumcu Kantatı" Dünya Promiyeri
Hasan Uçarsu, "Sakıncalı Piyade" Dünya Promiyeri
Metin Nurettin Beken, Kemençe
ve Keman İçin İkili Konçerto,
Ankara'da ilk seslendirilişi

Salı Konserleri – Erimtan Müzesi:

14 Mayıs

Keman İspanya,
Piyano Amerika'dan...
Alfredo Serrano Garcia /
Zeynep Üçbaşaran

28 Mayıs

Sezon Kapanış Konseri
Kanunla Bach da çalınır,
Dede Efendi de...
Tahir Aydoğdu Kanun Resitali



9-10 Mayıs

Avrupa Günü Konseri
Theodore Kuchar, şef
Antonio di Cristofano, piyano
Antonin Dvořak, Karnaval
Uvertürü Op. 92
Wolfgang Amadeus Mozart,
Piyano Konçertosu No: 21 Do
Majör Kv. 467
Antonin Dvořak, Senfoni No:6

17 Mayıs

Atatürk'ü Anma - Gençlik ve
Spor Bayramı Konseri
Tolga Taviş, şef
Lara Meldâ, piyano
Mehmet Yılmaz, anlatıcı
Murat Göksu, kurgu
Robert Schumann, Piyano
Konçertosu La Minör Op.54
Tolga Taviş, "İlk Adım
Senfonisi" Sonsuzluğa
Atılan Adım, Ankara'da ilk
seslendirilişi
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim
Fakültesi, Güzel Sanatlar
Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı Korosu / İlknur
Ozal Göncü, koro şefi

31 Mayıs

Sezon Kapanış Konseri
Rengim Gökmen, şef
Gülümser Gizem Aytüre, keman
Burcu Karadağ, ney
Aykut Köşelerli, bendir
Hakan Güngör, kanun
Felix Mendelssohn, Keman
Konçertosu Mi Minör Op. 64
Fazıl Say, İstanbul Senfonisi Op.
78

Bilkent Senfoni Orkestrası (BSO):

8 Mayıs

Ankara Gençlik Senfoni
Orkestrası
Barış Demirezer, şef
Gizem Sözeri, kontrbas
F. Mendelssohn, Güzel Melusina
Uvertürü, Op.32
S. Koussevitzky, Kontrbas
Konçertosu, Op.3
J. Brahms, Senfoni No.1, Do
minör, Op.68

10 Mayıs

Sınırsız Yaratıcılık!
Michael Maciaszczyk, şef
Halil Deniz Karaduman, gitar
W.A. Mozart, Figaro'nun
Düğünü Uvertürü, KV.492
J. Rodrigo, Concierto de
Aranjuez
W.A. Mozart, Senfoni No.41,
Do majör, KV.551 "Jüpiter"



W.A. Mozart Figaro'nun Düğünü Uvertürü, KV.492
J. Rodrigo Concierto de Aranjuez
W.A. Mozart Senfoni No.41, Do majör, KV.551 "Jüpiter"

10 Mayıs 2019 Cuma, 20:00 Bilkent Konser Salonu

Bilkent Üniversitesi
Bilkent Senfoni Orkestrası
Bilkent Gençlik Senfoni Orkestrası



18 Mayıs
Gençlerin Konseri
 Bilkent Gençlik Senfoni Orkestrası
 Omid Mousavi, şef
 Aksel Başaran, piyano
 Özberk Miraç Sarıgül, gitar
F. Liszt, Piyano Konçertosu No.2, S.125
J. Rodrigo, Fantasia para un gentilhombre
A. Dvorak, Senfoni No.9, Mi minör, Op.95
"Yeni Dünyadan"

Ankara Piyano Festivali - MEB Şura Salonu



16 Şubat
 Alexandre Tharaud, piyano

3 Mart
 Rembrandt Frerichs Trio

Mozarthaus Sanat ve Konser Evi

30 Nisan
Dünya Caz Günü Özel Konseri
 Aydın Kahya, vokal
 Ümit Eroğlu, piyano

1 Mayıs
Nurdan Kızıldeli Salık Şan Resitali
 Nurdan Kızıldeli Salık, soprano
 Güler Demirova Györffy, piyano

3 Mayıs
Genç Yıldızlar Konserleri Serisi
 Ece Ataç, piyano
 Zeynep Kanber, piyano



4 Mayıs
Umut Kosman Napolitenler ile Bir Akşam
 Umut Kosman, bariton
 Çiçek Cihan, piyano

8 Mayıs
Der Wiener Kontrabass
 Onur Özkaya, kontrabas
 Mehmet Gökhan Bağcı, viyolonsel

11 Mayıs
IWE - İstanbul Wind Ensemble Oda Müziği Konseri
 Elif Yurdakul Baykurt, flüt
 Mehmet Seyid Mas, obua
 Ecesu Sertesene, klarinet
 Mert Kutluğ, fagot
 Altuğ Tekin, korno

15 Mayıs
Hande Ulutaş & Malahat İsmayilova Viyolonsel ve Piyano Resitali
 Hande Ulutaş, viyolonsel
 Malahat İsmayilova, piyano

18 Mayıs
Süslü Şarkılar
 Arzu Gök & Aylin Özuğur
 Arzu Gök, soprano
 Aylin Özuğur, piyano

19 Mayıs
19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı Özel Konseri
 Genç Piyanistler
 Berke Baha Dikmen, piyano
 Arkin Akçağül, piyano
 Melis Pınar, piyano

22 Mayıs
Genç Yıldızlar Konserleri Serisi
 Arya Su Gülenç, piyano
 Eda Öncül, piyano

25 Mayıs
Nova Trio
 Çetin Ceviz, keman
 Gözde Çerçi Güneş, viyolonsel
 Ecem Alnıaçık, piyano

29 Mayıs
Nihan Turnagöl & Robert Seidel Fransa ve İspanya'dan Seçme Ezgiler
 A. N. Nihan Turnagöl, mezzo-soprano
 Robert Seidel, piyano

SALT ANKARA KONUŞMALARI:

Murat Meriç ve Metin Solmaz: Başkentin Müzikli Mekânları,
 27 Nisan 2019 Saat: 14.00,
 Çankaya Belediyesi
 Çağdaş Sanatlar Merkezi



Süreyya Karacabey: Seyirciden Katılımcıya,
 4 Mayıs 2018, Saat: 14.00,
 Çankaya Belediyesi
 Çağdaş Sanatlar Merkezi

Turgay Erdener ve Rengim Gökmen: Çok Seslilik ve Kültür,
 11 Mayıs 2019, Saat: 14.00,
 Çankaya Belediyesi
 Çağdaş Sanatlar Merkezi



Burcu Ayan: Kentsel Yeşil Alanlar,
 18 Mayıs 2019, Saat: 14.00,
 Çankaya Belediyesi
 Çağdaş Sanatlar Merkezi

Mecit Vural ve Necati Yalçın: Ankara'daki Doğal Bitki Türleri,
 25 Mayıs 2018, Saat: 14.00,
 Çankaya Belediyesi,
 Çağdaş Sanatlar Merkezi

Sergiler:

Büyülü Afrika,
 6 Nisan - 23 Haziran,
 Cer Modern

Games and Politics,
 5 Nisan - 18 Mayıs 2019,
 CerModern

A. Celal Binzet Resim Sergisi: Karşı Karşıya,
 1 - 25 Mayıs 2019,
 Sevgi Sanat Galerisi



Gültekin Serbest & Funda Açıkgöz: Geçmişin Sessiz Tanıkları Resim ve Seramik Sergisi,
 13 Nisan - 23 Mayıs 2019,
 Emin Antik Sanat Merkezi

Yeni Formlar - İnal Uşşaklı Sergisi,
 19 Nisan - 4 Mayıs 2019,
 Galeri Akdeniz

Vicdan Nalbur Resim Sergisi,
 19 Nisan - 4 Mayıs 2019,
 Galeri Akdeniz



Figür/Yorum - Delilik ,
 3 - 22 Mayıs 2019,
 Galeri Soyut

Fatih Sazak Resim Sergisi: Yaşam Döngüsü - Maça Serisi,
 3 - 22 Mayıs 2019,
 Galeri Soyut

Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği 49. Yıl Sergisi,
 15 - 27 Nisan 2019,
 Çankaya Belediyesi
 Çağdaş Sanatlar Merkezi



A. Celal Binzet



Desen: Witold Janowski

1 MAYIS